

Návrhy opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chřibech

Monika Hesová

Bakalářská práce
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika Hesová**
Osobní číslo: **M13877**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrhy opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech.

II. Praktická část

- Představte přírodní a společenské předpoklady cestovního ruchu v Chříbech.
- Zpracujte SWOT analýzu cestovního ruchu v Chříbech.
- Na základě vyhodnocení semistrukturovaných rozhovorů s vybranými aktéry cestovního ruchu v Chříbech předložte návrhy opatření pro jeho rozvoj.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

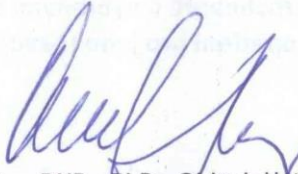
- GEORGE, E. Wanda, Heather MAIR and Donald G. REID. Rural Tourism Development: Localism and Cultural Change. 1st ed. Buffalo, NY: Channel View Publications, 2009, 288 p. ISBN 978-1-84541-099-5.
- HALL, C. Michael and Stephen BOYD eds. Nature-based Tourism in Peripheral Areas: Development or Disaster? 1st ed. Buffalo, NY: Channel View Publications, 2005, 287 p. ISBN 1-84541-000-9.
- KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
- SHARPLEY, Richard and David J. TELFER eds. Tourism and Development: Concepts and Issues. 2nd ed. Bristol: Channel View Publications, 2014, 568 p. ISBN 978-1-84541-472-6.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

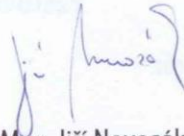
Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2016

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 16.5.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce zpracovává problematiku cestovního ruchu v Chříbech, které se nacházejí ve venkovské periferní oblasti. Cílem této bakalářské práce bylo zjištění návrhů opatření pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. K jeho naplnění bylo využito příslušných metod a to konkrétně kritické rešerše literárních zdrojů, SWOT analýzy a semistrukturovaných rozhovorů s vybranými aktéry cestovního ruchu v Chříbech. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Chříby mají velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, co se týče jejich přírodních a společenských předpokladů. Bylo zde navrženo mnoho realizovatelných opatření, která by v případě jejich uskutečnění mohla tomuto území zajistit rozvoj v oblasti cestovního ruchu a zvýšit tak jeho konkurenceschopnost a stabilitu na trhu cestovního ruchu.

Klíčová slova: Cestovní ruch ve venkovských oblastech, Chříby, rozvoj, SWOT analýza, semistrukturované rozhovory

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on tourism in the Chříby Highland, which are located in rural peripheral area. The aim of this bachelor thesis was to determine proposals for tourism development in this area. To its fulfillment was used appropriate methods specifically the critical research of literary sources, the SWOT analysis and semi-structured interviews with selected key tourism players in the Chříby Highland. Based on the analysis, it was found that the Chříby Highland have great potential for tourism development, in terms of their natural and social conditions. It has been suggested many feasible measures that would in case of their eventual realization ensure the development in the tourism sector of this area and increase its competitiveness and stability on the tourism market.

Keywords: Rural Tourism, Chříby Highland, Development, SWOT Analysis, Semi-Structured Interviews

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D. za odborné rady, doporučení a čas, který mi byl ochoten věnovat. Také děkuji panu Miroslavu Kováříkovi, panu Ing. Zdeňku Urbanovskému a zástupci ZO Český svaz ochránců přírody Divoky za odborné rozhovory, které mi byli ochotni poskytnout.

V neposlední řadě děkuji za podporu své rodině a přátelům. Zejména děkuji svým rodičům za jejich trpělivost, pomoc a podporu.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	15
1 CESTOVNÍ RUCH VE VENKOVSKÝCH PERIFERNÍCH OBLASTECH	16
1.1 POTENCIÁL CESTOVNÍHO RUCHU	19
1.2 PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ	20
1.3 KULTURNÍ PROSTŘEDÍ	20
1.4 MARKETINGOVÝ MANAGEMENT DESTINACE	20
2 FORMY VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	22
2.1 REKREAČNÍ CESTOVNÍ RUCH	22
2.1.1 Chataření a chalupaření	22
2.2 AGROTURISMUS	22
2.3 EKOTURISMUS	24
2.4 EKOAGROTURISMUS	24
3 TYPY VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	25
3.1 AKTIVNÍ CESTOVNÍ RUCH	25
3.1.1 Pěší turistika	26
3.1.2 Cykloturistika	26
3.1.3 Zimní cestovní ruch	27
3.2 DALŠÍ SPECIFICKÉ TYPY VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	27
3.2.1 Wellness turistika	27
3.2.2 Hipoturistika	28
4 ROZVOJ VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	29
5 KONCEPCE A STRATEGIE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR	32
5.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA CESTOVNÍHO RUCHU	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
6 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA CHŘIBŮ	36
6.1 HISTORIE OSÍDLENÍ CHŘIBŮ	36
6.2 VYMEZENÍ VRCHOVINY CHŘIBY	37
6.3 PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V CHŘIBECH	40
6.3.1 Geomorfologické podmínky	42
6.3.2 Geologické podmínky	43
6.3.3 Vodstvo	44
6.3.4 Podnebí	45
6.3.5 Biota	45
6.4 SPOLEČENSKÉ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V CHŘIBECH	45
6.4.1 Ubytovací a restaurační zařízení	46
6.4.2 Předpoklady pro wellness turistiku	48
6.4.3 Předpoklady pro hipoturistiku	48
6.4.4 Vinařství	49
6.4.5 Kulturní památky	49

6.4.6	Předpoklady pro zimní cestovní ruch.....	53
6.4.7	Předpoklady pro pěší turistiku	55
6.4.8	Předpoklady pro cykloturistiku	57
6.4.9	Dopravní obslužnost.....	59
7	SWOT ANALÝZA	60
7.1	VYHODNOCENÍ.....	62
8	SEMISTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY	65
8.1	ROZHOVOR SE STAROSTOU OBCE MODRÁ A PŘEDSEDOU MAS BUCHLOV.....	65
8.2	ROZHOVOR S MARKETINGOVÝM SPECIALISTOU Z CENTRÁLY CESTOVNÍHO RUCHU VÝCHODNÍ MORAVY	69
8.3	ROZHOVOR SE ZÁSTUPCEM ZO ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY DIVOKY.....	73
9	NÁVRHY OPATŘENÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V CHŘIBECH	76
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	90
	SEZNAM OBRÁZKŮ	91
	SEZNAM TABULEK.....	92
	SEZNAM PŘÍLOH.....	93

ÚVOD

Cestovní ruch představuje v současné době významný fenomén a důsledky jeho rozvoje se odrážejí do ekonomické, sociálně kulturní i environmentální oblasti. Vzhledem ke svému rychlému a pokračujícímu růstu a s ním spojeným potenciálním ekonomickým přínosem je využíván jako prostředek regionálního rozvoje. Pojem venkovská turistika se objevil již v devatenáctém století, jako reakce na vznik průmyslových měst a aglomerací. V sedmdesátých až devadesátých letech dvacátého století se začala prosazovat moderní venkovská turistika, která byla v mnoha směrech odlišná. Hlavní změna byla ve vyšším počtu turistů, kteří se jí účastnili, a také se prodloužily vzdálenosti, na které turisté cestovali. Nejdůležitějším faktem je, že se cestovní ruch z velkých a specializovaných středisek dostal také do malých měst a vesnic a tím se stal skutečně venkovským.

Tato bakalářská práce se zaměří na problematiku cestovního ruchu v Chříbech, které se nacházejí ve venkovské periferní oblasti. Je tedy nutné stanovit cíle práce, které zprostředkují podrobnější informace o této oblasti, co se týče přírodních či kulturních předpokladů. Ještě předtím je ovšem nutné zpracovat teoretická východiska, která zabezpečí správný postup analýzy dané oblasti. Poté je nutné zajistit nabytí potřebných informací od kompetentních zdrojů angažovaných v této oblasti. Pouze po takto stanovených cílech je možné dosáhnout realizovatelných opatření, která povedou k rozvoji cestovního ruchu tohoto území.

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce bude vycházet z průzkumu literárních pramenů a zpracuje teoretické poznatky týkající se cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech. Bude obsahovat teoretická východiska pro provedení praktické části. Pokusí se vysvětlit podstatu cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech. Popíše formy a typy cestovního ruchu, které se týkají venkovského cestovního ruchu. Zaměří se na rozvoj venkovského cestovního ruchu v posledních letech a nakonec osvětlí koncepci a strategii cestovního ruchu v České republice.

Praktická část provede celkovou analýzu vrchoviny Chříby. Nejdříve představí základní charakteristiku vrchoviny Chříby, její přírodní a společenské předpoklady. S ohledem na cíl práce bude provedena SWOT analýza a po ní budou následovat semistrukturované rozhovory s vybranými aktéry cestovního ruchu v Chříbech, na jejichž základě budou předloženy návrhy opatření pro jeho rozvoj.

Hlavním výsledkem této bakalářské práce budou návrhy realizovatelných opatření, která zajistí rozvoj cestovního ruchu v Chřibech a zvýší tak jejich konkurenceschopnost a stabilitu na trhu cestovního ruchu. Tato opatření budou podložena použitými metodami výzkumu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Na základě východisek a zdůvodnění problematiky v úvodu práce se tato práce bude zabývat zjištěním návrhů opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech. Hlavním cílem této bakalářské práce je tedy navrhnout opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech.

Mezi dílčí cíle této práce patří v rámci teoretické části práce průzkum literárních pramenů a zpracování teoretických poznatků týkajících se cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech.

Praktická část práce zahrnuje tři dílčí cíle. Prvním je představení přírodních a společenských předpokladů cestovního ruchu v Chříbech. Další dílčí cíl praktické části práce tvoří zpracování SWOT analýzy cestovního ruchu v Chříbech. Jejím posledním dílčím cílem je předložení návrhů opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech na základě semistrukturovaných rozhovorů s vybranými aktéry tohoto cestovního ruchu.

K zjištění návrhů a doporučení pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech bude tedy využito těchto metod: kritická rešerše literárních zdrojů, SWOT analýza a semistrukturované rozhovory s aktéry cestovního ruchu v Chříbech. Bližší popis SWOT analýzy a semistrukturovaných rozhovorů je uveden dále.

a. Koncept SWOT analýzy

SWOT analýza je univerzální analytická technika, která se zaměřuje na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost hodnoceného subjektu (územní jednotky, organizace či nějakého konkrétního záměru, například nového produktu či služby) a od nichž se odvíjí celkové řešení rozvoje a řízení změn (ManagementMania.com, ©2011-2013; Ochrana a Půček, 2011, s. 169; *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 176).

SWOT analýza je zkratkou anglických slov Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunities – příležitosti, Threats – hrozby (ManagementMania.com, ©2011-2013; Ochrana a Půček, 2011, s. 169; *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 176).

Autorem SWOT analýzy je Albert Humphrey, který ji navrhl v šedesátých letech dvacátého století. Tato metoda je jednou z nejpoužívanějších analytických technik a má velmi rozsáhlé využití v praxi. Původně byla určena pro hodnocení organizace jako celku (pro strategické řízení a rozhodování), ale použít ji lze i pro jednotlivé oblasti organizace, oddělení,

organizační struktury nebo na projekt, investice, produkty či jakékoliv jiné záměry. Nejčastěji je ovšem používána v rámci strategického plánování. (ManagementMania.com, ©2011-2013; Ochrana a Půček, 2011, s. 169)

Koncept SWOT analýzy je moderní metodou, která je v evropských podmínkách již standardní metodou využívanou v oblasti veřejné správy v regionálním rozvoji a plánování (*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 176).

Využívá se k ní jednoduché tabulky. U projektu nebo zavádění jakékoliv změny se k současné situaci vážou silné a slabé stránky, tedy vnitřní vlivy a k budoucímu stavu se vážou příležitosti a rizika, které uskutečnění změny přinese, což jsou vnější vlivy. (Ochrana a Půček, 2011, s. 169)

Podstatou této metody je tedy identifikovat klíčové silné a slabé stránky uvnitř hodnoceného subjektu a klíčové příležitosti a hrozby vnějšího prostředí. Následně se hledají způsoby, jak eliminovat zjištěné slabé stránky a znát hrozby a jak podporovat silné stránky a hledat příležitosti. Z toho vyplývá, že by zkoumaný subjekt měl předcházet hrozbám a zároveň využívat příležitosti, které se nabízejí. (ManagementMania.com, ©2011-2013; *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 176)

V praxi existuje celá řada různých postupů vytváření SWOT analýzy. Všechny se však shodují v základních rysech, které lze shrnout do následujících pravidel (ManagementMania.com, ©2011-2013):

- Zaměřit se na klíčové a důležité věci. Dlouhý seznam s řadou nepodstatných věcí pouze odvádí pozornost. Důležité jsou klíčové faktory.
- Zahrnout pouze fakta a objektivní faktory, nikoliv domněnky nebo spekulace. Pouze věci, které jsou nějak měřitelné nebo změřitelné dávají analýze důraz.
- Využít týmovou spolupráci a názory ostatních. Potvrdí důležitost a objektivnost. Jen ty věci, na kterých se shodne více lidí, mají váhu.
- Rozepsat faktory do čtyř SWOT kvadrantů.
- Vyhodnotit analýzu. Hledat způsoby, jak využít situace, popřípadě jak ji zlepšit. K tomu lze použít následující hodnocení mezi kvadranty, které je klíčem ke správnému stanovení SWOT analýzy a pomůže stanovit strategii realizace dalších opatření.

- S-O hodnocení: Jak pomocí silných stránek využít příležitosti na trhu?
- W-O hodnocení: Jak využít příležitosti k odstranění nebo snížení slabých stránek?
- S-T hodnocení: Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?
- W-T hodnocení: Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?
- Případná kontrola faktorů, v případě zjištění nové skutečnosti během hodnocení.

Velmi důležité je současně pracovat s komparativní metodou podporovanou metodou věcných a časových souvislostí. To znamená, porovnat stav v reálném čase a ve stávající socioekonomické situaci v jiných územních jednotkách (regionech). Je to důležité z důvodu, že každý faktor lze hodnotit jinak a nelze vždy s určitostí říct, zda je daná skutečnost silnou nebo slabou stránkou, příležitostí či hrozbou. (*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 177)

Ve skutečnosti jde o velmi náročný proces, u kterého je potřeba systematický přístup při identifikaci a analýze bezprostředních vnějších faktorů, které jsou často i skryté a jejich porovnání s rozvojovými možnostmi společnosti v daném prostoru. Nikdo ovšem není schopen s jistotou určit, jaké v budoucnosti bude vnitřní a vnější prostředí. Z toho vyplývá, že plnohodnotné vypracování programu rozvoje jakéhokoliv regionu a návrhy a řešení nejdůležitějších problémů, není možné bez porozumění podstatě regionu a poodhalení jeho historického kontextu, případně předpovědi jeho budoucí přeměny. Znalost historie regionu je velmi významný faktor regionálního rozvoje. (*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 177)

Jedním z možných způsobů nalezení nejlepší strategie budoucího rozvoje je kombinace vnitřních a vnějších faktorů, jejímž výsledkem je řada „rovnic“, které také současně představují jednoduchou typologii převažujících prvků SWOT analýzy (*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 177-178):

- Expanze = silná stránka + příležitost
- Aktivní obrana = silná stránka + hrozba
- Adaptace = slabá stránka + příležitost
- Ústup = slabá stránka + hrozba

Známost skutečností je fakt, že nejobtížnější je uskutečnění nejjednodušších požadavků, kterými jsou u SWOT analýzy objektivita, výstižnost a realističnost (*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008, s. 178).

b. Semistrukturované rozhovory

Osobní rozhovor patří mezi obtížnější způsoby dotazování, než kterým je dotazování písemné. Ve srovnání s dotazníkem, u kterého lze oslovit velký počet respondentů při relativně nízkých výdajích, je rozhovor nákladný způsob zjišťování informací a zahrnuje mnohem menší počet respondentů za stejné časové období. Je zde také nižší míra anonymity respondentů. (Management, Marketing, ©2016)

Mezi klady osobního rozhovoru ovšem patří přizpůsobivost, pružnost, respondent lze lépe motivovat pro spolupráci, lze konkretizovat předmět dotazování či vysvětlit případné nejasnosti apod. Pravdou také je, že lidé se často mnohem raději vyjadřují ústně, než písemně. (Management, Marketing, ©2016)

Mezi hlavní znaky semistrukturovaného rozhovoru patří (RWJF, ©2008):

- Tento typ rozhovoru mezi tazatelem a respondenty patří mezi formální rozhovory.
- Tazatel má připravený seznam otázek a témat, obvykle v určeném pořadí, které v rozhovoru použije a podle něhož se řídí.
- Tazatel následuje svůj připravený seznam, ale může se od něj odchýlit, v případě, kdy cítí, že je to vhodné.

Vzhledem k tomu, že se u semistrukturovaných rozhovorů často objevují otevřené otázky a diskuze se tedy může odklánět od připraveného seznamu, je nejlepší si rozhovory nahrávat a později záznam pro potřeby analýzy přepsat. Je možné pokusit se o zapisování poznámek, ale je obtížné se soustředit na vedení rozhovoru a zároveň zaznamenávat poznámky. Tento přístup má za následek nekvalitní poznámky a odvádění pozornosti od rozvíjení rozhovoru mezi tazatelem a dotazovaným. Přitom je rozvíjení dialogu při tomto typu rozhovorů nezbytné. (RWJF, ©2008)

Výhodou semistrukturovaných rozhovorů je, že si tazatel může připravit otázky dopředu a respondenti mají možnost vyjádřit své názory a připomínky. Tento typ rozhovoru může tedy poskytnout spolehlivé a srovnatelné kvalitativní údaje. (RWJF, ©2008)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH VE VENKOVSKÝCH PERIFERNÍCH OBLASTECH

Cestovní ruch se již dlouho využívá jako prostředek pro regionální rozvoj. Dlouhodobě je rozšířený mylný názor, že cestovní ruch poskytuje záchranu od místních ekonomických krizí. Potenciál cestovního ruchu jako zdroje zaměstnanosti a ekonomických přínosů není ve skutečnosti tak optimistický. Není to překvapující, protože existuje jen málo kvalitní teorie, konceptů nebo studií jako návod pro dlouhodobý udržitelný rozvoj. Ačkoliv cestovní ruch není všelék pro dlouhodobé ekonomické problémy periferních oblastí, může být důležitým doplňkem stávající hospodářské činnosti. (Hall a Boyd, 2005, s. 20-21)

Venkovská turistika představuje sloučení dvou doposud snad nejvlivnějších znaků moderního života. Nejen ekonomické, sociální, kulturní, environmentální a politické změny mění venkovské prostory na celém světě, ale také rozsáhlé globální přeměny ve spotřebě a přepravování mění názory na volný čas a cestování. (George, Mair a Reid, 2009, s. 14)

Také podle Kotíkové (2013, s. 25) je cestovní ruch významný fenomén z mnoha ohledů a důsledky jeho rozvoje se odrážejí do ekonomické, sociálně kulturní i environmentální oblasti. Rozvoj cestovního ruchu podle ní nemá vždy jen pozitivní efekt, nýbrž někdy také účinek negativní. Jeho dopady mají vliv hlavně na místo realizace cestovního ruchu.

I podle Goeldnera a Ritchieho (2014, s. 10) je cestovní ruch komplexní fenomén, který je velmi složité přesně popsat. Jakýkoliv model cestovního ruchu musí zrcadlit celou soustavu jednotlivých částí, a přesně tak i klíčové výstupy a procesy, ke kterým v rámci cestovního ruchu dochází. Ty zahrnují přesnou podstatu cestovního ruchu, cestovní zážitek a také podpůrné prostředky, které cestovní ruch umožňují uskutečňovat.

Cestovní ruch není jen společenský jev, ale vyvinul se do silné celosvětové ekonomické síly. Vzhledem ke svému rychlému a pokračujícímu růstu a s ním spojeným potenciálním ekonomickým přínosem, není divu, že je v praxi a také v akademických kruzích považován za účinný prostředek k dosažení rozvoje. Stal se tak důležitou a nedílnou součástí strategie rozvoje, jak v průmyslově vyspělých, tak i v méně rozvinutých zemích světa. Cestovní ruch se stal upřednostňovaným nástrojem řešení socioekonomických problémů. (Sharpley a Telfer, 2014, s. 31-34)

Cestovní ruch je významnou aktivitou a neodmyslitelnou náplní volného času hlavně ve vyspělých zemích. I přes některé negativní důsledky zůstává důležitou součástí hospodářského vývoje v mnoha zemích. (Kotíková, 2013, s. 25)

Pojem venkovská turistika se objevil již v devatenáctém století, jako reakce na vznik průmyslových měst a aglomerací. V sedmdesátých až devadesátých letech dvacátého století se začala prosazovat moderní venkovská turistika, která byla v mnoha směrech odlišná. Hlavní změna byla ve vyšším počtu turistů, kteří se jí účastnili, a také se prodloužily vzdálenosti, na které turisté cestovali. Nejdůležitějším faktem je, že se cestovní ruch z velkých a specializovaných středisek dostal také do malých měst a vesnic a tím se stal skutečně venkovským. (Moravec, 2006, s. 8)

Podle Syrovátkové (2013, s. 13) je venkovský cestovní ruch druh cestovního ruchu, který vznikl již počátkem dvacátého století a to rychlým růstem měst spojeným se zhoršováním životního prostředí, který přivedl střední a vyšší vrstvy na venkov. Masivní rozvoj ovšem nastal až v šedesátých letech dvacátého století, kdy si lidé pořizovali chaty a chalupy. Základy vzniku venkovského cestovního ruchu postupně vytvořila nová forma dlouhodobých sezónních pobytů na venkově.

Podle Moravce (2006, s. 9-10) je obtížné vytvořit dostačující definici venkovské turistiky, která by se týkala všech venkovských oblastí ve všech zemích. Jde totiž podle něj o celý soubor činitelů, vazeb a vývojových tendencí, které mají ve svých důsledcích vliv na konečnou podobu produktu:

- cestovní ruch, který směřuje do rekreačních středisek a měst není výhradně jen v oblasti městské, ale také v oblastech venkovských;
- není jednoduché přesně určit, co to vlastně venkovské oblasti jsou a kritéria, které jednotlivé země používají, jsou odlišné;
- turistika, která se odehrává ve venkovských oblastech, nemusí být vždy nutně „venkovskou“, může se jednat i o turistiku městskou, která je pouze do venkovské oblasti umístěna;
- pojem cestovní ruch je historicky pojem městský, většina turistů pochází z městských aglomerací, cestovní ruch může mít po urbanistické stránce vliv na venkovské oblasti, protože podporuje novou výstavbu a kulturní a ekonomické změny;
- v různých oblastech se vytvořily různé podoby venkovské turistiky, na rakouském a německém venkově hraje důležitou roli dovolená na farmě, která je méně častá na americkém a kanadském venkově;
- samotné venkovské oblasti procházejí celkovými změnami, situace na světových trzích, rozvoj komunikací a telekomunikací změnila tržní podmínky a orientaci

na tradiční produkty, zatímco některé oblasti zaznamenávají příliv obyvatel, kteří přicházejí rozvíjet nové „netradiční“ formy podnikání nebo trávit čas do důchodu, jiné se stále vylidňují, stále rostoucí vliv ochránců životního prostředí vede ke kontrole v oblasti využívání půdy a přírodních zdrojů, kdysi jasný rozdíl mezi vesnicí a městem se smazává budováním předměstských, druhých domovů a meziměstským dojížděním na dlouhé vzdálenosti;

- venkovská turistika má mnoho podob, kromě agroturismu zahrnuje také dovolenou s ubytováním na farmách, ale také dovolenou v přírodě, ekoturismus, dovolenou s pěší turistikou, horolezectví, jezdeckví na koni, dobrodružství, zdravotní a sportovní turistiku, rybaření, myslivost, turistiku za uměním a dědictvím minulosti, cesty za poznáním a v některých zemích i etnickou turistiku.

Není jednoduché nalézt přiměřenou definici venkovské turistiky, vzhledem k tomu, že je to mnohostranná činnost a venkovské oblasti jsou také velmi rozmanité a pouze málokdy neměnné nebo uzavřené celky nezasazené městským vlivem. Ovšem skoro pokaždé je hlavním a rozhodujícím tématem v nabídce venkovské turistiky pojem venkov a pohodová venkovská atmosféra. (Moravec, 2006, s. 10)

Venkovský cestovní ruch nebo také rurální cestovní ruch je podle Syrovátkové (2013, s. 30) souhrnné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem, zahrnujícím rekreační aktivity na venkově, jako jsou procházky, pěší turistika, projížďky na kole nebo na koni, pozorování a péče o domácí zvířata, konzumace po domácku vyrobených potravin atd. a s ubytováním soukromě nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních.

Podle Závodné (2015, s. 42) je venkovský cestovní ruch forma cestovního ruchu uskutečňována na venkově mimo oblast velkých rekreačních středisek, který je v souladu s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Využívá se při něm materiální, kulturní a společenský prostor venkova. Venkov je přitom definován podle nižšího počtu obyvatel a nižší hustoty zalidnění. Spočívá zejména v návratu člověka k přírodě, ve znovuoobjevení venkovských krás a také v odlehčení měst a jejich infrastruktury.

Venkovská turistika je pojem, pod který je zahrnována rekreační forma cestovního ruchu, která je spojena se snahou účastníků, co nejvíce pobývat v přírodě a s pobytem ve venkovském prostředí. Jde o návrat k přírodnímu prostředí a o objevování venkova, při kterém se účastníci snaží spojit poznávání a uvědomování si přírodního a kulturního bohatství země

s aktivitami volného času. Někdy se tomuto typu cestovního ruchu říká tzv. „zelená turistika“ nebo také alternativní cestovní ruch. (Syrovátková, 2013, s. 30)

Podle Syrovátkové (2013, s. 30) není venkovská turistika zacílena pouze na venkovské prostředí a přírodu, ale využívá celkový kulturní, společenský, ekonomický i materiální potenciál venkova.

Venkovský cestovní ruch tvoří souhrn činností, které jsou spojeny s cestováním a pobytem ve venkovském prostředí a nesou s sebou četná specifika. V první řadě jde o snahu žít v souladu s přírodou, tedy o její poznání a ochranu prostřednictvím rekreačních aktivit v dané oblasti. Mezi další specifikum venkovského cestovního ruchu patří odklonění se od hektického městského života. (Závodná, 2015, s. 42)

1.1 Potenciál cestovního ruchu

Podle Houšky (2014, s. 29) se jedná o formalizovaný výsledek zhodnocení celkového okruhu územních předpokladů a podmínek pro další možný rozvoj cestovního ruchu, které vytvářejí složitý multidisciplinární systém. Pro zkoumání tohoto systému je podmínkou jeho rozčlenění a zjednodušení na poměrně přirozené části, za které jsou považovány jednotlivé, v zásadě stejnorodé aktivity cestovního ruchu jako je například cykloturistika či kulturně poznávací turistika. Celkový potenciál je tedy složen z dílčích „odvětvových“ potenciálů neboli možností, které v území existují pro provozování konkrétních aktivit cestovního ruchu.

Aktivity cestovního ruchu jsou složeny z přírodního a kulturního subsystému. Do přírodního subsystému patří aktivity založené na rekreaci, aktivní turistice, poznávání přírody nebo takové, které přírodu využívají jako prostředí pro specializované sportovní činnosti. Naopak kulturní subsystém tvoří aktivity představované cestami za kulturním poznáním či za zábavnými i jinými akcemi. (Houška, 2014, s. 29)

Potenciál území přírodního subsystému cestovního ruchu tedy přírodní pozoruhodnosti tvoří například vhodnost krajiny pro pěší turistiku, cykloturistiku, horolezectví. Dále vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty, lyžařskou turistiku či pro rekreaci u vody atd. Na druhé straně potenciál území kulturního subsystému cestovního ruchu tedy kulturně historické památky a soubory tvoří například skanzeny a muzea, lázeňská funkce, kulturní akce, místní produkty atd. Zvláštní pozici na hranici obou subsystémů má lázeňství. Tato aktivita cestovního ruchu je řazena do kulturního subsystému cestovního ruchu, protože

u ní převládá lidská kultivační nadstavba přírodního lázeňského základu. (Houška, 2014, s. 30-31)

1.2 Přírodní prostředí

Podle Goeldnera a Ritchieho (2014, s. 12) jsou přírodní zdroje a složka životního prostředí pro cestovní ruch stěžejní. Všechny destinace jsou prvotně a nezaměnitelně charakterizovány geomorfologií krajiny a klimatem, což je typ počasí, které v dané oblasti trvale převládá. Do toho patří například tepelné podmínky, vlhkost vzduchu a povětrnostní podmínky. Poslední prvek tvoří lidé. Zde je nutné rozlišovat mezi dvěma důležitými kategoriemi osob a to mezi těmi, kdo „patří“ do dané destinace, tzv. rezidenti a těmi, kdo jsou potenciálními a aktuálními návštěvníky destinace, tedy turisty.

1.3 Kulturní prostředí

Další částí cestovního ruchu je uměle vybudované prostředí, které je vytvořeno lidmi. Součástí tohoto kulturního prostředí je především kultura rezidentů hostitelského regionu. Kultura zrcadlí mnoho znaků svého předešlého vývoje i soudobého stylu života v dané oblasti. Je relativně trvalou charakteristikou destinace a není možné, aby byla měněna jen z důvodu rozvoje cestovního ruchu. (Goeldner a Ritchie, 2014, s. 12)

1.4 Marketingový management destinace

Nejprve je nutné vymezit pojem destinace. Destinace je tvořena sdružením různých služeb, které jsou soustředěné v určitém místě nebo oblasti a jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu či atraktivity místa nebo oblasti. Tyto atraktivity pak tvoří podstatu destinace a hlavní motivační stimul návštěvnosti destinace. (Palatková, 2006, s. 16)

Marketingový management destinace se poté odvíjí přímo z politiky turismu v dané destinaci. Politika turismu v destinaci představuje určení rámcových podmínek pro fungování odvětví turismu, usnadňuje součinnost při specifických záležitostech a poskytuje rámec pro diskusi privátní a veřejné sféry. Tato politika by měla spojovat průřezové odvětví turismu s ostatními odvětvími a také by měla být v souladu s vizí destinace, která představuje zdroj pro konkrétní plány. Tato politika byla dlouho omezena pouze pro propagaci veřejného sektoru, ale v moderním pojetí je spojována s koncepty, jako je konkurenceschopnost či udržitelný rozvoj. (Palatková, 2006, s. 46-47)

Dle Houšky (2014, s. 7) znamená udržitelný cestovní ruch v regionu rozvoj, který je založen na takovém řízení všech zdrojů a aktivit cestovního ruchu, které povedou k uspokojení současných i budoucích potřeb zákazníků a rezidentů a to potřeb sociálních, ekonomických či zážitkových se zachováním kulturní integrity, biologické diverzity, vazeb a procesů v ekosystémech a k rozvíjení systému životních hodnot obyvatel regionu i návštěvníků. Podle Syrovátkové (2013, s. 44) je podstatné uvědomění si, že se jedná o přístup k cestovnímu ruchu jako takovému a nejenom pouze o jednu z kategorií cestovního ruchu.

Podle Palatkové (2006, s. 49) politika turismu splňuje požadavek na udržitelný rozvoj destinace a je z dlouhodobého hlediska jediná správná pokud je v destinaci uplatňována s cílem maximalizace kvalitního zážitku pro návštěvníka při současném zachování životního a sociokulturního prostředí. Tento udržitelný rozvoj je založen nejen na ekologické či fyzické udržitelnosti, ale také na udržitelnosti kulturní a sociální a v neposlední řadě také na udržitelnosti ekonomické.

Politika turismu v destinaci musí vytvářet rámec pro řízení destinace a stanovit směr, kam se má destinace dlouhodobě ubírat. Odvozuje se pět oblastí „správné“ politiky turismu destinace, do kterých se promítají rysy udržitelnosti jako je vyváženost potřeb místních obyvatel dané destinace s potřebami návštěvníků, kvalita zážitku při zachování kvality života místních obyvatel a fyzického prostředí a spojitost sociokulturních a přírodních zdrojů při zajištění potřeb návštěvníků destinace. První oblastí je politika komunikace, která zajišťuje propojení všech zapojených subjektů, tok i výklad informací a zpětnou vazbu. Druhou oblastí je politika produktu vycházející z potřeb destinace i z potřeb návštěvníků, které musí být dlouhodobě vyváženy a také z nabídky destinace. Třetí oblastí je politika životního prostředí, která vychází z omezení zdrojů a zprostředkovává tak dlouhodobě udržitelný rozvoj destinace, tedy jak už bylo zmíněno zachování kulturní integrity, biodiverzity, hlavních ekologických procesů a pro život nezbytných systémů. Čtvrtou oblastí je politika konkurenceschopnosti, která klade důraz na ekonomickou udržitelnost mající za cíl maximalizaci užitku při co nejnižších nákladech. Poslední oblastí je strategie destinace opírající se o umístování destinace na základě jejích konkurenčních výhod. (Palatková, 2006, s. 48-49)

2 FORMY VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU

Podle Syrovátkové (2013, s. 16) a Frankeho (2012, s. 26) je pro jejich určení klíčovým faktorem motivace účastníků na cestovním ruchu. Jinak řečeno účel, pro který cestují a přechodně pobývají na určitém místě. Vystihují charakter trávení času z účastníkovy strany. Mezi hlavní motivy realizace cestovního ruchu lze zařadit motivy rekreační, sportovní, kulturní, společenské, ekonomické a specifické.

Venkovský cestovní ruch má podle Syrovátkové (2013, s. 30) mnoho forem. Z jednoho pohledu jde o dlouhodobější a hlavně stále se opakující pobyty. V České republice jsou nejčastěji představovány tzv. sekundárním bydlením, což je tradiční české chataření a chalupaření. Z druhého pohledu jde o krátkodobější a jednorázové turistické a rekreační pobyty. Do této skupiny patří agroturismus, ekoturismus a ekoagroturismus. Mezi formy venkovské a šetrné turistiky lze také zařadit cykloturistiku, která bude popsána v kapitole 3.

2.1 Rekreační cestovní ruch

Představuje nejširší účast obyvatelstva. Jeho hlavním účelem je celková psychická i fyzická regenerace účastníků cestovního ruchu. Lze sem především zařadit chataření a chalupaření, příměstskou rekreaci nebo také lázeňský cestovní ruch. (Syrovátková, 2013, s. 16)

Je to doposud nejrozšířenější odpočinková forma cestovního ruchu. Mění se zde účastníkovy místo trvalého pobytu do míst, kde může regenerovat své psychické a fyzické síly buď individuálně nebo v kruhu své rodiny či přátel. Z měst lidé přijíždějí na venkov z důvodu čistšího prostředí. Odpočinek nemusí trávit jen pasivním způsobem, ale také aktivně procházkami či sportovními a kulturními aktivitami. (Syrovátková, 2013, s. 16)

2.1.1 Chataření a chalupaření

Zvláštní forma rekreačního cestovního ruchu, která se projevuje stavbou či pronájmem chat a chalup umístěných v dosahu lesoparků, volné přírody a vodních toků. Tato významná forma turistiky existuje již desítky let. Jedná se o vícedenní pobyt na venkově, který je spojený s rekreačními aktivitami. (Syrovátková, 2013, s. 16)

2.2 Agroturismus

Dle Syrovátkové (2013, s. 31) se jedná o specifickou formu venkovské turistiky v typických venkovských podmínkách, která bývá spojována s neplacenou a dobrovolnou prací v zemědělství na venkově a může být spojena s pokrytím části nákladů na pobyt.

Může se také jednat o napodobování tradičních nebo současných venkovských zvyků a prací. Jejím smyslem je poznání venkova a života zemědělců, úzký kontakt se zvířaty (nejčastěji se jedná o koně, ovce, kozy atd.) a zemědělskými plodinami, zlepšení vztahu k půdě, posílení sounáležitosti s obyvateli venkova a poznání jejich každodenní dřiny atd. Při této formě turistiky by měl mít turista možnost se volně pohybovat po celé farmě a seznámit se s jejím chodem. Kontakt se zvířaty žijícími na farmě bývá velkým zážitkem hlavně pro děti. U některých farem se vyskytuje také možnost stravování nebo ochutnávky a nákupu čerstvých produktů z farmy.

Tato forma venkovského cestovního ruchu se nejvíce rozvíjí v krajinářsky atraktivních oblastech, v horách či podhůří, ale jsou však známé i úspěšné případy rozšiřování agroturismu v rovinném Nizozemí (Lacina, 2010, s. 25).

Nejčastěji je provozován podnikateli v zemědělství. Lze jej rozdělit na dva druhy, agroturismus na rodinné farmě, tedy zúčastnění se hospodářských prací např. sbírání jahod, vybírání brambor, sušení sena atd. a agroturismus provozovaný zemědělskými podniky, tedy zúčastnění se atraktivních činností jako je jezdecká škola, rybolov, tzn. činností, které se vážou na zemědělské hospodaření a tradiční vztah zemědělce k přírodě. (Srovátková, 2013, s. 31)

Podle Závodné (2015, s. 44-45) je agroturismus, který je občas chybně označován jako agroturistika, svou podstatou vázaný na farmy a zemědělské usedlosti v podobě nabídky možnosti výpomoci s prací na farmě a se zvířaty, jízdy na koni či na kole apod. a nepřináší prospěch jen podnikateli provozujícímu tuto činnost, ale má také příznivý vliv na obce, regiony či stát. Zkušenosti mnoha zemí jako je například Francie, Itálie, Španělsko či Rakousko vypovídají o tom, že právě cestovní ruch je schopný podpořit ostatní odvětví národního hospodářství resp. způsobit ekonomické oživení celých regionů.

Za tuto formu turistiky lze také považovat návštěvy vinných sklepů, které bývají spojeny s prohlídkou vinic, výrobou vína a jeho konzumací (Srovátková, 2013, s. 31). Do této formy venkovské turistiky se řadí také hipoturistika, která je podrobněji popsána v další kapitole.

Agroturismus má v České republice na rozdíl od mnoha evropských zemí jako je Itálie, Rakousko či Švýcarsko zvláštní postavení, neboť se u nás zcela nerozvinulo jeho využití. Důvodem je probíhající transformace zemědělství a obtížně dostupný ekonomický potenciál farem. Ke zvýšení poptávky po této ve světě stále žádanější formě cestovního ruchu

má Česká republika dosud rezervy. Většímu rozvoji agroturismu u nás také zabraňuje mimo jiné stále populární trend chataření a chalupaření. (Závodná, 2015, s. 46)

2.3 Ekoturismus

Jedná se o turistiku zacílenou na poznání přírody, hlavně přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a jiných přírodních krás a to tak, aby cestovním ruchem nebyly nějak narušovány. Tato forma se rozvíjí hlavně v přírodně a krajinářsky hodnotných oblastech, kde se vyskytují trasy s jednodenními a vícedenními pochody. (Syrůvková, 2013, s. 31)

Podle Palatkové (2014a, s. 169) je charakterizován jako zodpovědné cestování do přírodních oblastí, které udržuje blahobyt místního obyvatelstva a zachovává životní prostředí. Co se týče principů a zásad je kompatibilní s udržitelným turismem, na rozdíl od něj se ovšem nejedná o koncept či filosofii, nýbrž o kombinaci zdrojů (tedy krajiny, památek atd.), aktivit (například fotografování) a služeb (základní a doplňkové služby turismu, které vykazují minoritní negativní vlivy).

Podle Laciny (2010, s. 26) je na rozdíl od agroturismu více zaměřen na pozorování přírody a putování v ní. Značný procentuální podíl na ekoturismu v České republice mají nizozemští návštěvníci, které přitahuje její klidné prostředí.

2.4 Ekoagroturismus

Vyskytuje se na ekologicky hospodařících farmách, které produkují bioprodukty umístěné ve zdravotně příznivém životním prostředí. Ekologická farma musí dodržovat všechny mezinárodní standardy pro ekologické zemědělství a její produkty podléhají přísné kontrole a musí splňovat veškeré podmínky, které jsou kladeny na tento typ hospodářství. Podle toho poté mohou používat ochrannou známku BIO. Hlavním znakem této turistiky je spojení turisty s farmářskou rodinou a jeho účast na zemědělských pracích a konzumace produktů tohoto ekologického zemědělství. (Syrůvková, 2013, s. 31) Podle Laciny (2010, s. 26) je tato forma venkovské turistiky atraktivní zvláště v dnešní době, kdy je kladen důraz na ekologickou výrobu potravin tzv. biopotraviny.

Podle Závodné (2015, s. 46) se jedná o druh agroturismu, který je vykonáván na ekologicky hospodařících farmách, které vyrábějí bioprodukty umístěné ve zdravotně příznivém životním prostředí.

3 TYPY VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU

Podle Syrovátkové (2013, s. 20) lze typy cestovního ruchu charakterizovat jako souhrn aktivit cestovního ruchu, které mají konkrétní podobu a osobitý charakter. Vyplývají z motivace účastníků a jsou obvykle spojeny s menším okruhem typických činností. Jsou přímo použitelné při tvorbě produktů cestovního ruchu a lze s nimi spojit přímé kroky k jejich rozvoji. Vzhledem k uvedené svéráznosti je možné vytvářet velký počet typů cestovního ruchu a ty zobecňovat do širě pojatých skupin.

V souvislosti s nárůstem podílu volného času a lidskou touhou po nových způsobech trávení volného času, netradičních zážitcích a také díky technickému pokroku stále vznikají nové typy cestovního ruchu (Syrovátková, 2013, s. 20).

Podle Syrovátkové (2013, s. 20) mají typy cestovního ruchu velký význam hlavně pro samotné zacílení a nalákání návštěvníků do daného území. Každý typ vyžaduje odlišné nároky na dispozice prostředí, lidské zdroje, infrastrukturu či na chování jednotlivých aktérů při jejich rozvoji a každý typ má svá specifika. Do těchto typů lze zařadit aktivní cestovní ruch.

3.1 Aktivní cestovní ruch

Tzv. aktivní turistika, tedy trávení volného času pohybem v přírodě nabývá v posledních letech stále více na oblibě. Důvodem tohoto trendu je mimo jiných faktorů změna životního stylu velké části obyvatelstva, kdy lidé pro rekreaci hledají takové aktivity, které jsou alternativou jejich „sedavého“ způsobu života, který hlavně souvisí s prací v kanceláři. (Syrovátková, 2013, s. 20)

Tento koncept v sobě obsahuje mnoho různých aktivit, které ale vždy souvisí s pohybem člověka vlastními silami, popřípadě s pomocí dopravního prostředku poháněného vlastními silami (jízdní kolo, lyže atd.) nebo také s využitím síly zvířat. Lze ho provozovat na různých úrovních obtížnosti a mohou se jím zabývat všechny typy cílových skupin – rodiny s dětmi, dospělí, mládež, senioři atd. Je realizován individuálně, ale také formou organizovaných jednodenních či vícedenních zájezdů, kde je účastníkům zajištěna doprava a ubytování. (Syrovátková, 2013, s. 20)

3.1.1 Pěší turistika

Podle Syrovátkové (2013, s. 20-21) se jedná se o pěší pohyb v terénu, který může být potenciálně rizikovým jevem pro ochranu přírody, z důvodu zvýšeného sešlapu vegetace a následného růstu eroze. Dalším rizikem je ohrožení flóry a nebezpečí stresových situací pro faunu. Proto je vhodné pro podporu udržitelnosti cestovního ruchu v nejčastěji navštěvovaných oblastech a to především v chráněných územích vyznačovat turistické trasy, hlavně formou doplnění nebo přeznačení některých úseků i mimo tyto oblasti. Dojde tím k „rozmělnění“ turistické zátěže z jádrových přírodně nejvzácnějších částí a tím ke zvýšení jejich ochrany. Bude to mít také pozitivní efekt na rekreační potenciál území, který se zvýší pro jeho vlastní obyvatele, kteří budou moci využívat půldenní, několikahodinové apod. vycházkové okruhy.

Tento druh aktivní turistiky je velmi oblíbený. Je provozován Čechy v rámci České republiky, ale také cizinci přijíždějícími do České republiky a naopak Čechy vyjíždějícími za pěší turistikou do zahraničí. Mezi nejžádanější oblasti patří hlavně horské oblasti, popřípadě regiony disponující přírodními zajímavostmi, například krasovými oblastmi, skalními městy. Tyto atraktivity lze také zařadit do poznávací turistiky. (Syrovátková, 2013, s. 21)

3.1.2 Cykloturistika

Dle Syrovátkové (2013, s. 21) se jedná o dynamicky se rozvíjející odvětví, které v posledních letech zaznamenalo prudký rozvoj. Jde o neekologičtější způsob cestování přispívající k zdravému životnímu prostředí a k zdravému životnímu stylu. Jak již bylo zmíněno dříve cykloturistiku lze zařadit do ekologické turistiky a může být provozována na zpevněných i nezpevněných komunikacích.

Podle Laciny (2010, s. 26) narůstá počet lidí v evropských zemích, kteří si mimo jiné uvědomují nepříznivý dopad dramatického zvýšení automobilové dopravy, který je zaznamenaný zvláště v posledních letech, na životní prostředí, na bezpečnost dopravy a její další negativní vlivy, které nejsou přátelské k člověku ani ke krajině.

Předpoklady pro rozvoj této formy cestovního ruchu jsou hlavně v plochých územích, ale také v horských oblastech, kde je cykloturistika také oblíbená. V horských oblastech ovšem často naráží na zájmy ochrany přírody. V poslední době vznikají tematické cyklotrasy, které propojují atraktivity podobného charakteru, jejichž nejznámějším typem jsou vinařské stezky procházející oblastmi, kde se pěstuje víno a tím podporují poznávání vi-

nařství. (Srovátková, 2013, s. 21) Značené cyklistické trasy se rozdělují na cyklotrasy a cyklostezky, rozdíl mezi nimi je vysvětlen dále.

Cyklotrasa vede nejčastěji místy s malým provozem motorových vozidel, konkrétně po silnicích, místních a účelových komunikacích. Naopak cyklostezka je určena také pro inline bruslaře a chodce a vymezuje prostor, ve kterém se cyklisté mohou pohybovat. Cyklostezku, která je vedena souběžně se silnicí cyklista musí využít. (Srovátková, 2013, s. 21)

3.1.3 Zimní cestovní ruch

Tento pojem tvoří běžecké a sjezdové lyžování. Ze všech druhů aktivní turistiky představuje sjezdové lyžování největší zátěž pro krajinu, kvůli nutnosti zabrat rozsáhlé plochy pro vybudování potřebné infrastruktury jako jsou sjezdovky či vleky. Nejvíce se nacházejí ve zvláště chráněných územích (CHKO, NP) a můžou se tak snadno dostat do konfliktu se zájmy ochrany přírody. Na druhé straně běžecké lyžování je k přírodě ohleduplnější a lze jej v závislosti na aktuálních sněhových podmínkách uskutečňovat prakticky v jakékoliv konfiguraci terénu a nadmořské výšce. (Srovátková, 2013, s. 26)

3.2 Další specifické typy venkovského cestovního ruchu

Realizace cestovního ruchu se velmi rychle vyvíjí a je proto možné vymezovat nové druhy, vytvářet nové formy a neustále se tedy objevují nové typy cestovního ruchu (Srovátková, 2013, s. 44). Následující podkapitoly popisují ty, které se týkají venkovského cestovního ruchu.

3.2.1 Wellness turistika

Jedná se o nový typ lázeňské turistiky, který se rozšiřuje v posledních letech. Má přispět ke zlepšení celkového zdravotního stavu klientů prostřednictvím wellness, relaxace, rekondice atd. Tyto služby jsou poskytovány buď jako samostatná turistická nabídka nebo jako doplněk ke klasické léčbě v lázních. Tyto relaxační či rekondiční pobyty jsou buď víkendové, nebo trvají obvykle jeden týden. Wellness terapie je velmi podobná lázeňské léčbě, ale její rozdíl spočívá v tom, že ji nepředepisuje lékař. (Srovátková, 2013, s. 77)

3.2.2 Hipoturistika

Podle Syrovátkové (2013, s. 44) jde o poměrně mladé odvětví v oblasti cestovního ruchu, které začíná až v posledních letech nabývat na významu. Převažuje u něj poznávací složka nad sportovně-technickou. Jeho definice je relativně jednoduchá, jedná se o formu venkovského cestovního ruchu, jejíž náplň tvoří vyjíždky na koni, práce s koňmi či hipoterapie. Často je spojena s rozvojem agroturistiky.

Hipoturistika a k ní patřící infrastruktura jezdeckých tras a objektů představuje novou, dynamicky se rozvíjející formu rekreace, kterou lze obohatit možností trávení volného času všech skupin obyvatel v souladu s přírodou. Hipoturistiku lze popsat jako kombinaci rekreace a jízdy na koni, přičemž se rekreací rozumí aktivní způsob využití volného času ve smyslu harmonického rozvoje osobnosti ve všech oblastech a to konkrétně somatické, psychické i sociální. (Špičáková)

Mezi další specifické typy venkovského cestovního ruchu lze zařadit horolezectví v přírodě či geocaching, jehož smyslem je zakládání tzv. „kešek“ na turisticky zajímavých místech, které pak svou existencí zvyšují pohyb lidí na těchto místech. Tato novodobá hra má velký potenciál, neboť nenásilným způsobem přilákává lidi k návštěvě turistických lokalit a snaží se je také o místě poučit, neboť jejich součástí bývá výklad o historii daného místa či poučení čím je právě dané místo významné. Funguje na principu zadání souřadnic do GPS navigace, na základě které je poté možné keš najít. Úspěšní hledači si poté na internetu odlov zaregistrují a zapíší své postřehy z daného místa. (Syrovátková, 2013, s. 53-54)

4 ROZVOJ VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU

V posledních desetiletí prochází cestovní ruch velkými změnami. Evropská komise v roce 2003 určila deset základních trendů, které ovlivní cestovní ruch v bezprostřední budoucnosti. Jde o následující faktory: zdraví, vzdělávání, volný čas, zkušenosti s cestováním, životní styl, demografie, informační technologie, doprava, udržitelný rozvoj, bezpečí a jistota. Tyto trendy se po definování těchto faktorů uskutečnily a stále nepřestávají být platné. (Kotíková, 2013, s. 25)

Společnost Euromonitor vypracovala v roce 2012 souhrn světových trendů v cestovním ruchu. Trendy se týkají mnoha oblastí. Mezi ty, které se mohou týkat rozvoje venkovského cestovního ruchu, patří využití obchodní politiky storna a kompenzací, související s nabídkou nejlepších cen hotelů, kterou ovlivnila cestovní ruch ve Velké Británii společnost Tingo, jejímž vlastníkem je TripAdvisor. Mezi další trend lze zařadit využití nových technologií. Autoři studie předpokládají rozšíření tzv. chytrých televizí, které budou spojoval internet, televizi a společenská média a díky tomu vznikne příležitost k rozvoji nových produktů a značek pro oblast cestování. Neobvyklou novinkou v cestování je tzv. digitální detox. Tento trend vychází ze skutečnosti, že se lidé stávají čím dál více závislí na svých elektronických zařízeních. Z toho důvodu jim hotely nabízejí k odpočinku od stresu tzv. digitální detoxikační dovolené. (Kotíková, 2013, s. 25-26)

Některé z trendů cestovního ruchu se projevují dlouhodobě, mezi ně patří například využití moderních komunikačních a informačních technologií či demografické trendy. Některé budoucí trendy zatím nelze předpovídat. O cestovní ruch však neustále stoupá zájem, jak na straně nabídky, tak na straně poptávky. Lze odhadovat, že další směr vývoje se bude projevovat ve čtyřech oblastech a to v nabídce nových produktů cestovního ruchu, v nabídce nových služeb, v hledání nových cílových skupin účastníků cestovního ruchu a v nových přístupech v marketingu cestovního ruchu. Budoucnost ukáže míru a podobu těchto tendencí ve skutečnosti. (Kotíková, 2013, s. 27)

Činnostmi cestovního ruchu se zabývá Svaz venkovské turistiky. Jde o dobrovolné sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu, který byl založen v roce 1997 a je součástí Hospodářské komory ČR a také členem mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky EuroGites. (Závodná, 2015, s. 43)

Mezi dobré příklady venkovského cestovního ruchu ze zemí EU můžeme zařadit například Německo. Venkovská turistika a prázdniny na venkově jsou ve všech částech Německa

stabilní součástí cestovního ruchu. Asi 10 000 podniků je organizováno v regionálních a federálních sdružení venkovské turistiky Německa. Nabízejí agroturismus, jízdu na koni na farmách, vinice nebo ubytování v rekreačních bytech a domech na venkově. (Eurogites, 2016)

Dalším dobrý příklad venkovské turistiky představuje Rakousko, kde je agroturismus reprezentován například projektem s názvem „Dovolená na selském statku“ (Pourová, 2010, s. 29; Závodná, 2015, s. 47). Tento projekt zahrnuje přes 15 500 statků s více než 170 000 lůžky. Prozatím nedošlo k výzkumu, pro kolik těchto majitelů statků je koncentrování se především na cestovní ruch primárním zdrojem obživy, neboť často je jen zástupným zdrojem příjmů s ohledem na to, že překážky vstupu do odvětví jsou relativně malé. (Závodná, 2015, s. 47)

Značka „Agroturismus v Rakousku“ garantuje pobyt na pravém selském statku s různým zaměřením, vždy však zaručuje nejvyšší kvalitu a fungující hospodářství. Na základě mnoha hledisek selské statky pravidelně hodnotí zvolená rigorózní porota. Mezi kritéria hodnocení patří například míra zážitků, rozmanitost aktivit či kvalita vybavení i služeb. Výsledkem hodnocení je udělení počtu květinok či kopretin, které představují stejnou hodnotu jako hvězdičky u hotelů. Dvě kopretiny jsou přiděleny statkům s účelovým vybavením, do kterého patří základní hygienické vybavení, jako je koupelna s vanou či sprchou a sociální zařízení na pokoji, na patře nebo v prázdninovém bytě. Tři kopretiny jsou přiděleny statkům s dobrým vybavením zaručujícím pohodlí. Samozřejmostí je koupelna s vanou nebo sprchou a sociální zařízení na pokoji nebo v prázdninovém bytě. Čtyři kopretiny jsou přiděleny statkům s velmi dobrým vybavením, které uspokojí velmi náročné hosty. Koupelna s vanou či sprchou a sociálním zařízením na pokoji nebo v prázdninovém bytě dosahují vysoký standard. (Závodná, 2015, s. 47-48)

Konkrétním příkladem venkovské turistiky v Rakousku může být ekologicky šetrná, etická a energeticky nezávislá obec St Martin Chalets, která může být příkladem eko-regionu. Je situována přibližně hodinu od Salzburgu. K její výstavbě bylo využito tradičních stavebních metod a přírodních materiálů. Chaty jsou zde vybudovány z přírodních materiálů, neošetřeného dřeva z udržitelných lesů v regionu a střechy jsou obloženy přírodním modřínem. Každá z chat je zahřívána podlahovým topením z centrálního kotle a izolována čistou ovčí vlnou. Kromě toho byly stavební práce uskutečněny lidmi z blízkého okolí. (Závodná, 2015, s. 49)

Tato obec nabízí dovolenou v podobě lyžování a vysokohorské turistiky, která je ohleduplná k životnímu prostředí. Jádrem obce tvoří vysoce účinné rostlinné ústřední topení, které je poháněné olejem. Jsou zde také využívány solární panely určené k výrobě elektrické energie a jako záložní zdroj elektřiny je využívána 100 % certifikovaná zelená energie, jež pochází ze slunce, vody, větru či biomasy. V okolí obce existuje několik možností pro cykloturistiku, vysokohorskou turistiku, či jízdu na koních a v zimě zde lidé využívají možnosti sjezdového či běžeckého lyžování. Ceny ubytování se pohybují od 130 eur za čtyřlůžkový pokoj za noc, přičemž je v ceně zahrnuto využívání sauny a fitness centra, dřevo pro topení v krbu a veškerá spotřeba elektřiny. (Závodná, 2015, s. 49-50)

Podle Pourové (2010, s. 29) je dalším vzorem venkovského cestovního ruchu Německo. Konkrétně v Bavorském lese tvoří nejčastější formu služeb venkovské turistiky dovolená na statku a pronájem prázdninových domů a bytů. Značná pozornost je zde věnována zejména aktivní dovolené rodin s dětmi a doprovodné programy zde mají podobný charakter jako v České republice.

V mnoha vyspělých zemích EU je venkovský cestovní ruch rozvíjen již dlouhou dobu a přináší majitelům rodinných farem a domů vedlejší zdroj příjmů a přitom jim často pomáhá k jejich podnikatelské prosperitě a stabilitě. Zkušenosti mnoha zemí jako je Německo, Rakousko, Irsko, Itálie či Španělsko vypovídají o tom, že právě turistika je schopna vyvolat ekonomické oživení celých regionů a „nabudit“ ostatní odvětví národního hospodářství. Například rozvoj agroturismu je v zahraničí legislativně upraven a podporován přímo i nepřímo státem a zájmovými organizacemi. (Pourová, 2010, s. 30)

5 KONCEPCE A STRATEGIE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Cestovní ruch představuje významnou roli při rozvoji regionů a z toho důvodu se na tuto problematiku dlouhodobě koncentruje pozornost ve strategických materiálech rozvoje této oblasti jak ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR, tak i ze strany agentury CzechTourism. Idea rozvíjet na určitém území cestovní ruch dle přírodních a kulturně-historických podmínek vznikla v České republice již před dlouhou dobou. Již v roce 1962 byl vládou schválen dokument „Rajonizace cestovního ruchu v ČSSR“ vypracovaný Státním ústavem pro rajónové plánování v Praze z důvodu řízení a plánování cestovního ruchu v Československu. Analýza území byla provedena pomocí pěti kritérií, do kterých patřily přírodní podmínky, podmínky vytvořené lidskou činností, vybavenost materiálně-technickou základnou, dopravní dostupnost a negativní vlivy, které snižují kvalitu území. Uvedený dokument se stal podkladem pro rozvoj územních celků. (Indrová, 2009, s. 113-114)

Česká republika má třístupňovou soustavu řízení cestovního ruchu., která je tvořena národní, regionální a lokální úrovní. Tyto úrovně vyplývají z jednotlivých úrovní veřejné správy, ale také z legislativního rámce. Kromě kompetenčního zákona, nejsou způsoby financování rozvoje cestovního ruchu, vzájemné vztahy subjektů veřejné správy včetně jejich kompetencí upraveny žádnou právní normou a jsou případně řešeny pouze podzákonnými normami. Nejvýznamnějšími finančními zdroji na podporu cestovního ruchu jsou strukturální a investiční fondy Evropské unie, nejmenší roli mají národní zdroje na všech teritoriálních úrovních. (Plzáková a Studnička, 2014, s. 115)

Podle Pourové (2010, s. 30) se venkovský cestovní ruch v České republice nerozvíjí podobně jako v zahraničí. Příčiny lze hledat hlavně v rozdílném vývoji českého zemědělství v minulých desetiletích a zároveň nedostatečné podpoře zemědělských podnikatelů ve srovnání se zeměmi Evropské unie.

Podle Závodné (2015, s. 42) je v České republice spojován venkovský cestovní ruch převážně s tradičním chatařením a chalupařením, jedná se ale také o jednorázové pobyty ve venkovské krajině.

Česká republika tvoří velice dobré předpoklady pro cestovní ruch, co se týče venkovské turistiky, tvoří je zejména lidský potenciál, atraktivní prostředí a komunikační dostupnost jednotlivých obcí. Sportovní a zájmové zázemí a infrastruktura jsou pro turistiku také příznivé. Naopak ubytování turistů v kempech, ubytovnách, hotelech, na farmách, chatách

a chalupách je spíše průměrné a na některých místech i méně vhodné. Tato situace je ovšem napříč okresy a kraji různá. (Pourová, 2010, s. 84)

Je důležité vytvářet příznivé klima a věnovat turistům „přiměřenou“ péči, považovat je za vítané hosty, aby byli spokojeni a na dané místo se rádi vraceli sami, případně s příbuznými či známými, neboť spokojený host přináší prospěch jak podnikateli tak i sobě samému. Pro úspěšný rozvoj venkovské turistiky v České republice je klíčové znát zákazníky, tedy turisty, kteří budou venkov navštěvovat. Výsledky potvrzují, že zde existuje předpoklad převahy tuzemských hostů nad zahraničními, stejně jako je tomu v cizině. (Pourová, 2010, s. 84-85)

Problematika venkovského cestovního ruchu představuje velice aktuální tematiku. Také na ni klade důraz Evropská unie při pravidelném vypisování grantů. Vedle toho má Česká republika značný potenciál pro rozvoj venkovského cestovního ruchu. (Závodná, 2015, s. 42)

Financování turismu v České republice je především otázkou financování plnění základních cílů regionální a strukturální politiky, tedy politiky sociální, ekonomické a teritoriální soudržnosti Evropské unie (Palatková a Zichová, 2014b, s. 247).

Podle Pourové (2010, s. 30) je pro úspěšné vykonávání venkovské turistiky v České republice vhodné využít bohatých zahraničních zkušeností hlavně středoevropských zemí jako je Německo, Rakousko či Francie, které jsou ČR svými přírodními a kulturními předpoklady nejpodobnější.

5.1 Právní úprava cestovního ruchu

Právní úprava cestovního ruchu v České republice představuje velmi složitý problém. To, že se právní úprava v posledních letech často mění a to jak právní předpisy k cestovnímu ruchu, tak také celý český právní řád i úprava veřejné správy, způsobuje v praxi velké potíže. Právní úpravě cestovního ruchu bohužel právní věda věnuje pouze minimální zájem. Do nejkrizovější situace se právní řád dostal na počátku roku 2014 a to i s přihlédnutím k faktu, že od roku 1989 je právo v ČR obecně velmi nestabilní. Tato situace je zapříčiněna hlavně účinností nového českého občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Tato změna ovšem bohužel zdaleka není jediná. Nestabilní úprava negativně ovlivňuje marketing a management cestovního ruchu. (Bejdáková et al., 2015, s. 117)

Podle Bejdákové et al. (2015, s. 117) má právní úprava cestovního ruchu celkově mimořádně složitý charakter, který nespočívá v množství speciálních právních norem, týkajících se právní úpravy cestovního ruchu, které není příliš vysoké, ale bohužel právě v jejich pozoruhodně komplikovaném a různorodém charakteru. Často se při výkladu právní úpravy tento problém zjednodušuje na obchodní právo, což je ovšem velmi zjednodušené a často to přímo brání pochopit klíčové prvky této speciální právní úpravy.

Právní úpravu cestovního ruchu lze totiž přiřadit kromě obchodního práva také k právu občanskému a tyto normy bývají velmi ovlivněny evropským právem. Kromě toho právní úprava cestovního ruchu zasahuje významně hlavně do práva správního, ale také finančního či práva sociálního zajištění. (Bejdáková et al., 2015, s. 118)

Podle Bejdákové et al. (2015, s. 118) je právní úprava cestovního ruchu oproti jiným právním odvětvím, jako je například trestní právo či pracovní právo, roztržštěná mezi velmi různorodá právní odvětví s velkým množstvím často až pozoruhodně nesourodých právních norem. Cestovní ruch je totiž všestranným odvětvím, které spadá do mnoha otázek. Kromě základu právní úpravy, který je tvořen hlavně zákonem č. 159/1999 Sb. upravujícím činnost cestovních kanceláří a agentur nebo smlouvu o zájezdu v občanském zákoníku se cestovního ruchu týkají i otázky mnohem rozdílnější, jako například osobité právní řešení dopravy, památková péče, mimořádně rozsáhlé právní řešení ochrany přírody, ale také velký počet podrobnějších prvků, jako je lázeňství, vinařství atd.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA CHŘIBŮ

Horské pásmo Chřiby je také velmi často nazýváno jako Buchlovské kopce podle jeho nejznámější dominanty, hradu Buchlova. Dříve byly Chřiby nazývány také jako Hřiběcí hory. Pokrývají rozlohu 335 km² a v části středního Pomoraví oddělují dva moravské národopisné regiony a to jižní roviny Slovácka a severně položenou rovinu Hané. Chřiby tvoří podél toku řeky Moravy ochranný val v podobě protáhlého oválu zúženého na svých koncích. Je to zalesněné pohoří v délce 35 km a největší šířce 10 km. Jsou nejzápadnějším výběžkem karpatského pásma, jejich hřbety jsou nasměrovány od jihozápadu k severovýchodu a zasahují do Zlínského a Jihomoravského kraje. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 5; Turistické centrum Zikmundov, 2016) Jsou situovány na středovýchodní Moravě mezi Kvasicemi a Kyjovem ve Zlínském a Jihomoravském kraji (VIZUS, ©2016). Nejvyšším vrcholem Chřibů je Brdo, jehož výška činí 587 m a lze na něm navštívit stejnojmennou rozhlednu (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 5; Turistické centrum Zikmundov, 2016). Přesné vymezení Chřibů se nachází v podkapitole 6.2. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy ČR lze nalézt v malém měřítku v Příloze **P I** a ve středním měřítku v Příloze **P III**.

6.1 Historie osídlení Chřibů

Mnohé nálezy kamenných nástrojů a pohřebišť lidu mladopaleolitické kultury v severozápadní části Chřibů, tedy konkrétně v Karolíně, Kvasicích, Lhotce (Kostelany), Nové Dědině či Žlutavě, staré 20 000 až 40 000 let, dokládají osídlení oblasti Chřibů již počátkem mladší doby kamenné či mladého paleolitu. Před 3 000 až 2 700 lety v pozdní době bronzové probíhalo soustavnější osídlení této oblasti lidem kultury lužických popelnicových polí, které dokládají nálezy hradišť na Brdě, Holém kopci a u Roštína. Z devátého století se datují archeologické nálezy šedesáti mohyl v místě Tabarky (Vrbka), hradiště v Bohuslavicích (Kyjov), na Sklepisku (Košíky) a sv. Klimenta (Osvětimany) a také nález základů kostela v Modré. Zmínky o všech současných obcích a osadách na úpatí Chřibů pocházejí ze třináctého až čtrnáctého století. Centrální oblast Chřibů, tedy obce Jankovice, Kostelany, Salaš, Staré Hutě či Stupava byly osídleny daleko později, konkrétně až ve druhé polovině sedmnáctého století, přesto ale zůstaly řídce obydlené a převážně zalesněné. (Chřiby.webnode.cz, ©2012)

6.2 Vymezení vrchoviny Chřiby

Následující podkapitola vymezuje vrchovinu Chřiby dle různých kritérií. *Tabulka 1* vymezuje Chřiby dle krajů a v rámci nich dle obcí, které do Chřibů patří celým svým katastrem a obcí, které do Chřibů zasahují pouze částí svého katastrálního území. Tyto obce byly vymezeny pomocí aplikace MapoMat Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky.

Tab. 1. Vymezení vrchoviny Chřiby dle krajů a obcí (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování)

Kraje	Obce patřící do Chřibů celým svým katastrem	Obce zasahující Chřiby částí svého katastrálního území
Zlínský kraj	Bařice-Velké Těšany, Jankovice, Karolín, Kostelany, Košíky, Lubná, Nová Dědina, Salaš, Staré Hutě, Stupava, Sulimov, Vrbka	Bělov, Boršice, Břestek, Buchlovice, Cetechovice, Halenkovice, Chvalnov-Lísky, Jalubí, Jarohněvice, Koryčany, Kroměříž, Kudlovice, Kvasice, Medlovice, Modrá, Napajedla, Osvětimany, Roštín, Soběsuky, Spytihněv, Stříbrnice, Střílky, Střížovice, Šelešovice, Traplice, Tupesy, Velehrad, Zástřízly, Zdounky, Žlutava
Jihomoravský kraj	-	Čeložnice, Hýsly, Kyjov, Moravany, Vřesovice

Z *Tabulky 1* vyplývá, že většina obcí patřících do Chřibů se nachází ve Zlínském kraji a to celkem čtyřicet dva. Pět obcí zasahuje z Jihomoravského kraje. Celkem lze tedy do Chřibů zařadit čtyřicet sedm obcí. Tyto obce zahrnují dva městyse – Buchlovice, Osvětimany, tři města – Koryčany, Kyjov, Napajedla, a jedno okresní město – Kroměříž.

Obec Chvalnov-Lísky zasahuje svou východní částí Chvalnov. Město Koryčany zasahuje místními částmi Jestřabice, Koryčany a Lískovec. Okresní město Kroměříž zasahuje svými místními částmi Drahlov, Kotojedy, Těšnovice, Trávník a Zlámanka. Obec Soběsuky zasahuje všemi svými částmi Milovice, Skržice a Soběsuky. Obec Zdounky zasahuje svými

částmi Cvrčovice, Divoky, Zdounky. Kyjov do Chřibů zasahuje svou místní částí Bohuslavice.

Obce Bělov, Břestek, Buchlovice, Halenkovice, Modrá, Soběsuky, Velehrad a Žlutava patří do Chřibů většinou svého katastrálního území. Pouze malá část do Chřibů nespadá. Obce Boršice, Jalubí, Jarohněvice a Šelešovice zasahují do Chřibů pouze malou částí svého katastrálního území.

Tabulka 2 rozděluje obce spadající do Chřibů dle okresů.

Tab. 2. Rozdělení obcí spadajících do Chřibů dle okresů (vlastní zpracování)

Kraje	Okresy	Obce spadající do Chřibů
Zlínský	Kroměříž	Bařice-Velké Těšany, Cetechovice, Chvalnov-Lísky, Jarohněvice, Karolín, Koryčany, Kostelany, Kroměříž, Kvasice, Lubná, Nová Dědina, Roštín, Soběsuky, Střílky, Střížovice, Sulimov, Šelešovice, Vrbka, Zástřizly, Zdounky
	Uherské Hradiště	Boršice, Břestek, Buchlovice, Jalubí, Jankovice, Košíky, Kudlovice, Medlovice, Modrá, Osvětimany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Traplice, Tupesy, Velehrad
	Zlín	Bělov, Halenkovice, Napajedla, Spytihněv, Žlutava
Jihomoravský	Hodonín	Čeložnice, Hýsly, Kyjov, Moravany, Vřesovice

Z Tabulky 2 vyplývá, že nejvíce obcí patří do okresu Kroměříž, kterých je celkem dvacet, do okresu Uherské Hradiště patří sedmnáct obcí, do okresu Zlín pět a do okresu Hodonín rovněž pět obcí.

Tabulka 3 vymezuje Chřiby dle mikroregionů a v rámci nich rozděluje obce patřící do mikroregionů na ty, které patří také do Chřibů a na ty které jsou pouze součástí mikroregionu a nachází se mimo vrchovinu Chřiby. Jsou zde vybrány mikroregiony, z kterých většina členských obcí patří do Chřibů.

Tab. 3. Vymezení vrchoviny Chřiby dle mikroregionů (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014; vlastní zpracování)

Mikroregiony	Obce v Chřibech	*Obce mimo Chřiby
Dobrovolný svazek obcí Koryčanska a Zdounecka se sídlem ve Zdoučkách	Cetechovice, Chvalnov-Lísky, Koryčany, Roštín, Soběsuky, Střílky, Zástřizly, Zdounky	Honětice, Troubky-Zdislavice, Zborovice
Mikroregion Buchlov, svazek obcí pro rozvoj cestovního ruchu	Boršice, Břestek, Buchlovice, Medlovice, Modrá, Osvětimany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tupesy, Velehrad	Hostějov, Zlechov
Mikroregion Chřiby	Bařice-Velké Těšany, Halenkovice, Jankovice, Kostelany, Kudlovice, Lubná, Roštín, Vrbka, Žlutava	-
Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě	Bělov, Kroměříž, Kvasice, Napajedla, Spytihněv, Střížovice, Žlutava	Babice, Hulín, Huštěnovice, Kostelany nad Moravou, Kunovice, Otrokovice, Staré Město, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh
Sdružení obcí pro výstavbu skupinového vodovodu v oblasti "Babicko"	Kudlovice, Traplice	Babice, Huštěnovice, Sušice

*Další obce patřící do mikroregionu nezasahující do vrchoviny Chřiby

Tabulka 4 vymezuje Chřiby dle MAS a v rámci nich rozděluje obce patřící do MAS na ty, které patří také do Chřibů a na ty které jsou pouze součástí MAS a nachází se mimo vrchovinu Chřiby. Jsou zde vybrány MAS, z kterých většina členských obcí spadá do Chřibů.

Tab. 4. Vymezení vrchoviny Chřiby dle MAS (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014; vlastní zpracování)

MAS	Obce v Chřibech	*Obce mimo Chřiby
MAS Buchlov, z.s.	Boršice, Břestek, Buchlovice, Medlovice, Modrá, Osvětimany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tupesy, Velehrad	Hostějov, Zlechov
Místní akční skupina Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Halenkovice, Jalubí, Jankovice, Košíky, Kudlovice, Napajedla, Spytihněv, Traplice, Žlutava	Babice, Huštěnovice, Karlovice, Komárov, Lhota, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Sušice

*Další obce patřící do MAS nezasahující do vrchoviny Chřiby

6.3 Přírodní předpoklady cestovního ruchu v Chřibech

Chřiby byly vybrány do národního seznamu evropsky významných lokalit NATURA 2000 z důvodu zachování jednoho z největších množství původních listnatých lesů v České republice (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 5). 3. dubna 1991 byly vyhlášeny na území okresu Kroměříž jako oblast klidu a v roce 1996, tedy o pět let později, se z nich stal přírodní park, který byl v roce 2000 rozšířen na území okresu Uherské Hradiště a Zlín (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016).

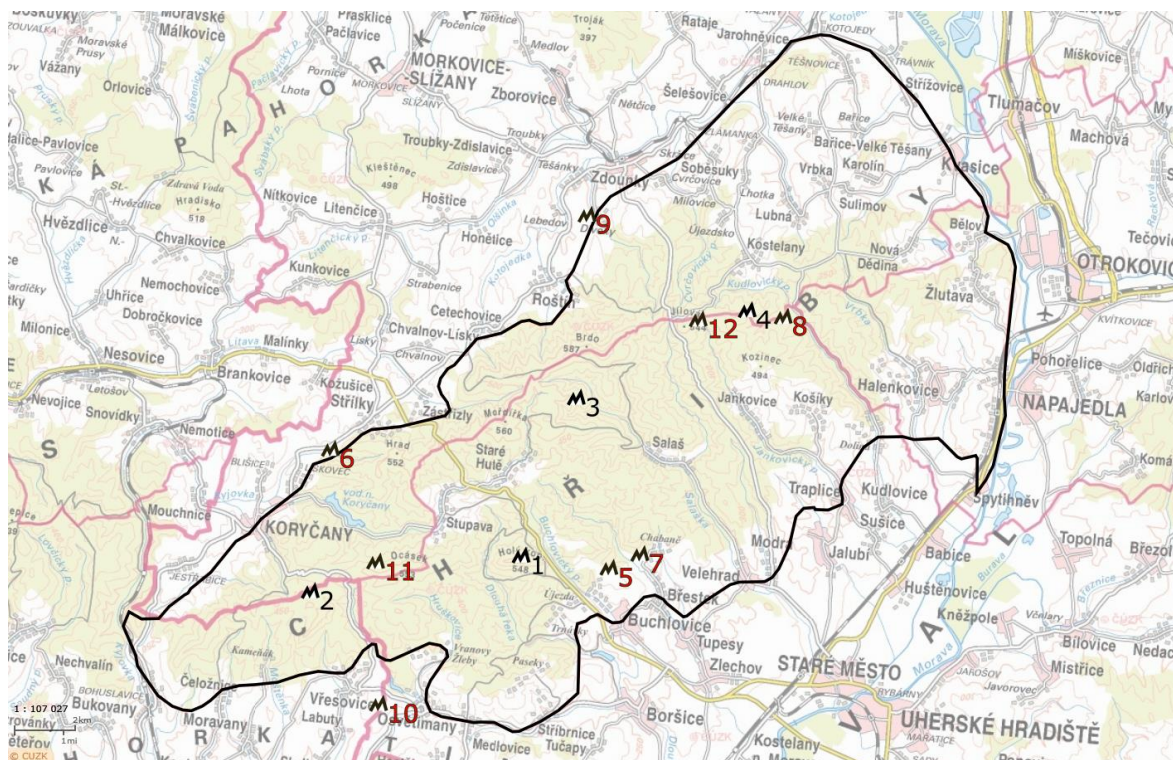
Oblast Chřibů je velmi zajímavá z přírodovědného i historického pohledu. Nachází se tady velmi hodnotné krajinářské lokality, romantická lesní zákoutí, studánky, potoky, skaliska, místa s dalekým rozhledem i hluboká údolí. Najdeme zde mnoho maloplošných zvláště chráněných území a to přírodní rezervace a přírodní památky. (Turistické centrum Zikmundov, 2016) Přehled nejznámějších je možné vidět v Tabulce 5 a 6. Jsou seřazeny dle abecedního pořadí a rozděleny dle umístění. Jejich rozmístění je možné vidět na mapě na Obrázku 1. Černými čísly jsou označeny přírodní rezervace a červenými přírodní památky.

Tab. 5. Přírodní rezervace v Chříbech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
1	Holý kopec	Buchlovice
2	Moravanské lúky	Moravany
3	Smutný žleb	Salaš
4	Záskalí	Kostelany

Tab. 6. Přírodní památky v Chříbech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
5	Barborka	Buchlovice
6	Bralová	Střílky
7	Břestecská skála	Břestek
8	Budačina	Kostelany
9	Dražov	Zdounky (Divoky)
10	Ježovský lom	Osvětimany
11	Kazatelna	Koryčany
12	Komínky	Kostelany

Obr. 1. Přírodní rezervace a památky v Chříbech (vlastní zpracování)

Jak vyplývá z mapy na Obrázku 1, tak zvláště chráněná území jsou rozložena napříč celou oblastí vrchoviny Chříby. S ohledem na to, že zde nejsou zachycena zcela všechna, lze říci,

že se jich v Chříbech nachází opravdu mnoho. Mezi další patří například PR Stará Hráz (Lískovec – Koryčany), PR Ocásek (Koryčany), PP Kozel (Koryčany), PP Maršava (Buchlovice) či PP Makovica (Buchlovice).

Jako cvičné terény pro horolezce slouží pískovcová skaliska, neboť se nejedná o zvláště náročné výstupy. K těm nejvíce navštěvovaným lze zařadit právě Břestickou skálu (380 m n. m.), poblíž obce Břestek, dále Buchlov – kámen (535 m n. m.), nacházející se asi 2,5 kilometru od obce Staré Hutě, skalní městečko zvané Čertovky nebo také Osvětimanky (440 m n. m.) na Osvětimansku, Kozel (500 m n. m.) poblíž zřícenin hradu Cimburka, Karlovu skálu nedaleko Holého kopce a skály pod Barborkou na jižním svahu vrchu Modla. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207)

V Chříbech se také nachází památné stromy. Konkrétně se například jedná o Ctiborův dub, což je 500 let starý dub zimní a nachází se u zříceniny hradu Střílky nebo o Sekvojovec v Chabaních (Břestek), což je asi 270 let starý sekvojovec obrovský s výškou 32 m a obvodem kmene 612 cm (Šnajdarová, Křesadlová a Novotná, 2010).

Přírodní park Chříby s celkovou rozlohou 22 500 ha se vyznačuje nadprůměrnou lesnatostí s převahou dřevin přirozené dřevinné skladby a lze jej v rámci České republiky označit jako jedno z ekologicky nejstabilnějších území. Přírodní park skoro přesně opisuje celé pohoří Chříby. K přírodnímu parku patří také krátký úsek řeky Moravy u Otrokovic. Jihozápadní část Chříbů, která leží v Jihomoravském kraji, již nespadá do přírodního parku, přirozeně zde na něj navazuje Přírodní park Ždánický les. Nadmořská výška přírodního parku se pohybuje v rozmezí od 184,5 m na řece Moravě u Otrokovic do 586,7 m n. m. na nejvyšším vrcholu Chříbů Brdo. (Chráněná území Zlínského kraje, 2016)

Chříby byly odjakživa oblastí lovu. Hrad Buchlov, který je nejvýznamnější historickou dominantou pohoří, byl od roku 1320 sídlem nejvyššího královského lovčího, který měl na starost nejen dohled nad královskými lesy a dozor nad lovem a rybolovem, ale zajišťoval také výkon soudní moci. Dodnes v Chříbech najdeme rozmanitou zvěř jelení, srncí i černou. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 5)

6.3.1 Geomorfologické podmínky

Chříby se svým nejvyšším vrcholem Brdo, jehož výška činí 587 m, představují nejvyšší část Středomoravských Karpat. Jedná se vcelku o členitou vrchovinu o rozloze 335 km². (Žižlavský a Blaha, 2014, s. 6) Jsou situovány na středovýchodní Moravě mezi Kvasicemi a Kyjovem ve Zlínském a Jihomoravském kraji (VIZUS, ©2016).

Geomorfologický celek Chříby tvoří součást geomorfologické oblasti Středomoravské Karpaty a subprovincie Vnější Západní Karpaty. Jeho podcelky tvoří Halenkovická a Stupavská vrchovina. Okrsky tvoří Kostelanská, Slameňácká, Jankovická vrchovina a Chříbské hřbety. Sousedí celkem s pěti jinými geomorfologickými celky. Na severu konkrétně s Litěnickou pahorkatinou, na západě se Ždánickým lesem, na jihu s Kyjovskou pahorkatinou a na východě s Dolnomoravským a Hornomoravským úvalem, které vedou podél řeky Moravy (VIZUS, ©2016). Vymezení vrchoviny Chříby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice se nachází v malém měřítku v Příloze **P II** a ve středním měřítku v Příloze **P IV**.

6.3.2 Geologické podmínky

Chříby jsou po geologické stránce součástí flyšového pásma Karpatské soustavy, kterou tvoří usazeniny třetihorního stáří, především pískovce, jílovce a slepence (Žižlavský a Blaha, 2014, s. 6). Pro Chříby je charakteristický strukturně a tektonicky podmíněný mladý erozní reliéf na intenzivně zvrásněných paleogenních jílovcích, pískovcích a slepencích magurského flyše, které na některých místech vystupují v podobě osamocených skalních útvarů, konkrétně na Komínkách, Budačině, Buchlovském kameni, Břestecské skále či Holém kopci (Geologický vývoj a stavba území ČR; Žižlavský a Blaha, 2014, s. 6-7). Pro rozvodní části terénu jsou příznačné úzké, mnohdy skalnaté hřbety. V nižší jihovýchodní části se vyskytují široce zaoblené rozvodní hřbety a erozní plošiny. Ve vrcholových partiích na malých stěnách skal se nacházejí rozmanité mikrotvary zvětrání, výklenky, skalní mísy a dutiny. Údolní svahy mají mnohdy stupňovitý tvar zapříčiněný především vlivem sesuvů. (Žižlavský a Blaha, 2014, s. 7)

Tvoří je vnější Magurské flyšové pásmo, které je složeno hlavně z pískovců, mezi něž patří vápnité, křemito-vápnité, arkózové nebo glaukonitické pískovce a v menším rozsahu jsou tvořeny z břidlic, slepenců, jílu, jílovců, slínů a slínovců, nejsou tedy mineralogicky příliš zajímavé. V Chříbech se nenachází ani mnoho nerostných surovin, kromě pískovce z několika kamenolomů se v menším rozsahu těží ropa a zemní plyn u obce Kostelany. V Chříbech se nachází i několik lomů, které jsou již vytěžené a dnes opuštěné. Lze mezi ně zařadit lom na Salaši, lom Pardusy, kde se těžil vápenec, lom 1/3 v Cetechovicích, kde probíhala těžba mramoru, lom Medlovice, známý těžbou porcelanitu a Ježovský lom, kde se těžil pískovec. (Geologický vývoj a stavba území ČR)

6.3.3 Vodstvo

Pramení zde velké množství vodních toků. Nejdůležitějším vodním tokem Chřibů je řeka Morava. Po ní jsou dalšími hlavními vodními toky řeka Kyjovka, která je nejdelším vodním tokem pramenícím v Chříbech a je zde nazývána jako Stupava, dále řeka Litava, Kotojedka, Salaška, Zlechovský potok, Dlouhá řeka a Hruškovice. Kromě řeky Kyjovky ústící do řeky Dyje a řeky Litavy, která je přítokem Svatky se všechny vodní toky vlévají do řeky Moravy. (Geologický vývoj a stavba území ČR; Chráněná území Zlínského kraje, 2016)

Území Chřibů hydrologicky patří do povodí řeky Moravy, která je obtéká z východní strany a také převážná část hor je odvodňována přímo do řeky Moravy. Severní a severozápadní svahy řekou Kotojedkou, která pramení poblíž Cetechovic pod vrchem Vlčákem a jejími pravostrannými přítoky, konkrétně potoky Cvrčovickým, Divockým, Roštínským, Trňákem a dalšími malými toky beze jména. Severovýchodní svahy jsou odvodňovány potoky Širokým, Vrbkou, Panenským, Jankovickým, Kudlovickým a Jalubským. Jihovýchodní část Chřibů odvodňuje řeka Salaška s přítoky Bunčovským a Modranským potokem zleva a zprava Medlovickým potokem. Jihozápadní část Chřibů mezi Slřílkami a Cetechovicemi odvodňuje řeka Litava západním směrem, která později ústí do řeky Svatky. Území od Střílek jižně až po Osvětmany je odvodněno řekou ústící do řeky Dyje Kyjovkou, která pramení na svazích kóty Vlčák nad Starými Hutěmi a jejími levostrannými přítoky, především potokem Hruškovice, pramenícím pod kótou Ocásek a také jejími pravostrannými přítoky, konkrétně Skaleckým, Čeložnickým, Klimentským potokem a Moštěnkou. (Žižlavský a Blaha, 2014, s. 7)

V jižní části Chřibů byly na větších tocích vybudovány přehradní nádrže. Na řece Kyjovce mezi Stupavou a Koryčany leží největší, Koryčanská přehrada, která slouží k zásobování pitou vodou celé oblasti Kyjovska. Dalšími menšími přehradními nádržemi jsou vodní nádrž Nad Sovínem (Sovín-Smrad'avka) ležící na Dlouhé řece u Smrad'avky (Leopoldova) asi 2 km jižně od Buchlovic a nádrž Březina u Osvětman ležící na Klimentském potoce. Sirovodíkový pramen, který také pramení na Smrad'avce, byl jako lázně využíván již v 16. století. Nachází se zde mnoho dalších pramenů, například pramen U rúrky, Pod Břesneckou skalou, na Pasekách, v Kamenici, U studně, Sirkovica, v Chrast'ách atd. (Geologický vývoj a stavba území ČR; Žižlavský a Blaha, 2014, s. 7)

6.3.4 Podnebí

Chřiby spadají do mírně teplé oblasti a jihovýchodní podhůří do oblasti teplé. Průměrné roční teploty se ve vrchovině pohybují mezi 7,6-8,2 °C a v teplé oblasti mezi 8,7-9,4 °C. Průměrný roční úhrn srážek dosahuje 600 až 615 mm za rok. (Žižlavský a Blaha, 2014, s. 6)

6.3.5 Biota

Flóra

Je zde převaha listnatých lesů přirozené dřevinné skladby, konkrétně dubo-bukové a bukové porosty. Nejzachovalejší a vzácné bukové porosty jsou chráněny například v přírodních rezervacích Holý kopec, Smutný Žleb, Záskalí a v přírodních památkách Makovica, Máchova dolina, Barborka aj. Mohutné buky také rostou na hřebenu Ocásku u přírodní památky Kazatelna. Oblast tvoří ostrov karpatské květeny v oblasti teplomilné panonské flóry. Vlivem člověka došlo zejména na úpatí pohoří k přeměně listnatých porostů na jehličnaté, především smrkové porosty. Nachází se zde výslunné travnaté stráně s teplomilnou květenou s řadou chráněných druhů z čeledi vstavačovitých. (Chráněná území Zlínského kraje, 2016; iTRAS, ©2009-2016)

Fauna

Chřiby jsou oblastí s poměrně vyváženými ekologickými podmínkami, což se přímo projevuje v druhové rozmanitosti fauny s velkým podílem zvláště chráněných druhů. Mezi něž patří například čáp černý, výr velký, včelojed lesní, krutihlav obecný, bramborníček černohlavý, lelek lesní, některé druhy netopýrů, z bezobratlých živočichů lze zmínit nález kudlanky nábožné. V posledních letech se v této oblasti rozšířil také bobr evropský, konkrétně například v Koryčanské přehradě. (Chráněná území Zlínského kraje, 2016) Mezi obvyklou faunu, která se zde vyskytuje, lze zařadit prase divoké, srnce či jelena. Také zde žije více než 150 druhů ptáků a nespočet hmyzích druhů. (Treking.cz, ©2016)

6.4 Společenské předpoklady cestovního ruchu v Chřibech

Mnoho archeologických lokalit v této oblasti dokazuje osídlování krajiny i budování a slávu Velkomoravské říše. Nachází se zde mnoho památek ze středověké a novověké historie, mezi nimiž má dominantní postavení několik hradů a zámků, z nichž nejslavnější je hrad Buchlov a zámek Buchlovice nebo zřícenina hradu Cimburk, o které se traduje mnoho pověstí. (Turistické centrum Zikmundov, 2016)

V Chřibech jsou doposud dodržovány lidové obyčeje, které jsou organizovány obcemi. Oblast Slovácka je charakteristická živými lidovými tradicemi. Ve většině obcí pod Chřiby se každý rok v masopustním období pořádají průvody maškar. Nejvýznamnějším svátkem jsou na slovácké vesnici hody, které si doposud udržely obřadní povahu. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 209)

V Chřibech se nachází mnoho možností k podnikání výletů k historickým památkám či přírodním zajímavostem i skalním masivům v poměrně nenáročném terénu a to pěšky, na kole či na koni (Turistické centrum Zikmundov, 2016). Přesto, že Chřiby nejsou rozsáhlým pohořím, poskytují řadu atraktivních témat. Nabízejí také celou řadu služeb a kulturních aktivit s ubytovacím komfortem. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 206-207)

6.4.1 Ubytovací a restaurační zařízení

Ubytovací zařízení je možné hledat přímo v podhůří Chřibů a to spíše více na jihovýchodní, slovácké straně. Pobyt v přírodě a společenské zázemí poskytují Buchlovice a rekreační oblast Smrad'avka s lázněmi Leopoldov. Tyto lázně jsou jediné v chřibské oblasti. Kromě hotelového ubytování a apartmánů v chatkách, nabízejí i spektrum lázeňských procedur s využitím pramenů zdejší sirnaté vody. Dva hotely je možné najít ve Velehradě a rovněž dva v Buchlovicích, z nichž jeden se nachází přímo pod hradem Buchlov. Jeden hotel se nachází také v obci Modrá. Mezi obcemi Velehrad a Salaš se nachází Autokemp Salaš - Velehrad. Ze všech těchto míst vedou již značené cesty na hřebeny Chřibů a po nich téměř ke všem historickým a přírodním oblastem. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 206-207)

Přímo uprostřed lesů na chřibském hřebeni se nachází kvalitní ubytování a restaurační služby, které nabízí Lesní penzion Bunč, který je východiskem k vycházce na jedinou kamennou rozhlednu Brdo. Chřiby nabízí mnoho dalších oblastí, které jsou obklopeny lesy a vzdáleny od silničních tahů. Například sportovní vyžití nabízí areál Kamínka u Roštína. Lidé, kteří mají rádi klid a vycházky za přírodními sceneriemi můžou najít zázemí v Kempu Vlčák na osvětimanských pasekách, v turistické chatě Pod Břestickou skalou v údolí za obcí Břestek, v rekreačním středisku Dopravák v Buchlovicích či rekreačním středisku U Klokana v Koryčanech. Prostřednictvím internetu lze najít ubytování v soukromí ve většině obcí v podhůří, například v Koryčanech, Střílkách, Osvětimanech a jinde. Ubytování přímo u zámku nabízí město Napajedla. Město nabízí rozsáhlejší škálu ubytování, ovšem vzdálenější od chřibských stezek. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207)

V Příloze **P V** jsou v *Tabulce 14* vypsány výše zmíněná ubytovací a restaurační zařízení a některá další, která se v Chříbech nacházejí. Jsou seřazeny v abecedním pořadí dle obcí, ve kterých se nacházejí a v rámci nich dle úrovně zařízení. Jsou klasifikovány dle umístění, úrovně ubytování, počtu lůžek, ceny za osobu/noc a nabízených služeb. U hotelů je úroveň ubytování hodnocena hvězdičkami. U ostatních ubytovacích zařízení je subjektivně hodnocena dle stupňů vynikající, dobrá, dostačující na základě fotografií na jednotlivých stránkách ubytovacích zařízení. K některým ubytováním nebyly fotografie přiloženy, jejich úroveň tedy nelze posoudit. Ceny se odvíjí podle počtu osob, dnů, úrovně ubytování a dle sezóny. U rekreačních středisek a autokempů jsou uvedeny ceny při ubytování v chatkách.

Z *Tabulky 14* v Příloze **P V** vyplývá, že ubytovací zařízení jsou většinou vyšší cenové kategorie. Počet a kapacita těchto zařízení se s ohledem na rozlohu této oblasti jeví jako dostačující. Jejich kvalita je dle jejich úrovně a nabízených služeb také dostačující. V Chříbech se nacházejí jedny lázně a celkem pět hotelů, z toho jsou tři tříhvězdičkové a dva čtyřhvězdičkové. Mezi ubytování na vyšší úrovni patří také Zámek Napajedla. Dle průzkumu se zde nachází přibližně patnáct penzionů a sedm rekreačních středisek a autokempů. V *Tabulce 14* jsou také uvedeny některé chaty a chalupy k pronájmu, které se zde nacházejí. Nachází se zde také vyhlášený motorest – Motorest Samota, který leží u hlavní cesty z Brna do Uherského Hradiště na silnici E50. Dle průzkumu je v Chříbech dostatek kvalitních ubytovacích zařízení. Nejvíce se jich nachází v obci Buchlovice.

V nabízených službách je možné vidět, které ubytovací zařízení nabízí zároveň také restaurační služby. Do nabízených služeb byly vybrány pouze specifické služby jako je například wellness turistika či hipoturistika. Standardní služby jako parkoviště či sociální zařízení zde nejsou uvedeny. Tyto služby byly nalezeny u všech zařízení. Většina ubytovacích zařízení vybírá za parkování poplatky. Ubytovací zařízení na vyšší úrovni nabízejí také pokojový servis.

Ubytování je samozřejmě možné také v mnoha ubytovacích zařízeních v okresním městě Kroměříž, které do Chřibů zasahuje svými místními částmi Drahlav, Kotojedy, Těšnovice, Trávník a Zlámanka. Ubytovacích zařízení je v Kroměříži přibližně dvacet tři. Jsou zde ubytovací zařízení vysoké úrovně, jako čtyř a tři hvězdičkové hotely, ale také ubytování nižší cenové úrovně. Převažuje zde ovšem spíše ubytování vyšší cenové kategorie.

Ubytování je možné také ve městě Kyjov, které do Chřibů zasahuje svou místní částí Bohuslavice. Je zde přibližně sedm ubytovacích zařízení různé úrovně.

Většina ubytovacích zařízení, tedy hotelů, penzionů a jiných, je současně také restauračními zařízeními. Tyto zařízení jsou na velmi dobré úrovni. Celkem přibližně dvacet jedna ubytovacích zařízení provozuje také restauraci. Mezi samotnými restauracemi je vhodné zmínit Restauraci Akvárko, která se nachází v obci Stupava přímo u lyžařského střediska.

6.4.2 Předpoklady pro wellness turistiku

Již dle *Tabulky 14* v Příloze **P V** je možné vidět, že mnoho ubytovacích zařízení poskytuje také wellness služby. Patří mezi ně Hotel Buchlov (Buchlovice), Lázně Leopoldov (Buchlovice), Ranč Kostelany, Hotel Skanzen (Velehrad), Zámek Napajedla, Penzion Malovaný (Osvětimany), Lesní penzion Bunč (Roštín), Penzion na Ranči Milovice (Soběsuky), Penzion Zikmundov (Staré Hutě) a Hotel Mlýn Velehrad.

Na statku Zikmundov se nachází speciální horské wellness, tzv. sudový park. Jedná se o tři koupací sudy, z nichž jsou dva s elektrickým vytápěním a jeden s vytápěním na dřevo. Je zde možnost využití i v létě, kdy je možné ponechat v sudech chladnější vodu. (Turistické centrum Zikmundov, 2016)

6.4.3 Předpoklady pro hipoturistiku

Chov koní a hipoturistika je v Chřibech velmi rozšířená a má v Chřibech velmi dlouhou tradici o čem svědčí už jen fakt, že se dříve Chřiby nazývaly Hříběcí hory. Nachází se zde mnoho statků a zařízení, kde je možné provozovat jízdu na koních. Jsou zde nabízeny různé služby jako zapůjčení koní a poníků, vyjížděky do terénu, jezdecké oddíly pro děti a mládež, výcvik koní, možnost ustájení koní a výuka jízdy na koních. Konkrétně se zde nachází Ranch Nevada v Buchlovicích, Ranch Rovná v Jankovicích, Stáj Aryman v Divokách (Zdounky) či Hipocentrum Koryčany, v.o.s., které se specializuje na pobyty s jezdeckým výcvikem zejména pro děti a mládež, ale areál lze využít pro jakýkoliv sportovní, naučný nebo rekreační pobyt (HIPOCENTRUM Koryčany, ©2016). Z *Tabulky 14* v Příloze **P V** vyplývá, že hipoturistiku také nabízí Ranč Milovice (Soběsuky), statek Zikmundov v obci Staré Hutě či Ranč Kostelany, který kromě vyjížděk na koních nabízí programy ve stylu Divokého západu.

6.4.4 Vinařství

Na svazích jižního podhůří Chřibů se pěstuje vinná réva. Vinné sklepy se nachází nejseverněji v Napajedlích v trati Radovany. Kvalitním vínem i vinařskými tradicemi je v této části Chřibů známá také obec Kudlovice. Blíže k jihu vinohradů přibývá a degustaci místních vín nabízejí Velehrad, Buchlovice i sousední Boršice a v kyjovské části podhůří například Moravany a Čeložnice. Především oblasti starých sklepů v Čeložnicích kopaných ve sprašové stěně nabízejí kromě ochutnávky vína i nevšední zážitek z pobytu v archaickém prostoru. (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207-208)

Na jižním okraji Chřibů, který spadá do vinařské podoblasti Slovácko, se pěstuje vinná réva nejen v Boršicích, v Buchlovicích či na Velehradě, ale také v Osvětimanech. Pro svou mimořádnou kvalitu zdejší vína získala mnoho prestižních ocenění. Mezi nejlepší vína lze zařadit bílá vína jako je Chardonnay, Rulandské šedé, Müller Thurgau nebo červené víno Zweigeltrebe. Vína ze Sovína patří k známým místním značkám. (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016) Sovínské vinice patří k nejseverněji položeným v moravském vinařském regionu, nachází se na úbočí Chřibů pod hradem Buchlov. Vinná réva se zde pěstuje více než šest století. (Prodejvína, ©2012)

Putováním po Moravské vinné stezce nebo po stezkách Muškátu moravského a Rulandského bílého lze poznat místní vinice a vinné sklepy. Ve sklepení Buchlovického zámku se nachází galerie vín, ve které se lze zúčastnit ochutnávky kvalitních vín s odborným výkladem, a vystavená vína si zde mohou návštěvníci zakoupit. (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016)

Z *Tabulky 14* v Příloze **P V** vyplývá, že ochutnávky vín a jiné služby tohoto typu také nabízí například Chalupa Na Horní Vsi (Boršice), Hotel Buchlov (Buchlovice), Penzion Buchlovský dvůr (Buchlovice), Hotel u Velehradu (Modrá) či Penzion Helena (Střílky).

Konají se zde také vinařské akce, ze kterých jsou v širokém okolí největší velikonoční výstavy vín v Boršicích. Mezi další známou vinařskou akci patří zářijové zpívání s vínem na zámku v Buchlovicích. (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016)

6.4.5 Kulturní památky

Chřiby nemají pouze velkou krajinářskou a přírodovědeckou hodnotu, ale jsou bohaté i na významné kulturní památky, mezi něž patří například hrad Buchlov, zámek Buchlovice, zámek Cetechovice, zřícenina hradu Cimburk, zámky a parky v Koryčanech, Kvasicích

Střílkách, židovský hřbitov v Koryčanech či barokní hřbitov ve Střílkách a další (Chráněná území Zlínského kraje, 2016).

Tabulka 7 ukazuje výše zmíněné zámky a hrady nacházející se v Chřibech. Jsou rozděleny dle umístění a dle něho seřazeny v abecedním pořadí.

Tab. 7. Zámky a hrady v Chřibech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
1	Hrad Buchlov	Buchlovice
2	Zámek Buchlovice	Buchlovice
3	Zámek Cetechovice	Cetechovice
4	Hrad Cimburk u Koryčan	Koryčany
5	Zámek Koryčany	Koryčany
6	Židovský hřbitov v Koryčanech	Koryčany
7	Zámek Kvasice	Kvasice
8	Barokní hřbitov ve Střílkách	Střílky
9	Zámek Střílky	Střílky
10	Zřícenina hradu Střílky	Střílky

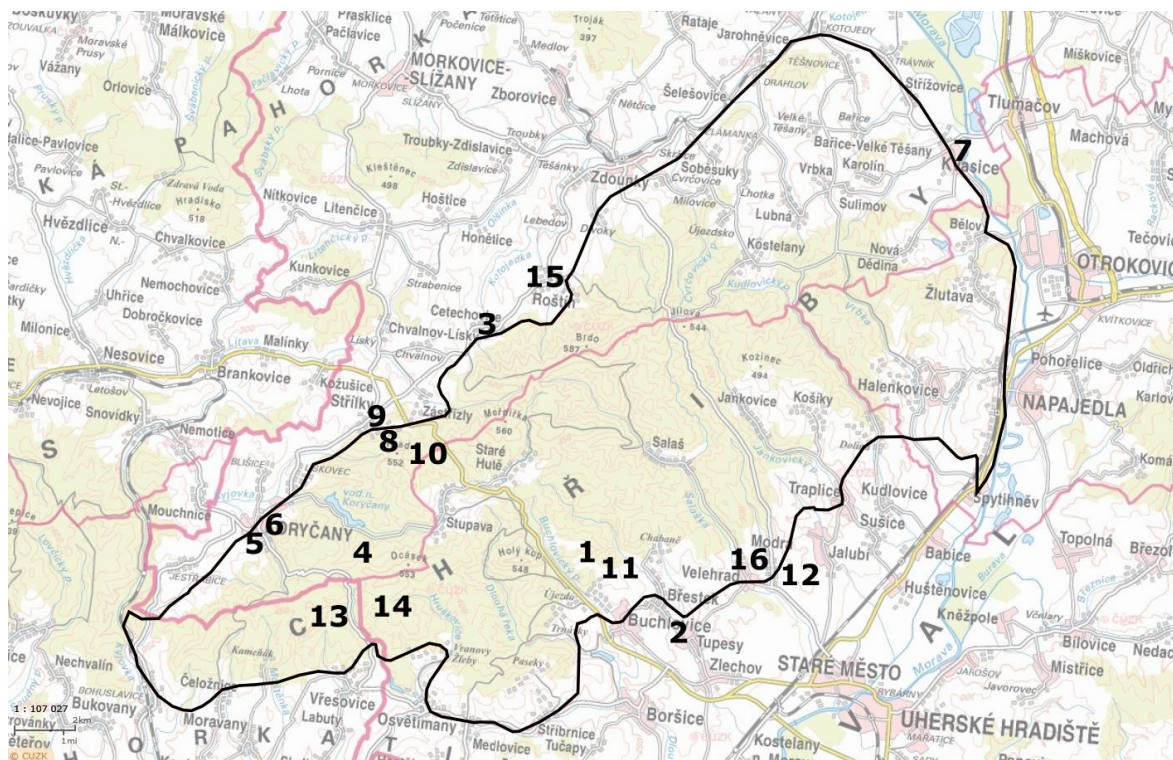
Z *Tabulky 7* vyplývá, že se v Chřibech nachází celkem pět zámků, jeden hrad a dvě zříceniny hradu.

Mezi další významné stavby patří Kaple sv. Barbory v Buchlovicích, národní kulturní památka Modrá s Kostelem sv. Jana, Koryčanská kaple v Moravanech, Hradisko sv. Klimenta v Osvětimanech, Kostel sv. Jakuba v Roštíně či Klášter a poutní místo Velehrad. Tyto stavby ukazuje *Tabulka 8*. Jsou rozděleny dle umístění a dle něho seřazeny v abecedním pořadí.

Tab. 8. Kláštery, kostely a jiné podobné objekty v Chřibech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
11	Kaple sv. Barbory	Buchlovice
12	Kostel sv. Jana	Modrá
13	Koryčanská kaple	Moravany
14	Hradisko sv. Klimenta	Osvětimany
15	Kostel sv. Jakuba	Roštín
16	Klášter a poutní místo Velehrad	Velehrad

Prostorové rozmístění zámků, hradů, klášterů, kostelů a jiných podobných objektů v Chřibech zobrazuje mapa na *Obrázku 2*.

Obr. 2. Zámky, hrady, kláštery, kostely a jiné podobné objekty v Chřibech (vlastní zpracování)

Z mapy na Obrázku 2 vyplývá, že zámky, hrady, kláštery, kostely a jiné podobné objekty jsou koncentrovány v západní, jižní a východní části Chřibů, především v obcích Buchlovice, Koryčany a Střílky.

Mezi další turistické zajímavosti patří Centrum balonového létání v Břestku, které nabízí adrenalin v podobě letu balonem (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207). Archeoskanzen Modrá představuje život obyvatel Velké Moravy v 9. století ideální podobou slovanského opevněného sídliště (Chráněná území Zlínského kraje, 2016). Nacházejí se zde také archeologické vykopávky.

V obci Modrá se také nachází areál Živá voda. Jedná se o přírodní koupací biotop s kapacitou 100 návštěvníků, který je rozdělen na tři části – brouzdaliště s maximální hloubkou 1 m, plavecká zóna, která má rozlohu 590 m² a maximální hloubku 2 m a dosahuje až k hrázi a regenerační zóna, což je foliovaná vodní plocha určená k vyčištění vody biologickými procesy (Živá voda Modrá, ©2016). Nachází se zde expozice sladkovodních ryb. Jedná se o největší podvodní sladkovodní tunel v přírodě v Evropě. Žijí zde druhy ryb typické pro daný region, a to jak současné, tak historicky původní. (CzechTourism, ©2015)

V obci Buchlovice se nachází muzeum lesnictví a v obci Vrbka na straně Chřibů sklánějící se ke Kroměříži se nachází Muzeum historického náradí (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207-208).

Zmíněné turistické zajímavosti ukazuje *Tabulka 9*. Jsou rozděleny dle umístění a dle něho seřazeny v abecedním pořadí.

Tab. 9. Další turistické zajímavosti v Chřibech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
17	Centrum balonového létání	Břestek
18	Muzeum lesnictví	Buchlovice
19	Archeoskanzen Modrá a vyhlídková věž	Modrá
20	Živá voda	Modrá
21	Muzeum historického náradí	Vrbka

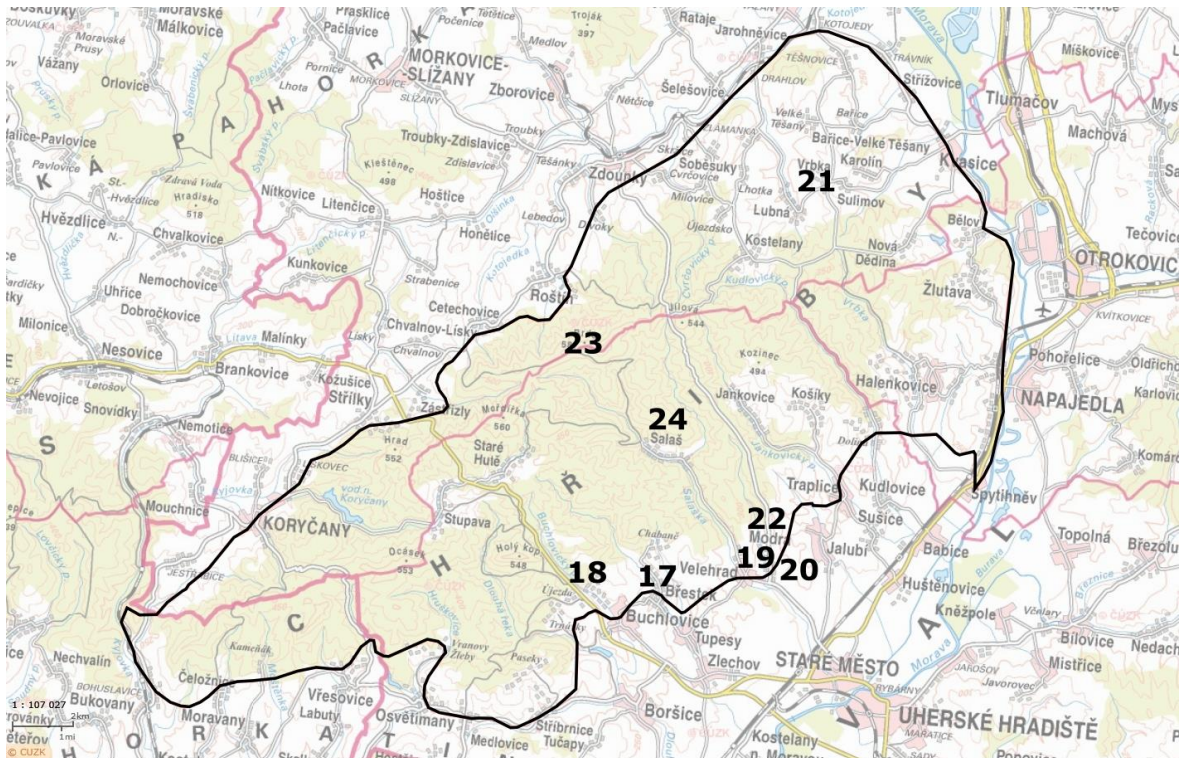
V Chřibech se nachází také tři rozhledny. Kromě kamenné rozhledny na Brdu se v Chřibech nachází kovová rozhledna na Salaši a dřevěná u obce Modrá (Jilík a Žižlavský, 2015, s. 207). Rozhledna na Salaši je nová rozhledna, která tvoří unikátní tvar dvou proti sobě jdoucích sedmiček, vybudovaná v roce 2015 místním podnikatelem, který chtěl tímto projektem oživit turistický ruch v obci Salaš. Vznikla v místní trati Paseky, která do té doby byla ve velmi zanedbaném stavu. (VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., ©2005-2016)

Tabulka 10 ukazuje tyto rozhledny. Jsou rozděleny dle umístění a dle něho seřazeny v abecedním pořadí.

Tab. 10. Rozhledny v Chřibech (vlastní zpracování)

Číslo	Název	Umístění
22	Rozhledna Modrá	Modrá
23	Rozhledna Brdo	Roštín
24	Rozhledna na Salaši	Salaš

Prostorové rozmístění rozhleden a dalších turistických zajímavostí znázorňuje mapa na *Obrázku 3*. Mezi rozhledny lze také zařadit rozhledna Johanka, která sice neleží v Chřibech, ale poskytuje výhled na Chřiby s hradem Buchlov a při příznivém počasí lze dohlédnout až na Slovensko a Rakousko. Je to dřevěná a volně přístupná rozhledna ve vinicích u obce Hýsly u Kyjova, která je vysoká 11 m a stojí v oploceném areálu s volně puštěnými ovce. (iTRAS, ©2009-2016)

Obr. 3. Rozhledny a další turistické zajímavosti v Chřibech (vlastní zpracování)

Z mapy na Obrázku 3 je zjevné, že velká koncentrace turistických zajímavostí je v obci Modrá.

Okolo území Chřibů se nachází mnoho dalších rozhleden a turistických zajímavostí, které jsou turistovi při návštěvě této oblasti na dosah.

6.4.6 Předpoklady pro zimní cestovní ruch

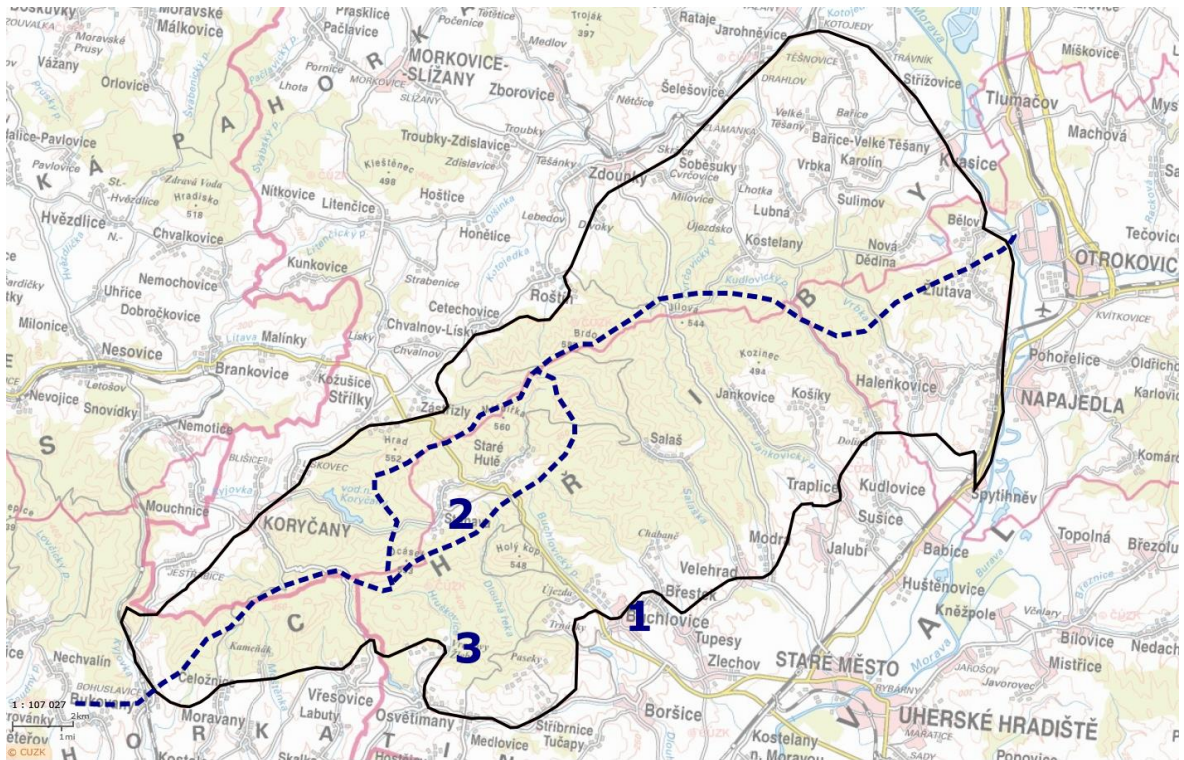
Nacházejí se zde celkem tři lyžařská střediska. Přehled těchto lyžařských středisek se základními informacemi uvádí *Tabulka 11*. Jsou seřazeny dle abecedního pořadí a rozděleny dle délky sjezdovky, převýšení a kapacity osob za hodinu. U každého střediska je uvedena také přílehlá restaurace.

Tab. 11. Lyžařská střediska v Chřibech (jednotlivé stránky lyžařských středisek; vlastní zpracování)

Číslo	Název	Délka sjezdovky	Převýšení	Kapacita osob/hod	Restaurace
1	Lyžařský areál Břestek	450 m	80 m	1200	Penzion BalonCentrum
2	Lyžařské středisko Stupava	500 m	100 m	2500	Restaurace Akvárko
3	Ski park Osvětimany	400 m	98 m	1880	Hospoda na Srubu

Ski park Osvětimany má jednu lehkou sjezdovku s délkou 100 m a jednu středně těžkou s délkou 400 m, která je zmíněna v *Tabulce 11* (Ski Park Osvětimany, ©2013). Lyžařské středisko Stupava má dvě červené sjezdovky a tři modré, z nichž jedna je dětská. Červené sjezdovky mají délku 350 a 500 m s převýšením 80 a 100 m. Dvě modré sjezdovky činí délku 170 m s převýšením 16 m, z nichž jedna je dětská a jedna 9 m s převýšením 70 m. (Lyžařské středisko Stupava, ©2011) *Tabulka 11* uvádí pouze hlavní osvětlenou a pravidelně zasněžovanou sjezdovku. Všechny střediska nabízí večerní lyžování a jsou uměle zasněžované. Jejich sjezdovky jsou vhodné pro začínající i pokročilé lyžaře. Jejich prostorové rozmístění ukazuje mapa na *Obrázku 4*.

Přes celé Chřiby prochází běžkařská trasa, která vede z obce Žlutava do Bohuslavic (Kyjov), jak je možné vidět na mapě na *Obrázku 4*. Tato trasa je dlouhá 45 km. Trasa vede hlavním hřebenem Chřibů a je dobře přístupná veřejnou železniční dopravou. Na trase je možné využít alternativní trasy kolem motorestu Samota (dobrá přístupnost autem). Zhotovitelem stezky jsou Lesy ČR, s.p. Trasa byla vybudována za přispění dotací z EU v rámci Programu rozvoje venkova. Na trase jsou vybudovány informační tabule a odpočinkové altány. Je zde převýšení 360 m, celkem 10 zastávek a zabere celkem 8 hodin (Bohuslavice u Kyjova – Moravanské louky – parkoviště u Křížku – Kozel – Střílecký hrad – motorest Samota – Buchlov kámen – Brdo – Bunč – Komínky – Budačina – Trestný u Otrokovic). Jedná se o středně náročný terén, střídají se zde zpevněné a nezpevněné úseky. (Lesy České republiky, s.p., ©2012)

Obr. 4. Lyžařská střediska a běžkařská trasa v Chřibech (vlastní zpracování)

6.4.7 Předpoklady pro pěší turistiku

Chřiby jsou prokány hustou sítí turistických tras, díky čemuž si je možné naplánovat turistické pochody různé náročnosti a délky spojené s prohlídkou již uvedených turistických zajímavostí. Díky vysokému počtu turistických tras nedochází k vysoké koncentraci turistů, kteří si zde tedy mohou užít klidu krásné přírody. Kromě turistických tras se zde nachází pět naučných stezek. Jejich seznam obsahuje *Tabulka 12*. Jsou seřazeny dle abecedního pořadí a klasifikovány podle začátku a konce naučné stezky, délky stezky, počtu zastavení a času prohlídky.

Tab. 12. Naučné stezky v Chřibech (jednotlivé stránky naučných stezek; vlastní zpracování)

Název	Začátek stezky	Konec stezky	Délka (km)	Počet zastavení	Čas prohlídky
NS Boří	Divoky autobusová zastávka	Divoky ekologické středisko	4,5	15	1,5 hod
NS Fauna a flóra Chřibů	Hotel u Velehradu (Modrá)	Králův stůl (Modrá)	5	5	2 hod
Lesnická NS Okolo Buchlova	Parkoviště pod hradem Buchlov	Parkoviště pod hradem Buchlov	2,8	11	2 hod
NS Příroda a okolí Střílek	Střílky autobusová zastávka	Střílky autobusová zastávka	7	11	2,5 hod
Spáčilova naučná stezka	Kostelany	Bunč	13,5	5	3 hod

Správcem NS Boří je ZO ČSOP Divoky. Tato NS je pěší, tvoří okruh a zaměřuje se na flóru a faunu Chřibů. (Planorbis, ©2007-2008)

Správcem NS Fauna a flóra Chřibů je Střední odborná škola a gymnázium ve St. Městě. Trasa NS začíná u hotelu U Velehradu a dále vede po komunikaci obcí Modrá a pokračuje zpevněnou lesní cestou. Tato NS se opět zaměřuje na faunu a flóru Chřibů. (Planorbis, ©2007-2008)

Lesnická NS Okolo Buchlova je pěší a tvoří okruh. Jejím správcem jsou Lesy České republiky, s.p. a Lesní správa Buchlovice. Stezka se zaměřuje na seznámení s místní lesnickou činností a historií. Byla otevřena v červnu v roce 2011. Budování naučné stezky bylo zahájeno v říjnu roku 2010 a celkové náklady na její zbudování činili 550 tisíc korun. Jedná se o naučnou stezku, kterou Lesy České republiky, s.p. a Lesní správa Buchlovice vybudovaly v rámci PROGRAMU 2000 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR. (CzechTourism, ©2015; Lesy České republiky, s.p., ©2012)

Správce NS Příroda a okolí Střílek je Základní škola a Mateřská škola ve Střílkách (Střílky, ©2016). Trasa je pěší a tvoří okruh. Stezka je zaměřena na faunu a flóru Chřibů.

Spáčilova naučná stezka je určena pro pěší i cyklisty na horských kolech, která se zaměřuje na flóru, faunu a také na historii Chřibů. Větší část stezky vede souběžně s turistickými trasami. Místo Tabarky a celé úbočí až k Bunči nacházející se na NS je významným archeologickým nalezištěm a mohylovým pohřebištěm z období Velké Moravy. (Planorbis, ©2007-2008)

Všechny tyto naučné stezky mají středně náročný terén.

Jako zajímavost pro pěší turistiku je možné uvést nedokončený most dálnice. Nikdy nedokončená Baťova dálnice se měla původně stát páteřní dopravní tepnou předmnichovského Československa. Mnoho jejích pozůstatků lze najít v severní polovině Chřibů v úseku Zástřizly-Vlčák-Brdo-Bunč. Jde hlavně o zbytky mostků. (iTRAS, ©2009-2016)

6.4.8 Předpoklady pro cykloturistiku

V Chřibech se nachází bohatá síť cyklotras různé náročnosti, jsou tedy ideálním místem pro výlety na kolech pro různé cílové skupiny. Cyklotrasy v Chřibech využívají lesních cest a silnic II. a III. třídy. Automobilový provoz na silnicích II. a III. třídy je celkem sporadický a na lesních cestách, které jsou původně určeny pro správce lesa, je automobilový provoz většinou zakázán.

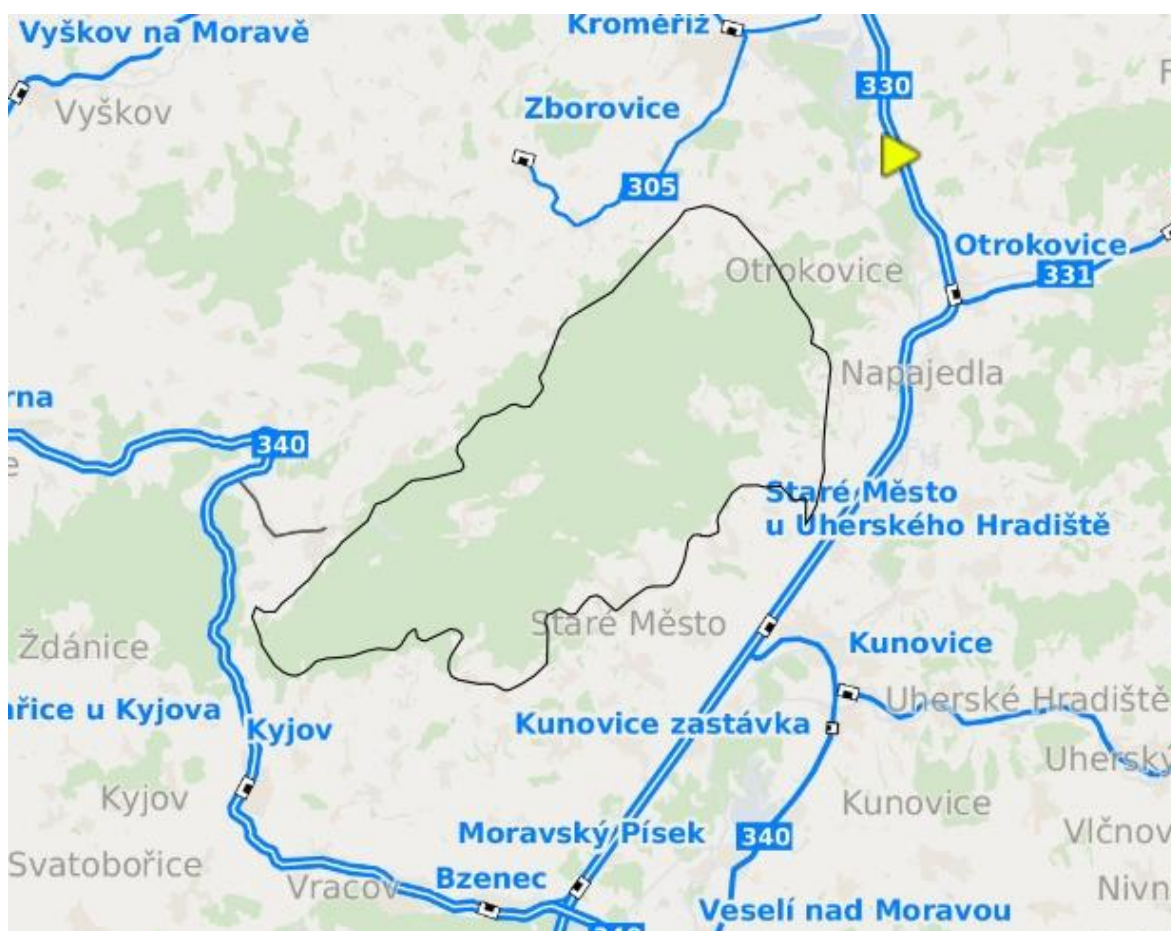
Tato síť cyklotras propojuje okolní sídla s přirozenými turistickými centry, jako jsou Velehrad, Lesní penzion Bunč, rozhledna Brdo, hrad Buchlov či Ranč Kostelany. Organizují se zde i různé cyklistické závody jako například Chřibská padesátka.

Z Velehradu do Salaše je vybudována cyklostezka. Tato tříkilometrová cyklostezka vede od autokempinku Velehrad na Salaš a navazuje na asfaltovou cyklostezku spojující Staré Město s poutní obcí. Výstavba probíhala od konce července do konce listopadu roku 2008. Náklady na nový úsek cyklostezky vyšly celkem na 15,6 milionu korun, přičemž šedesát procent pokryla dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Na financování se kromě státní dotace podílely obce Velehrad a Salaš, a to podle délky stezky v jejich katastru. (VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., ©2005-2016)

Z provedené analýzy přírodních a společenských předpokladů v Chříbech vyplývá, že má tato oblast velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Mezi nejatraktivnější místa tohoto území patří oblast obce Buchlovice, kde je situována dominanta Chřibů, tedy hrad Buchlov. Znamou národní kulturní památkou je zde také zámek Buchlovice. Ve srovnání s jinými oblastmi v Chříbech, se zde nachází větší množství, jak zvláště chráněných území, tak kulturních památek. Podobným případem je turisticky exponovaná oblast Modré a Velehradu, která nabízí zajímavé turistické cíle. Nejhodnotnějším je klášter a poutní místo Velehrad, které patří k nejvýznamnějším poutním místům v České republice. V okolí Velehradu a Modré je velké množství dalších turistických cílů jako je známý Archeoskanzen či areál Živá voda, kde se nachází největší podvodní sladkovodní tunel v přírodě v Evropě. V souvislosti s tím, zde také probíhá chov ryb a jejich nabídka v místních restauracích, která může být pro mnoho turistů přitažlivá. Tyto dvě oblasti jsou ve srovnání s jinými obcemi také význačné větším množstvím ubytovacích a restauračních zařízení. Ostatní zalesněné oblasti vrchoviny Chřiby poskytují bohaté možnosti zejména pro různé druhy sportovních aktivit jako je turistika, cykloturistika, horolezectví a v zimním období pak lyžařské sporty. Rozvíjejícím typem venkovského cestovního ruchu je zde také hipoturistika.

6.4.9 Dopravní obslužnost

Spojení do okolí Chřibů je možné železniční dopravou, na kterou navazují autobusové spoje přímo do jednotlivých obcí a míst v Chřibech. Nejvýhodnější autobusové spoje přijíždějí z největších okolních měst, tedy Kroměříže, Uherského Hradiště či Kyjova. Hlavní železniční stanice v okolí Chřibů je možné vidět na mapě na *Obrázku 5*.

Obr. 5. Hlavní železniční stanice v okolí Chřibů (České dráhy, a.s., ©2010; vlastní zpracování)

Celá oblast Chřibů je pokryta poměrně hustou silniční sítí a v této oblasti není problém s parkováním kromě nejvíce turisticky exponované oblasti Modré a Velehradu. Jediná významná silniční stavba, která Chřiby prochází je evropská silnice E50 vedoucí z Brna do Uherského Hradiště, která ovšem pro turistiku či cykloturistiku neznamená až tak závažný problém. U motorestu Samota je přechod přes tuto silnici vyřešen dřevěným můstkem.

7 SWOT ANALÝZA

Následující kapitola provede SWOT analýzu cestovního ruchu vrchoviny Chřiby. Výstupy budou vycházet z provedené analýzy přírodních a společenských předpokladů území a také z provedených rozhovorů s aktéry cestovního ruchu v Chříbech.

Tab. 13. SWOT analýza cestovního ruchu vrchoviny Chřiby (vlastní zpracování)

SWOT analýza cestovního ruchu vrchoviny Chřiby		
	Silné stránky	Slabé stránky
Vnitřní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Krásná neporušená příroda • Bohatá historie • Velké množství přírodních zajímavostí a kulturních památek • Oblast charakteristická živými lidovými tradicemi • Dostatek kvalitních ubytovacích a restauračních zařízení • Možnost wellness turistiky • Oblast hipoturistiky a vinařství • Dobré předpoklady pro rozvoj agroturismu, ekoturismu a ekoagroturismu • Možnost zimního cestovního ruchu • Dobré podmínky pro pěší turistiku • Dostatek turistických tras a zajímavostí • Kvalitní cyklotrasy různé náročnosti • Dostatečná dopravní obslužnost • Možnost doplňkových sportovních aktivit • Dostatečná produkce propagačních materiálů • Kvalitní webové prezentace jednotlivých lokalit • Harmonické financování území • Výborná spolupráce mezi mikroregiony, MAS a organizacemi ochrany přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Periferní oblast • Nedostatečné značení pěších tras a cyklotras • Nedostatek hnědých informačních cedulí umístovaných na silnicích I., II. a III. třídy • Absence místních značení méně významných turistických cílů • Nedostatečná podpora zimního cestovního ruchu • Nevyužití lyžařských středisek mimo sezónu • Špatný přístup zaměstnanců ubytovacích a restauračních zařízení k zákazníkovi • Vyšší ceny ubytovacích a restauračních zařízení • Absence sítě půjčoven kol s možností zanechat kolo na určitém místě • Nedostatečná kapacita parkovacích míst v nejvíce turisticky exponované oblasti Modré a Velehradu • Malé tržby podnikatelů z důvodu krátkého pobytu turistů např. z důvodu přemrštěného vybírání parkovného • Nedostatek naučných či sportovních stezek

SWOT analýza cestovního ruchu vrchoviny Chřibů		
		<ul style="list-style-type: none"> • Absence stálých odbytišť řemeslných výrobků • Individualistická propagace jednotlivých území a z ní vyplývající vysoké náklady • Kratší zdržná doba turistů z důvodu nedostačující komunikace mezi obcemi z hlediska nabízení služeb
	Příležitosti	Hrozby
Vnější prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Možnost využití přírodních podmínek, historických a kulturních památek Chřibů atraktivních pro turisty • Zájem návštěvníků o wellness či zážitkovou turistiku jako současných trendů ČR • Revize a doplnění značení pěších tras a cyklotras • Doplnění hnědých informačních tabulí na silnice I., II. a III. třídy • Vytvoření místního značení méně významných turistických cílů • Zajištění systému tzv. pečovateli méně významných turistických cílů • Zvýšení podpory zimního cestovního ruchu • Instalace bobové dráhy mimo lyžařskou sezónu • Zlepšení přístupu zaměstnanců ubytovacích a restauračních zařízení k zákazníkovi jejich motivací ze strany zaměstnavatele • Přizpůsobení cen ubytovacích zařízení také sociálně slabším vrstvám • Rozšíření parkovacích míst v nejvíce turisticky exponované oblasti Modré a Velehradu 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpadek oblasti z hlediska cestovního ruchu • Znečištění přírodní krajiny • Nevědomost o existenci některých turistických cílů • Zchátrání méně významných turistických cílů • Ztráta venkovského charakteru území • Ekonomický úpadek zimních sportů a jejich zánik • Neakceptování cen ubytovacích zařízení sociálně slabšími vrstvami • Neakceptování špatného přístupu zaměstnanců ubytovacích a restauračních zařízení zákazníkem • Přejít veškeré koncentrace turistů na významné turistické cíle, jako je například hlavní město Praha apod. a s tím související ztráta zájmu o danou oblast

SWOT analýza cestovního ruchu vrchoviny Chřiby	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení vybírání parkovného • Vybudování větší sítě cyklostezek • Rozšíření naučných či sportovních stezek • Vytvoření stabilní sítě odbytíšť řemeslných výrobků • Rozvoj agroturismu, ekoturismu a ekoagroturismu prostřednictvím zkušeností v zahraničí • Rozšíření a stabilizace místních produktů • Sjednocení propagace jednotlivých území • Podpora ubytování na odlehlých místech • Zlepšení komunikace obcí mikroregionu z hlediska nabízení služeb

7.1 Vyhodnocení

Ze SWOT analýzy vyplývá, že vrchovina Chřiby má velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Na tak malé území se zde nachází mnoho přírodních zajímavostí a kulturních památek. Dominantou pohoří je krásná neporušená příroda. Jedná se o oblast charakteristickou živými lidovými tradicemi a o oblast s bohatou historií. Kvalitní služby zde poskytuje dostatek ubytovacích a restauračních zařízení, z nichž mnohé nabízí také možnost wellness turistiky. Chřiby jsou oblastí hipoturistiky a také vinařství. Má dobré předpoklady pro rozvoj agroturismu, ekoturismu či ekoagroturismu, které pro oblast vytvářejí příležitost pro rozvoj těchto forem cestovního ruchu prostřednictvím zkušeností v zahraničí. Je zde také možnost zimního cestovního ruchu. Také jsou zde dobré podmínky pro pěší turistiku. Nachází se zde dostatek kvalitních turistických tras a zajímavostí a také kvalitních cyklotras různé náročnosti, při nichž má turista možnost navštívit mnoho turistických zajímavostí. K turistickým cílům je dostatečná nabídka dopravních spojů. Chřiby poskytují kromě běžných turistických služeb také sportovní doplňkové aktivity. Pro tuto oblast je produkován dostatečný počet propagačních materiálů a také kvalitních webových prezentací jednotlivých lokalit. Financování tohoto území je připraveno harmonicky pro všechny subjekty cestovního ruchu a probíhá zde výborná spolupráce mezi mikroregiony, MAS a organizacemi ochrany přírody.

Slabou stránkou je už pouhý fakt, že se jedná o periferní oblast a při nedostatečném rozvoji cestovního ruchu může nastat úpadek tohoto území v této oblasti. Další slabou stránkou je nedostatečné značení pěších tras a cyklotras, nedostatek hnědých informačních cedulí umístovaných na silnicích I., II. a III. třídy a absence místních značení méně významných turistických cílů. To může vést k nevědomosti o existenci některých turistických cílů. Na základě těchto slabých stránek vzniká příležitost revize a doplnění značení pěších tras a cyklotras, doplnění hnědých informačních tabulí na silnice I., II. a III. třídy a vytvoření místního značení méně významných turistických cílů. Je zde nedostatečná podpora zimního cestovního ruchu, která může znamenat pro zimní sporty jejich ekonomický úpadek a z toho vyplývající zánik. Příležitostí je tedy zvýšení jejich podpory. Problém sezónnosti by mohla vyřešit instalace bobové dráhy. Velkým problémem je špatný přístup zaměstnanců ubytovacích a restauračních zařízení k zákazníkovi a z něj vyplývající hrozba neakceptování špatného přístupu zaměstnanců zákazníkem. Stejně tak vyšší ceny ubytovacích a restauračních zařízení mohou vést k jejich neakceptování sociálně slabšími vrstvami. Pro ubytovací zařízení se tedy naskytuje příležitost zlepšení přístupu zaměstnanců ubytovacích a restauračních zařízení k zákazníkovi jejich motivací ze strany zaměstnavatele a přizpůsobení cen ubytovacích zařízení také sociálně slabším vrstvám. Mezi další slabou stránku lze zařadit absenci sítě půjčoven kol s možností zanechat kolo na určitém místě. Problémem je také nedostatečná kapacita parkovacích míst v nejméně turisticky exponované oblasti Modré a Velehradu a malé tržby podnikatelů z důvodu krátkého pobytu turistů např. z důvodu přemrštěného vybírání parkovného. Příležitostí je tedy rozšíření parkovacích míst v oblasti Modré a Velehradu a omezení vybírání parkovného ve všech turistických oblastech. Nedostatek naučných či sportovních stezek poskytuje oblasti příležitost pro jejich rozšíření. Absence stálých odbytišť řemeslných výrobků zase možnost vytvoření stabilní sítě odbytišť těchto výrobků. Objevuje se zde individualistická propagace jednotlivých území a z ní vyplývají vysoké náklady s ní spojené. Příležitostí je zde tedy sjednocení propagace jednotlivých území. Je zde nedostačující komunikace mezi obcemi z hlediska nabízení služeb, která také vede ke kratší zdržné době turistů a objevuje se zde tedy příležitost jejího zlepšení.

Co se týká dalších příležitostí, které naopak vplynuly ze silných stránek, by měla tato oblast co nejvíce využít svých přírodních podmínek, historických a kulturních památek atraktivních pro turisty. Příležitostí pro tuto oblast je také zvýšený zájem návštěvníků o wellness či zážitkovou turistiku jako současných trendů CR, kterou tato oblast může na-

bídnout. Mezi příležitosti patří také zajištění systému tzv. pečovatelů méně významných turistických cílů, jejímž neuskutečněním vzniká hrozba jejich zchátrání. Další příležitosti tvoří také vybudování větší sítě cyklostezek, rozšíření a stabilizace místních produktů či podpora ubytování na odlehlých místech.

Mezi hrozby, které jsou spojené s již uvedenými příležitostmi, patří znečištění přírodní krajiny či ztráta venkovského charakteru území. Ty souvisí zejména s příležitostmi týkající se infrastruktury cestovního ruchu. Hrozbou při nerozvíjení cestovního ruchu v této oblasti je přechod veškeré koncentrace turistů na významné turistické cíle, jako je například hlavní město Praha apod. a s tím související ztráta zájmu o danou oblast.

8 SEMISTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY

Semistrukturované rozhovory byly vedeny celkem s třemi aktéry cestovního ruchu v Chříbech. Konkrétně s panem Miroslavem Kovářikem, který je starostou obce Modrá a předsedou MAS Buchlov, dále s panem Ing. Zdeňkem Urbanovským, marketingovým specialistou z Centrály cestovního ruchu Východní Moravy a se zástupcem ZO Český svaz ochránců přírody Divoky. Otázky k rozhovorům s panem Kovářikem a panem Urbanovským jsou uvedeny v Příloze **P VI** a otázky k rozhovoru se zástupcem ZO Český svaz ochránců přírody Divoky v Příloze **P VII**. V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé otázky a odpovědi těchto aktérů. Zjištění z těchto rozhovorů dopomohly k vypracování SWOT analýzy a z toho vyplývajících návrhů opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech.

8.1 Rozhovor se starostou obce Modrá a předsedou MAS Buchlov

1. **Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav cestovního ruchu v Chříbech z hlediska:**

a. **Infrastruktury cestovního ruchu**

- i. **Atraktivity cestovního ruchu – orientační systém v krajině (orientační a informační tabule), kulturně-historické památky, paměťové instituce, z hlediska stavu a využití, zimní sporty – běžecké trasy, sjezdové trasy**

Orientační systém v Chříbech není špatný. Co se týká značení pěších tras a cyklotras je urgentní udělat revize a doplnit značení a rovněž by bylo záhodno doplnit velké hnědé cedule, které jsou umístěné na silnicích I., II. a III. třídy. Méně významné turistické cíle většinou rovněž postrádají místní značení a pro cizí turisty je orientace poněkud náročná. U málo známých místních turistických cílů, které nejsou stále otevřeny nebo jsou jen zajímavým místem v krajině apod., by bylo dobré zajistit systém tzv. pečovatelů, kteří budou jak o tento cíl pečovat, tak budou schopni být na telefonu a podat informace, příp. zařídit prohlídku s komentářem.

- ii. **Navazující infrastruktury – stravovací a ubytovací zařízení z hlediska počtu, rozmístění, struktury, kvality poskytovaných služeb**

V posledních deseti letech došlo k výraznému zlepšení nabídky stravovacích a ubytovacích zařízení, avšak silně pokulhává v nabídce místní produkce, apod. Stejně tak heslo „Náš zákazník, náš pán“ dost často zůstává jen heslem. To se týká i pružného přizpůsobení otevírací doby těchto zařízení, problém je většinou v tom, že se nejedná dost často o tzv. ro-

dinné podniky. Slabinou je rovněž tzv. laciné ubytování pro cyklisty, turisty a sociálně slabší vrstvy. Stejně tak u většiny restaurací i hotelů se majitelé snaží držet cenovou hladinu spíše vyšší střední kategorie, což není na všech místech optimální. Celkově Podchřibí nepatří v ubytovacích a stravovacích službách mezi laciné regiony.

- iii. Dopravní infrastruktury a služeb – silniční síť, klidová doprava, veřejná doprava, cyklostezky – trasování, délka, kvalita, stav, cyklotrasa – trasování, délka, atraktivita/náročnost tras pro cílové skupiny

Dochází k postupnému zlepšování propojení obcí a turistických cílů prostřednictvím cyklostezek, které vedou mimo silnice a místní komunikace. Chybí síť půjčoven kol s možností zanechání kola na určitém místě. Je nezbytně nutné postupně propojit všechny obce a turistické cíle mimo komunikace, kde jezdí automobily. Jako negativum se objevuje omezování pěších turistů cyklisty. Největší slabinou u téměř všech turistických cílů je nedostatečná kapacita parkovacích míst pro automobily a autobusy. „*Chceme-li návštěvníky udržet v místě a prodloužit tzv. zdržnou dobu, není možné bezhlavě vybírat parkovné.*“ Krátký pobyt znamená malé tržby pro další aktéry v turistickém ruchu.

b. Aktivit cestovního ruchu

- i. Kulturně-poznávací (lesní stezky)

Kulturně-poznávací stezky místního charakteru jsou zatím jen v minimální míře, každopádně je nezbytné se v následujících letech na tuto oblast zaměřit. Každá obec v Podchřibí má bohatou historii, různá témata z historie, krajiny, apod. Jsou využita zatím jen minimálně.

- ii. Sportovní

Sportovní stezky téměř všude zanikly a nebyly obnoveny. Je to další oblast, kterou lze rozšířit a nabídnout jak turistům, tak i místním obyvatelům a školám. Kolem různých rekreačních areálů Mikroregionu Buchlov jsou přímo ideální podmínky na takové pohybové aktivity.

- iii. Ekoagroturismus včetně hipoturistiky

V minulosti Mikroregion Buchlov podpořil několik projektů v této oblasti, ale není zde dostatek subjektů, které by se zaměřily na tuto specializovanou oblast. V současnosti je poptávka po těchto aktivitách, ale spíše se vyskytují problémy legislativního charakteru.

iv. Regionální produkty

V posledních letech došlo k mírnému zlepšení, ale stejně tak už zastaralé hygienické předpisy bránily zavést regionální produkty např. na farmy, apod. Díky současné změně legislativy a přístupu zákonodárců začíná svítat na lepší časy. Co se týká řemeslných výrobků, tak je situace vcelku stabilizovaná, ale nikoliv dostačující. Výrobci nemají možnost mít stálá odbytiště a většinou vyrábí své výrobky jako hobby. Pomohlo by vytvořit stabilní síť odbytišť těchto výrobků.

c. Doplňkových a marketingových činností

i. Geocaching

Geocaching je v současnosti módní záležitostí, značně se rozšířil, ale díky partyzánskému způsobu umístování „kešek“, dochází k devastaci prostředí Chřibů a památek. Chybí jednoznačný řád a systém v jejich umístování. Často se jeví jako naopak negativní. Postih organizátorů za problematické umístování místa není možný. V budoucnu je potřeba zajistit umístění „kešky“ pouze se souhlasem majitele lesa, uživatele honitby, příp. správce památky. Jedná se pouze o živelné záležitosti.

ii. Marketing – letáky, web, mapy, odhad trendů v návštěvnosti, délce pobytu, tržeb, struktury návštěvníků

Úroveň letáků se zlepšila a stejně tak jsou tisknuty většinou už na míru, tzn. na rozprach na veletrhy, na hotelích na pokoje hostů, na detailnější propagaci, apod. „*Chybí více sjednotit společné propagace jednotlivých území a tzv. za méně peněz udělat více muziky.*“

Webové prezentace se dostávají do čela, a tak i jejich kvalita výrazně stoupla. Jsou využívány nejmodernější způsoby v oslovení turistů, a to je dobře. Většina návštěvníků si informace hledá právě na webových stránkách. Reklamní mapy s desítkami odkazů a sponzory se vůbec neosvědčily, optimální je co nejlevnější, ale podrobná trhací mapa buď zdarma, příp. možnost zakoupení za málo peněz na všech destinacích. „*Odhad trendu návštěvnosti v Modré realizujeme na základě dlouhodobých zkušeností, nových lákadel, ale i dle hodnocení politické a bezpečnostní situace jak u nás tak v Evropě. Tzn., že předpoklad letošního a minimálně příštího roku bude mírný nárůst v návštěvnosti.*“

2. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav spolupráce, využití dotačních titulů (MAS) v oblasti cestovního ruchu v Chřibech (obce, ochrana přírody, neziskové organizace, památky, MAS, mikroregiony)

V rámci MAS Buchlov je spolupráce s Mikroregionem Buchlov na vynikající úrovni a financování tohoto území je připraveno harmonicky, a to jak pro obce, ziskové organizace i podnikatele, a to vše se zvláštním důrazem na šetrné využití přírodního potenciálu území. MAS Buchlov již teď připravuje vhodné záměry, které plošně přinesou užitek území Podchřibí.

3. Otázka: Návrhy na rozvoj cestovního ruchu v Chřibech:

- a. Jaké atraktivita/aktivity cestovního ruchu by měly být v Chřibech primárně rozvíjeny, tj. na jaké z nich se v Chřibech specializovat/zaměřit?

Současná priorita by měla být na zatraktivnění místních cílů a naučných okruhů na ně navazujících, tzn. zviditelnit historický potenciál zdejší krajiny spolu s přírodním a kulturním dědictvím. Chybí využití v období mimo turistickou sezónu, největším problémem je současná změna klimatu – nemožnost realizace běžkařských tras a jen částečné využití sjezdového lyžování v lokalitách Břestek, Osvětimany a Stupava. Tyto lokality by zasloužily vyšší podporu, aby se dokázaly ekonomicky udržet.

- b. Jaké jsou podle Vás klíčové skupiny účastníků cestovního ruchu, na které by měly být výše uvedené aktivity zacíleny?

Chřiby nabízí ideální podmínky pro všechny skupiny účastníků cestovního ruchu.

- c. Jaké jsou Vaše návrhy na projekty/opatření směřující ke zlepšení stavu cestovního ruchu v Chřibech v kontextu rozvoje klíčových atraktivit/aktivit uvedených v bodu a?

Je nezbytné dokončit infrastrukturu i síť cyklostezek, dále podpořit ubytování na odlehlých místech – v penzionech, domácnostech, apod. Zabezpečit degustace vín, příp. slivovic v kterýkoli den, i ve večerních hodinách (v obcích Mikroregionu zabezpečit službu, která by zajišťovala střídání jednotlivých obcí). Kvalita pohostinských služeb se musí rovněž výrazně pozvednout, stejně tak je třeba rozšířit a stabilizovat nabídku místních produktů, zejména v oblasti gastronomie. Rovněž jsou nezbytně nutné investice do parkovišť u všech větších turistických cílů. Pro posílení cestovního ruchu v oblasti Východní Moravy je nezbytně nutné navázat na cestovní ruch v hlavním městě a dosáhnout toho, aby se všude objevovaly nejen nabídky turistům na území hlavního města Praha.

8.2 Rozhovor s marketingovým specialistou z Centrály cestovního ruchu Východní Moravy

1. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav cestovního ruchu v Chřibech z hlediska:

a. Infrastruktury cestovního ruchu

- i. Atraktivitu cestovního ruchu – orientační systém v krajině (orientační a informační tabule), kulturně-historické památky, paměťové instituce, z hlediska stavu a využití, zimní sporty – běžecké trasy, sjezdové trasy

Turistické značení v Chřibech je funkční. Dokonce i nové turistické cíle jako je například rozhledna na Salaši už má vlastní orientační tabule.

„Myslím si, že na tak malé území je v Chřibech z mého pohledu mnoho zajímavých lokalit a hodnotných kulturních památek. Chřiby mají také celkem zajímavé přírodní prostředí, které umožňuje jak pěší turistiku, tak cykloturistiku.“

Se zimními sporty je to trochu složité, protože zde sice jsou nějaké sjezdové trasy lokálního významu, které nemají z hlediska národního nebo celostátního valný význam (Stupava, Břestek a Osvětimany), ale kde není jistota sněhu, je to o náhodě, která tomu poslední roky moc nepřeje. Je zde jedna běžecká trasa, a sice od Koryčan až po Otrokovice, vytyčily ji Lesy české republiky a vytvořily zde také odpočívadla.

- ii. Navazující infrastruktury – stravovací a ubytovací zařízení z hlediska počtu, rozmístění, struktury, kvality poskytovaných služeb

Motorest Samota u silnice E50 do Brna je vyhlášený jako kvalitní. Stejně tak Penzion na Bunči. Dalo by se říct, že struktura stravovacích a ubytovacích zařízení je dostatečná kapacitně i kvalitativně pro běžný turismus, který se v Chřibech odehrává. *„Z mého pohledu zde tyto zařízení nechybí. Jsou zde jak relativně jednoduchá a levná ubytovací zařízení pro nenáročnou klientelu, tak velice kvalitní penziony nebo hotely, které uspokojí i zahraniční klientelu. Kvalita služeb je z mého pohledu také bez problému.“*

- iii. Dopravní infrastruktury a služeb – silniční síť, klidová doprava, veřejná doprava, cyklostezky – trasování, délka, kvalita, stav, cyklotrasa – trasování, délka, atraktivita/náročnost tras pro cílové skupiny

Cyklostezky v Chřibech moc nejsou. Je zde vybudovaný krátký úsek z Velehradu do Salaše. Co zde ovšem funguje, jsou lesní cesty využívané jako cyklotrasy. Chřiby jsou pohoří

cyklisty oblíbené, neboť cyklotrasy jsou přehledné. Když jsou kopcovité, tak stoupání je snesitelné a navíc trasy vedou na zajímavá místa typu Hrad Buchlov, Bunč či Brdo. Tím, že je pohoří malé, tak délka cyklotras je úměrná tomu, aby je návštěvník stihl projet. „*Myslím si, že z tohoto pohledu jsou na tom Chříby dobře. Lze zde udělat jednoduchý výlet pro rodinu s dětmi po mírných kopcích například na rozhlednu na Bunči a velmi pohlednou a bezpečnou cestou se vrátit zpátky.*“ Dají se zde dělat i náročnější závody, dělají se zde cyklomaratony. Terén je zde způsobilý k tomu, aby byl využíván více skupinami uživatelů.

Každé pohoří má lokální cesty klikaté a úzké, což je ovšem obecná vlastnost všech hornatých terénů, takže dostupnost jednotlivých míst, které jsou blízko k hlavnímu hřebeni, je vždy po lokální cestě. Ovšem pohořím prochází velmi významná dopravní stavba a to je silnice E50, která spojuje Uherské Hradiště s Brnem a je zde tedy enormní dopravní zátěž, což je z turistického pohledu samozřejmě překážkou. Nicméně v lokalitě Samota – oblíbený mostest vede přes cestu pro turisty dřevěná lávka, která umožňuje bez problémů pro pěší, cyklisty, v zimě pro běžkaře překonání této silnice. Čili v části hlavní hřebenovky je to vyřešené. Je zde trochu problém, když jde turista z Osvětman přes Horu sv. Klimenta na Buchlov tak schází k hlavní silnici a asi 100 m musí jít po krajnici silnice E50. Je to ovšem jediná nepříjemnost v celém pohoří z hlediska dopravních staveb z pohledu turisty.

b. Aktivit cestovního ruchu

i. Kulturně-poznávací (lesní stezky)

Co se týká lesních stezek, tak zde jsou naučné stezky. Otázka zvýšení či snížení počtu je zde ovšem subjektivní.

ii. Sportovní

Například obec Kostelany má kromě ranče, který je v soukromém vlastnictví firmy Rudolf Jelínek, kde se provozuje hipoturistika, víceúčelovou sportovní halu, kterou mohou využívat také návštěvníci. Hrají se zde různé turnaje, fotbal atd. Rekreační areál Kamínka v Roštíně má vícefunkční hřiště či koupaliště. Také v Koryčanech je sportovní areál a koupaliště. Tedy, kdo nechce pouze turistiku, ale například i koupání, tak jsou jak na severním i jižním úpatí pohoří možnosti sportovních doplňkových aktivit.

iii. Ekoagroturismus včetně hipoturistiky

Chříby jsou nejsilnější lokalita z hlediska hipoturistiky v celém Zlínském kraji. Další centra hipoturistiky se nacházejí v Rajnochovicích pod Tesákem v Hostýnských vrších, v okolí Rožnova pod Radhoštěm a ve Velkých Karlovicích. To jsou čtyři lokality, ve kte-

rých se hipoturistice velmi daří. Samozřejmě v blízkém okolí Zlína jsou také možnosti hipoturistiky, ovšem menší. Nejsilnější oblastí jsou ovšem Chřiby a okolí, od Koryčan až po Kroměříž. Tuto skutečnost dokládá už jen fakt, že se Chřibům dřív říkalo Hřiběcí hory. Silnými středisky jsou Koryčany, kde se pořádají také tábory pro děti s touto tematikou či již zmíněné Kostelany, kde je velký ranč, který má hotel nazvaný Crazy Mary.

iv. Regionální produkty

Pro Chřiby je typický lov zvěře. Jídla ze zvěřiny jsou v Chřibech k dostání ve velké míře prakticky po celém pohoří. Nabízí se zde tedy lokální zvěřina z lokálních lesů. V Modré u Velehradu to doplňují tím, že tam mají rybníky a z nich lokální ryby, které nabízejí v restauračních zařízeních v Modré a ve Velehradě. Modrá má také vinice, které jsou také v Buchlovicích či Boršicích. Vyrábějí a nabízejí se zde tedy lokální vína, které mají specifický charakter. Lokální specialitu, kterou bychom nikde jinde nenašli, Chřiby nemají.

c. Doplnkových a marketingových činností

i. Geocaching

„Touto problematikou se nezabývám.“

ii. Marketing – letáky, web, mapy, odhad trendů v návštěvnosti, délce pobytu, tržeb, struktury návštěvníků

„Pro pohoří Chřiby máme dokonce samostatnou cykloturistickou mapu. Tím, že zde působí relativně dobře fungující firma Rudolf Jelínek, která vlastní hotely na Buncí a v Kostelanech, do Chřibů přilákává firemní klientelu.“

Struktura návštěvníku je daná tím co pohoří nabízí. Jezdí sem rády rodiny s dětmi a lidé co mají rádi cykloturistiku, hipoturistiku a pěší turistiku nebo také horolezci. Lidé sem jezdí za přírodním prostředím, čemu také odpovídá marketing, který říká „Do Chřibů za krásnou přírodou a krásnými památkami“. Jezdí sem návštěvníci, kteří si užívají daného prostředí.

2. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav spolupráce, využití dotačních titulů (MAS) v oblasti cestovního ruchu v Chřibech (obce, ochrana přírody, neziskové organizace, památky, MAS, mikroregiony)

„S MAS nespolupracujeme. My, jako firma, která dělá propagaci celého kraje, Chřiby jako takové vnímáme jako specifické území turistické oblasti Kroměřížsko. Co se týká spolupráce s obcemi, tak velmi dobře spolupracujeme s obcemi Velehrad a Modrá, které jsou rozhodujícími turistickými lokalitami. A spíše než s obcemi spolupracujeme s podnikateli, pro-

tože výkon cestovního ruchu nedělá obec, nýbrž podnikatel. Spolupracujeme například s firmou Balony.eu, která sídlí v Břestku, s národním památkovým ústavem, který provozuje hrady a zámky, dále spolupracujeme s již zmíněnou firmou Rudolf Jelínek, která provozuje zásadní hotely. S obcí Modrá spolupracuje proto, protože je majitelem a provozovatelem Archeoskanzenu Modrá a celé lokality Živá voda. MAS Buchlov, do které patří obec Modrá, z našeho pohledu funguje dobře. Jsou zde ovšem i jiné MAS, které víme, že existují, ale nemáme detailní zprávu o jejich činnosti. MAS velmi často dělají projekty zaměřené na uspokojení potřeb svých členů a my členem žádné MAS nejsme. Pokud dělá MAS něco v oblasti cestovního ruchu, dostaneme výsledek, ale jejich projektů se přímo neúčastníme.“

V Modré jsou z prostředků MAS Buchlov vybudované rybníky nebo se také podílela na vybudování rozhledny v obci Modrá. Projekty tedy dělají, ale jsou to projekty lokální. „Projektů se neúčastníme, ale propagujeme to, co z projektů vzniklo.“

3. Otázka: Návrhy na rozvoj cestovního ruchu v Chříbech:

- a. Jaké atraktivita/aktivity cestovního ruchu by měly být v Chříbech primárně rozvíjeny, tj. na jaké z nich se v Chříbech specializovat/zaměřit?

„Pro mnoho lidí je to, že pohoří není přeplněno turisty dobře. Je důležité, aby se aktivity, které v Chříbech fungují, udržely. Aby projekty, které se zde nyní realizovaly, nechátraly.“

Příkladem je například rozhledna na Brdu, která byla původně dřevěná a nebyla udržovaná, podléhala tedy povětrnostním podmínkám a spadla, nyní je rozhledna kamenná, která ovšem také podléhá povětrnostním vlivům a je potřeba ji udržovat. Měla by se tedy zajistit udržitelnost stávajícího provozu, pochopitelně údržba značení a musí samozřejmě probíhat standardní údržba. „Myslím si, že pohoří je předurčeno pro pohodovou klidnou dovolenou, pro pěší turistiku a cykloturistiku.“

Možná je dobré řešit lokální problémy s parkováním nebo reagovat na rostoucí počet cyklistů přizpůsobením infrastruktury. Například Bunč je na cyklisty dobře připraven, ale jsou místa, kde jsou lépe připraveni na motorizované turisty, než na cyklisty. Je důležité zlepšování drobností, které turistovi dávají najevo, že má o ně daná lokalita zájem. „Myslím si, že zde nejsou potřeba žádné velké investice a měl by být zachován charakter území.“

- b. Jaké jsou podle Vás klíčové skupiny účastníků cestovního ruchu, na které by měly být výše uvedené aktivity zacíleny?

„Klíčové skupiny účastníků již byly zmíněny. Všichni, kteří mají rádi přírodu a jsou pro její poznání ochotni udělat pár kroků. I když jsou v Buchlovicích mini lázně, tak to není lázeňský region ani horské středisko, ale lokalita s hlubokými lesy s velkým podílem listnatých

stromů, kde se nachází zvěř, houby atd. Je to území, které má lokální mikroflóru, která člověka umí uklidnit a pozitivně naladit. Aktivity, které se zde dají realizovat, jsou z mého pohledu v pořádku.“

- c. Jaké jsou Vaše návrhy na projekty/opatření směřující ke zlepšení stavu cestovního ruchu v Chříbech v kontextu rozvoje klíčových atraktivit/aktivit uvedených v bodu a?

„Je důležité zachovat přírodní atraktivitu. Co je možné udržet ve stavu, který atraktivitu zajišťuje, to je pro Chříby dobré. Rozhodně nenarušit životní prostředí a rozhodně udržet charakter trvale udržitelného cestovního ruchu, který v Chříbech dnes funguje. Žádné drastické zásahy. Vylepšování kvality služeb a hlavně přístupu personálu k turistovi. Rozvoj by měl dle mého názoru směřovat přes rozvoj systému práce lidí, kteří v cestovním ruchu pracují a zároveň rovnováhu potřeb návštěvníků s lidmi, kteří v Chříbech žijí.“

8.3 Rozhovor se zástupcem ZO Český svaz ochránců přírody Divoky

1. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav cestovního ruchu v Chříbech z pohledu ochrany přírody ve vztahu k:

- a. Infrastrukturu cestovního ruchu

- i. Atraktivitě cestovního ruchu – orientační systém v krajině (orientační a informační tabule) z hlediska stavu a využití, zimní sporty – běžecké trasy, sjezdové trasy

Z hlediska ochrany přírody je v současnosti infrastruktura v optimální míře, další rozšiřování již není žádoucí. Informační systém je dostatečný, místy dokonce předimenzovaný.

Zimní sporty jsou dostatečně pokryty. Nachází se zde páteřní běžecká trasa a tři vybavené areály pro sjezdové lyžování – Stupava, Osvětimany a Břestek.

- ii. Navazující infrastrukturu – stravovací a ubytovací zařízení z hlediska počtu, rozmístění, plánované výstavby

Hlavní ubytovací a stravovací infrastruktura je v obcích kolem Chříbů. V centrální části je současný stav také postačující (Stupava, Samota, Bunč, Buchlov, Osvětimany, Kamínka, Kostelany atd.) a další rozšiřování je nežádoucí.

- iii. Dopravní infrastrukturu a službám – silniční síť, klidová doprava, veřejná doprava, cyklostezky – trasování, stav, cyklotrasa – trasování, délka, atraktivita/náročnost tras pro cílové skupiny

Chřiby jsou turisticky dostatečně pokryty hustou sítí pěších i cyklistických tras různé náročnosti. Zasažují sem i hipostezky.

- b. Aktivitám cestovního ruchu
 - i. Kulturně-poznávací (lesní stezky)

V Chřibech je pět naučných stezek (Boří, Spáčilova, Okolím Střílek, Lesnická Okolo Buchlova, S hřibem Chřibákem okolo Holého kopce).

- ii. Sportovní

Sportovní aktivity jsou zde dostatečné – turistika, cykloturistika, lyžování, orientační běhy, cyklistické závody, balonové létání.

- iii. Ekoagroturismus včetně hipoturistiky

Je zde několik koňských rančů (Smrad'avka, Kostelany, Rovná atd.).

- c. Doplňkovým a marketingovým činnostem ve vztahu k ochraně a poznání přírodních atraktivit
 - i. Geocaching

Chřiby jsou pokryté řadou individuálních „kešek“ i celistvých námětových tras například v trase Hitlerovy dálnice.

- ii. Marketing – letáky, web, mapy, odhad trendů v návštěvnosti, délce pobytu, tržeb, struktury návštěvníků

Produkuje se celá řada propagačních materiálů, turistické i cykloturistické mapy, průvodce, mapa studánek, Beetagy.

2. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav spolupráce, využití dotačních titulů (MAS) v oblasti cestovního ruchu v Chřibech (obce, ochrana přírody, neziskové organizace, památky, MAS, mikroregiony)

- a. Jak byste zhodnotil způsob komunikace, spolupráce a uvědomění aktérů cestovního ruchu a místní samosprávy (obcí) ve vztahu k ochraně přírody a rozvoje cestovního ruchu v Chřibech?

„Domnívám se, že je velmi dobrá až výborná.“ Spolupráce obcí v rámci mikroregionů a MAS je průběžně dobrá, většina obcí spolupracuje jak s dobrovolnou tak profesionální ochranou přírody.

3. Otázka: Návrhy na rozvoj cestovního ruchu v Chříbech:

- a. Jaké atraktivita/aktivity cestovního ruchu by měly být v Chříbech primárně rozvíjeny, tj. na jaké z nich se v Chříbech specializovat/zaměřit?

Chříby by měly být primárně oblastí pro turistiku resp. cykloturistiku. V centrální části by se proto nemělo již nic z infrastruktury doplňovat, neboť jde o Evropsky významnou lokalitu a příroda by tedy měla být prioritní. Rozvoj by měl spíše směřovat do obvodových částí resp. přilehlých obcí.

- b. Jaké jsou podle Vás klíčové skupiny účastníků cestovního ruchu, na které by měly být výše uvedené aktivity zacíleny?

Aktivní turistika a cykloturistika, ne pasivní motorová turistika.

- c. Jaké jsou Vaše návrhy na projekty/opatření směřující ke zlepšení stavu cestovního ruchu v Chříbech v kontextu rozvoje klíčových atraktivit/aktivit uvedených v bodu a?

Viz výše.

9 NÁVRHY OPATŘENÍ PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V CHŘIBECH

Na základě teoretických poznatků, analýzy vrchoviny Chřiby, SWOT analýzy a semistrukturovaných rozhovorů je možné v této části práce předložit návrhy opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chřibech.

Myslím si, že oblast Chřibů je na základě jejich provedené analýzy, vlastních zkušeností a uskutečněných rozhovorů vhodná zejména pro rodiny s dětmi, ale také pro sportovce různého typu, tedy pěší turisty, cyklisty, horolezce atd.

Dle rozhovoru s panem Kovářikem orientační systém v krajině není špatný, ale je naléhavé upravit a doplnit značení pěších tras a cyklotras a bylo by vhodné také doplnit velké hnědé informační cedule, které jsou umístěné na silnicích I., II. a III. třídy. Také by se mělo zlepšit místní značení méně významných turistických cílů, kde je pro cizí turisty poněkud náročná orientace. Z hlediska ochránců přírody je sice rozšíření orientačního systému v krajině nežádoucí, ale jeho neprovedení by mohlo vést k nevědomosti turistů o některých méně známých turistických cílech. Toto opatření by bylo samozřejmě také finančně náročné, ovšem k rozvoji cestovního ruchu je nezbytné. Realizace těchto doporučení by mohla proběhnout v průběhu jednoho roku.

Bylo by také dobré zajistit systém tzv. pečovatelů u málo známých místních turistických cílů, které nejsou stále otevřeny nebo jsou jen zajímavým místem v krajině. Ti by o tento cíl pečovali a zároveň by byli schopni být na telefonu a podat informace nebo například zařídit prohlídku s komentářem. Zabránilo by se tak možnému chátrání těchto turistických cílů a zvýšila by se motivace turistů se k nim vydat. Zavedení systému pečovatelů by bylo možné zrealizovat během tří měsíců.

Jako největším problémem v této oblasti považuji dle provedených rozhovorů s panem Kovářikem a panem Urbanovským přístup zaměstnanců ubytovacích, restauračních a jiných zařízení k zákazníkovi. Je důležité posílit motivaci zaměstnanců k práci ze strany zaměstnavatele tak, aby zde fungovalo zmiňované heslo „Náš zákazník, náš pán“. Jeho realizace by nemusela vyžadovat žádné finanční prostředky, zato by měla velmi příznivý efekt, co se týká spokojenosti zákazníků. Tato problematika je velmi důležitá, neboť zákazníci musí mít pocit, že jsou v dané oblasti vítáni. S tím souvisí také připravenost těchto zařízení na návštěvu cykloturistů, kteří potřebují místo na úschovu svých kol a mělo by se tedy zajistit, aby každé ubytovací, restaurační či jiné zařízení nabízelo tuto možnost.

V souvislosti s tím také souvisí potřeba sítě půjčoven kol, které by umožňovaly zanechání kola na určitém místě. O tuto službu by se mohly postarat buď samotné obce, nebo soukromí podnikatelé. Finanční a časová náročnost by závisela na velikosti sítě těchto půjčoven.

Také by se měly přizpůsobit ceny ubytovacích zařízení i méně náročným zákazníkům, čímž by se rozšířil celkový okruh zákazníků. Tomu by mohla také dopomoci podpora ubytování na odlehlých místech, v penzionech či domácnostech. Vhodné by také bylo pružné přizpůsobení otevírací doby těchto zařízení zákazníkům při větší návštěvnosti, například při konání sportovních či kulturních akcí. Toto opatření by uspokojilo potřeby zákazníků a zároveň těmito zařízeními zajistilo zvýšení jejich tržeb.

Bylo by také dobré rozšířit síť cyklostezek, čímž by se zlepšilo propojení obcí a turistických cílů mimo dopravní komunikace. Ty obvykle vyjdou na desítky milionů korun, které by mohly být pokryty z většiny Státním fondem dopravní infrastruktury a zčásti z finančních prostředků jednotlivých obcí, jejichž katastry by daná cyklostezka procházela. Časová náročnost této investice by byla v rozmezí 4-6 měsíců. Bylo by také vhodné zvýšit kapacity parkovacích možností v nejméně turisticky exponované oblasti Modré a Velehradu. Důležité je zejména omezení vybírání parkovného, které by prodloužilo zdržnou dobu turistů na daném místě a zajistilo větší tržby všech aktérů cestovního ruchu v této oblasti.

Počet lyžařských středisek je s ohledem na rozlohu této oblasti dostatečný a nedoporučovala bych ho rozšiřovat v souladu se zájmy ochránců přírody. Nacházejí se zde tři lyžařská střediska a jedna běžkařská trasa, která vede přes celou oblast Chřibů, což se mi jeví jako dostatečné s ohledem na rozlohu této krajiny. Kvalita těchto služeb je také uspokojivá. Je ovšem potřeba zvýšit podporu této oblasti z důvodu současné změny klimatu, aby se lyžařská střediska dokázala ekonomicky udržet a nedošlo k jejich zániku. Využití těchto středisek by se mohlo zefektivnit například instalací bobové dráhy v letních měsících, což by zabezpečilo jejich celoroční využití a tím i zvýšení tržeb. Finanční náročnost této investice by byla v řádech milionů korun.

Předložená opatření z oblasti infrastruktury cestovního ruchu mají samozřejmě také svá rizika. Zejména jde o znečištění přírodní krajiny a ztrátu venkovského charakteru území, kvůli čemuž tyto oblasti nejsou příliš podporovány organizacemi ochrany přírody.

Dalším návrhem je rozšíření naučných stezek například kolem zříceniny hradu Cimburk nebo kolem Hory sv. Klimenta, kde se nacházejí také archeologické vykopávky. Finanční

náročnost by se pohybovala v řádu sto tisíců korun. Jako možné zdroje financování nových naučných stezek by mohly sloužit finanční prostředky z vlastních zdrojů obce, v jejímž katastrálním území by se daná naučná stezka nacházela. U zříceniny hradu Cimburk tedy ze zdrojů obce Koryčany, případně ze zdrojů mikroregionu Dobrovolný svazek obcí Koryčanska a Zdounecka, kterého je obec Koryčany členem. V případě naučné stezky kolem Hory sv. Klimenta ze zdrojů obce Osvětimany, případně ze zdrojů Mikroregionu Buchlov či MAS Buchlov, kterých je členem. Financování by bylo možné také prostřednictvím sponzoringu. Vhodným sponzorem by mohl být státní podnik Lesy ČR. Bylo by možné také rozšířit sportovní stezky, které by sloužily jak turistům, tak místním obyvatelům či školám. Stezky by mohly být vybudovány během jednoho roku. Riziko, které by tento projekt měl, je nevědomost návštěvníků o nově vybudované stezce, proto by byla důležitá dostatečná propagace.

Bylo by také dobré rozšířit a stabilizovat místní produkty obzvláště v oblasti gastronomie. Situace řemeslných výrobků je zde celkem stabilizovaná, ale bylo by dobré utvořit stabilní síť odbytišť těchto výrobků. Situaci by mohly podpořit obce pořádáním pravidelných řemeslných jarmarků.

Pro tuto oblast je produkován dostatečný počet propagačních materiálů a také kvalitních webových prezentací jednotlivých lokalit. Propagace jednotlivých území je ovšem individualistická a z toho důvodu nákladná. Naskytuje se zde tedy příležitost jejího sjednocení, které by vedlo k zefektivnění propagace a k menším nákladům na tyto potřeby.

Zvýšení komunikace a spolupráce mezi aktéry místního cestovního ruchu je velmi důležitým bodem, neboť jedině dostatečnou komunikací mezi jednotlivými subjekty lze zefektivnit využití potenciálu cestovního ruchu po celé oblasti. V souvislosti s tím by v dané oblasti mělo dojít ke zlepšení komunikace obcí z hlediska nabízení služeb. Obce by se mohly dohodnout na střídání v nabídce degustace vín či podobných služeb, aby byly služby zajištěny v kterýkoliv den, a to i ve večerních hodinách.

Důležitým aspektem je nenarušit životní prostředí a přírodní krajinu kvůli potřebám cestovního ruchu. Tyto dvě věci musí být v souladu. Stejně tak je důležitý soulad potřeb turistů s potřebami místních lidí, tak aby turisté nenarušovali život místních obyvatel. Z toho vyplývá, že s realizováním všech návrhů je třeba zacházet opatrně a zajistit tak této oblasti trvale udržitelný cestovní ruch, přičemž by mělo být vždy prioritní zachování přírody.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zjištění návrhů opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech. Proto, aby bylo možné navrhnout vhodná opatření, bylo nutné nejprve provést literární rešerši cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech. Teoretická východiska se stala podkladem pro provedení praktické části.

Teoretická část práce se nejprve pokusila vysvětlit podstatu cestovního ruchu ve venkovských periferních oblastech. Popsala formy a typy cestovního ruchu, které se týkají venkovského cestovního ruchu. Zaměřila se na rozvoj venkovského cestovního ruchu v posledních letech a nakonec osvětlila koncepci a strategii cestovního ruchu v České republice.

Po teoretické části následovala část praktická, která provedla analýzu vrchoviny Chříby. Poté představila její přírodní a společenské předpoklady. S ohledem na cíl práce byla provedena SWOT analýza a po ní následovaly semistrukturované rozhovory s vybranými aktéry cestovního ruchu v Chříbech, na jejichž základě byly předloženy návrhy opatření pro jeho rozvoj.

V rámci analýzy přírodních předpokladů cestovního ruchu v Chříbech se zjišťovali jejich geomorfologické a geologické podmínky, vodstvo, podnebí či biota, tedy fauna a flóra. V rámci společenských předpokladů se analyzovaly ubytovací a restaurační zařízení, předpoklady pro wellness turistiku, hipoturistiku, vinařství, kulturní památky, předpoklady pro zimní cestovní ruch, pěší turistiku a cykloturistiku a také dopravní obslužnost. Všechny tyto faktory byly důležité pro zpracování SWOT analýzy, která definovala silné a slabé stránky oblasti a v návaznosti na to příležitosti a hrozby této oblasti. K jejímu zpracování také dopomohly semistrukturované rozhovory s třemi aktéry cestovního ruchu v Chříbech, kteří uvedli své návrhy pro jeho zlepšení.

Na základě teoretických poznatků, analýzy vrchoviny Chříby, SWOT analýzy a semistrukturovaných rozhovorů bylo možné předložit návrhy opatření pro rozvoj cestovního ruchu v Chříbech a splnit tak stanovený hlavní cíl práce. Myslím si, že má tato oblast na základě provedené analýzy velký potenciál pro rozvoj, co se týče jejích přírodních a společenských předpokladů a že by jej měli všichni aktéři cestovního ruchu v této oblasti co nejlépe využít.

Hlavní cíl práce i jeho dílčí části byly splněny. Bylo zde navrženo mnoho realizovatelných opatření, podložených názory zainteresovaných osob, která by v případě jejich uskutečnění

mohla tomuto území zajistit rozvoj v oblasti cestovního ruchu a zvýšit tak jeho konkurenceschopnost a stabilitu na trhu cestovního ruchu. V této práci by bylo možné dále pokračovat formou diplomové práce například projektem nových naučných stezek v Chříbech, jež byly v rámci této práce navrženy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Monografie:**

- BEJDÁKOVÁ, Blanka et al., 2015. *Marketing a management cestovního ruchu na národní a regionální úrovni*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 236 s. ISBN 978-80-7452-109-6.
- FRANKE, Antonín, 2012. *Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 301 s. ISBN 978-80-7357-718-6.
- GEORGE, E. Wanda, Heather MAIR and Donald G. REID, 2009. *Rural Tourism Development: Localism and Cultural Change*. 1st ed. Buffalo, NY: Channel View Publications, 288 p. ISBN 978-1-84541-099-5.
- GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE, 2014. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- HALL, C. Michael and Stephen BOYD eds., 2005. *Nature-based Tourism in Peripheral Areas: Development or Disaster?* 1st ed. Buffalo, NY: Channel View Publications, 287 p. ISBN 1-84541-000-9.
- HOUŠKA, Petr, 2014. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 80 s. ISBN 978-80-7452-041-9.
- INDROVÁ, Jarmila, 2009. *Cestovní ruch: (základy)*. 2. vyd., přeprac. Praha: Oeconomica, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- JILÍK, Jiří a Bořek ŽIŽLAVSKÝ, 2015. *Chřiby - strážci středního Pomoraví*. 1. vyd. Praha: Regia s.r.o., 213 s. Tajemné stezky (Regia). ISBN 978-80-87866-21-4.
- KOTÍKOVÁ, Halina, 2013. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- LACINA, Karel, 2010. *Management a marketing cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 82 s. ISBN 978-80-7408-035-7.
- MORAVEC, Ivo, 2006. *Venkovská turistika: teoretická východiska a možnosti*. 1. vyd. Praha: Centrum pro komunitní práci, 92 s. ISBN 80-86902-31-5.

- OCHRANA, František a Milan PŮČEK, 2011. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smart administration*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 248 s. ISBN 978-80-7357-667-7.
- PALATKOVÁ, Monika, 2006. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
- PALATKOVÁ, Monika, 2014a. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 256 s. ISBN 978-80-247-4862-7.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, 2014b. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-3643-3.
- PLZÁKOVÁ, Lucie a Petr STUDNIČKA, 2014. *Řízení cestovního ruchu v České republice - minulost, současnost, budoucnost*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 204 s. ISBN 978-80-7478-593-1.
- POUROVÁ, Marie, 2010. *Marketing a management venkovského cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií, 92 s. ISBN 978-80-254-7787-8.
- SHARPLEY, Richard and David J. TELFER eds., 2014. *Tourism and Development: Concepts and Issues*. 2nd ed. Bristol: Channel View Publications, 568 p. ISBN 978-1-84541-472-6.
- SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava, 2013. *Specifické formy cestovního ruchu*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 84 s. ISBN 978-80-7372-927-1.
- ŠNAJDAROVÁ, Magdaléna, Lenka KŘESADLOVÁ a Kateřina NOVOTNÁ, 2010. *Památné stromy Zlínského kraje*. 1. vyd. Zlín: Zlínský kraj, 247 s. ISBN 978-80-254-9006-8.
- Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, 2008. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- ZÁVODNÁ, Lucie Sára, 2015. *Udržitelný cestovní ruch: principy, certifikace a měření*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 107 s. ISBN 978-80-244-4576-2.

ŽIŽLA VSKÝ, Bořek a Jiří BLAHA, 2014. *Chříby: studánky vyprávějí příběhy*. 1. vyd. Buchlovice: Veligrad, 103 s. Chříby záhadné a mytické. ISBN 978-80-905279-3-5.

Internetové zdroje:

BALONY.EU, s.r.o., ©2012. Ceník ubytování. *Baloncentrum.eu* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z:

<http://www.baloncentrum.eu/index.php?id=templates/ubytovani/cenik-ubytovani>

Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016. Přírodní park Chříby. *Vychodni-morava.cz* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/cil/805>

Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2000-2016. Víno a vinařství v oblasti Chříbů. *Vychodni-morava.cz* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/repositorynode/11828>

Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014. Mikroregiony. *Risy.cz* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>

Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014. Místní akční skupiny. *Risy.cz* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/mistni-akcni-skupiny/>

CzechTourism, ©2015. Naučná stezka Okolo Buchlova. *Kudyznudy.cz* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Naucna-stezka-Okolo-Buchlova.aspx>

CzechTourism, ©2015. Penzion na Ranči Milovice v Chříbech. *Kudyznudy.cz* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z:

<http://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/penzion-na-ranci-milovice.aspx>

CzechTourism, ©2015. Penzion Pod Chříby. *Kudyznudy.cz* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Penzion-Pod-Chriby.aspx>

CzechTourism, ©2015. Živá voda – prosklený tunel pod vodou v Modré u Velehradu. *Kudyznudy.cz* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z:

<http://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/proskleny-tunel-pod-vodou-v-modre-u-velehradu.aspx>

- České dědictví UNESCO, ©2016. Pahrbek – ubytovací zařízení – Napajedla. *Unesco-czech.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: http://www.unesco-czech.cz/3_21509_pahrbek-napajedla/
- České dráhy, a.s., ©2010. Mapa. *Cd.cz* [online]. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <https://www.cd.cz/mapa/>
- E-chalupy.cz, 2016. Apartmány – Břestek. *E-chalupy.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: http://www.e-chalupy.cz/jizni_morava/apartmany-brestek-ubytovani-6492.php
- E-chalupy.cz, 2016. Chata Pod Břestickou skalou – Břestek. *E-chalupy.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: http://www.e-chalupy.cz/jizni_morava/ubytovani-brestek-pronajem-chata-pod-brestickou-skalou-1571.php
- Emak.cz, ©2014. Ubytování. *Rancmilovice.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://rancmilovice.cz/index.php/ubytovani-penzion>
- Eurogites, 2016. Country Holidays in Europe. *Eurogites.org* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.eurogites.org/member.php?lang=EN&id=DE>
- eVision s.r.o., ©2016. Katalog ubytování s přímými kontakty na penziony, chaty, hotely, apartmány. *Penziony.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.penziony.cz/>
- Geologický vývoj a stavba území ČR, [rok neuveden]. *Geology.cz* [online]. Staré Město: Základní škola, Staré Město, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: http://www.geology.cz/svet-geologie/ucitele/miniprojekty/Geologicky_vyvoj_a_stavba_uzemi_CR_Stare_Mesto_UH.pdf
- HIPOCENTRUM Koryčany, ©2016. *Hipo.cz* [online]. [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.hipo.cz/>
- Hotel Buchlov, 2016. Pobytové balíčky – víkendy. *Hotelbuchlov.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://hotelbuchlov.cz/pobytove-balicky-vikendy/>
- Hotel Buchlov, 2016. Ubytování. *Hotelbuchlov.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://hotelbuchlov.cz/ubytovani/>
- Hotel Buchlovice, ©2015. Ubytování. *Hotelbuchlovice.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.hotelbuchlovice.cz/ubytovani/>

HOTEL.CZ a.s., ©1997-2016. Hotel Skanzen. *Skanzen.hotel.cz* [online]. [cit. 2016-03-23].

Dostupné z:

http://skanzen.hotel.cz/#utm_source=adwords&utm_medium=cpc&utm_campaign=update_d_hotels012014&hseo=skanzen&gclid=CjwKEAjw0pa5BRCLmoKIX_HTh1wSJABk5F_4k2oVaJibvs6HCGZTtfj7Y7D6TDFqWgzVIMWdU27ftBoC_Wbw_wcB

HOTEL.CZ a.s., ©1997-2016. Penzion Knop. *Penzion-knop.hotel.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://penzion->

knop.hotel.cz/#utm_source=adwords&utm_medium=cpc&utm_campaign=zlinsky_kraj&hseo=penzion-knop&gclid=CjwKEAjw0pa5BRCLmoKIX_HTh1wSJABk5F_423BU3mdIRUpF2ID9viKAwbg_T_ECV_FPYNay2ZoAIhoCy0Hw_wcBH.pdf

Hotel Mlýn Velehrad ****, 2016. **** Hotel Mlýn Velehrad – ubytování & wellness. *Hotelmlyn.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://www.hotelmlyn.cz/ubytovani.html>

Hotel Skanzen, 2016. Hotel Skanzen. *Hotel-u-skanzenu-velehrad.az-ubytovani.net* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.hotel-u-skanzenu-velehrad.az-ubytovani.net/cenik.htm>

Chráněná území Zlínského kraje, 2016. Přírodní park Chříby. *Nature.hyperlink.cz* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://nature.hyperlink.cz/Chriby.htm>

Chříby.webnode.cz, ©2012. Základní informace o Chříbech. *Chriby.webnode.cz* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://chriby.webnode.cz/zakladni-informace/>

iTRAS, ©2009-2016. Chříby. *Itras.cz* [online]. [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: <http://itras.cz/chriby/>

Lázně Leopoldov, ©2014. *Lazneleopoldov.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.lazneleopoldov.cz/cs/lodge/>

Lesy České republiky, s.p., ©2012. Lesnická naučná stezka Okolo Buchlova. *Lesy-cr.cz* [online]. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.lesy-cr.cz/volny-cas-v-lese/naucne-stezky/Stranky/lesnicka-naucna-stezka-okolo-buchlova.aspx>

- Lesy České republiky, s.p., ©2012. Lyžařská běžecká trasa přes Chříby. *Lesy.cz* [online]. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.lesy.cz/volny-cas-v-lese/naucne-stezky/Stranky/lyzarska-bezecka-trasa-pres-chriby.aspx>
- Lyžařské středisko Stupava, ©2011. Sjezdovky. *Stupava.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.stupava.cz/sjezdovky/>
- Lyžařský areál Břestek, 2016. Ceník + parametry. *Svah.brestek.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://svah.brestek.cz/cenik-parametry/>
- ManagementMania.com, ©2011-2013. SWOT analýza. *ManagementMania.com* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- Management, Marketing, ©2016. Osobní rozhovor (interview). *Management-marketing.studentske.eu* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://management-marketing.studentske.eu/2008/07/osobn-rozhovor-interview.html>
- Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016. Další geoportály. *Geoportal.gov.cz* [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/other-portals>
- Městské informační centrum, 2011. Rekreační středisko Ječmínek. *Uherske-hradiste.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.uherske-hradiste.cz/ubytovani/717/rekreacni-stredisko-jecminek>
- Penzion Buchlovský dvůr, ©2014-2016. Služby. *Buchlovsky-dvur.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.buchlovsky-dvur.cz/cs/sluzby>
- Penzion pod Chříby, ©2014. Ubytování. *Penzionpodchriby.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.penzionpodchriby.cz/ubytovani.html>
- Penzion Relax 77, 2016. Ceník. *Penzionrelax77.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: http://www.penzionrelax77.cz/?page_id=20
- Penzion Relax 77, 2016. Ubytování. *Penzionrelax77.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: http://www.penzionrelax77.cz/?page_id=9
- Planorbis, ©2007-2008. Fauna a flóra Chříbů. *Naucnastezka.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://naucnastezka.cz/stezky-detail.asp?id=49&id_s=1&stezka=Fauna%20a%20fl%C3%B3ra%20Ch%C5%99ib%C5%AF

Planorbis, ©2007-2008. NS Boří. *Naucnastezka.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z:

http://naucnastezka.cz/stezky-detail.asp?id=4&id_s=1&stezka=NS%20Bo%C5%99%C3%AD

Planorbis, ©2007-2008. Spáčilova naučná stezka. *Naucnastezka.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z:

http://naucnastezka.cz/stezky-detail.asp?id=54&id_s=1&stezka=Sp%C3%A1%C4%8Dilova%20nau%C4%8Dn%C3%A1%20stezka

Portál kongresové a firemní turistiky Východní Moravy, 2016. Hostinec U Janošků. *Meetinzlin.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

http://www.meetinzlin.cz/index.php?sekce=katalog_ubytovani&lang=cz&id=1842&kraj_ciselnik=

Prodejvina, ©2012. O vinném sklepě Sovín. *Prodejavina.cz* [online]. [cit. 2016-03-24].

Dostupné z: <http://www.prodejavina.cz/o-vinnem-sklepe-sovin/>

Ranč Vlčák, ©2009. Ceník. *Kempvlcak.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://www.kempvlcak.cz/cenik>

Region Slovácko, 2008. Buchlovský dvůr. *Slovacko.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://www.slovacko.cz/ubytovani/2050/>

Region Slovácko, 2008. Penzion Asterix. *Slovacko.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://www.slovacko.cz/ubytovani/243/penzion-asterix>

Region Slovácko, 2008. Penzion Pod Chříby. *Slovacko.cz* [online]. [cit. 2016-03-23].

Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/ubytovani/2083/>

Rekreační areál Kamínka, 2016. *Kaminka.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://kaminka.cz/>

Rekreační středisko U Klokana, 2016. Ceník. *Uklokana.eu* [online]. [cit. 2016-03-23].

Dostupné z: <http://www.uklokana.eu/cenik>

Régio internet marketing s.r.o., 2016. Chalupa Na Horní Vsi. *Ubytovani.pampeliska.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z:

<http://ubytovani.pampeliska.cz/cesko/borsice/chalupa-na-horni-vsi-cz1505/mapa/?zobrazit=o>

- Régio internet marketing s.r.o., 2016. Chata Břestek. *Ubytovani.chata.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://ubytovani.chata.cz/cesko/brestek/chata-brestek-cz0892/>
- RS Dopravák, ©2013. Stravování a bar. *Dopravak.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.dopravak.cz/stravovani>
- RUDOLF JELÍNEK a.s., 2013. Služby. *Bunc.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.bunc.cz/sluzby.html>
- RUDOLF JELÍNEK a.s., 2013. Ubytování. *Bunc.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.bunc.cz/ubytovani.html>
- RWJF, ©2008. Semi-structured Interviews. *Qualres.org* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.qualres.org/HomeSemi-3629.html>
- Seznam.cz, a.s., 1996-2016. Penzion Kuželna. *Firmy.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/detail/2461775-penzion-kuzelna-modra.html>
- Ski Park Osvětímány, ©2013. Lyžování. *Skiosvetimany.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.skiosvetimany.cz/lyzovani.php>
- Staroměstská Realitka, 2016. Autokemp Salaš/Velehrad. *Sm-reality.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.sm-reality.cz/velehrad.html>
- Střílky, ©2016. Naučná stezka – Příroda a okolí Střílek. *Obecstrilky.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://www.obecstrilky.cz/naucna-stezka>
- ŠPIČÁKOVÁ, Hana, [rok neuveden]. Hipoturistika, včera a dnes, tady a tam. *Utok.cz* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: http://www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u24/Clanek_Hipo_uvod.pdf
- TEAM MALINA s.r.o., 2016. Ubytování. *Hotelmalina.com* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.hotelmalina.com/ubytovani.html>
- Treking.cz, ©2016. Chříby. *Treking.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.treking.cz/regiony/chriby.htm>
- Turistické centrum Zikmundov, 2016. Chříby. *Chriby.cz* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.chriby.cz/chriby-103>
- Turistické centrum Zikmundov, 2016. Sudový park – Horské wellness míří do Chříbů. *Chriby.cz* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.chriby.cz/sudovy-park-horske-wellness-miri-do-chribu-106>

- VIZUS, ©2016. Chříby – Česká republika. *Infoglobe.cz* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.infoglobe.cz/hory/evropa/ceska-republika/chriby/sluzby-na-horach/>
- VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., ©2005-2016. ANKETA: Velehrad a Salaš spojila nová cyklostezka. *Slovacky.denik.cz* [online]. [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: http://slovacky.denik.cz/zpravy_region/cyklostezka-velehrad-salas-20081129.html
- VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., ©2005-2016. Unikátní rozhledna zdobí kopec nad Salaší. Investor stavby je tajný. *Zlinsky.denik.cz* [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: http://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/unikatni-rozhledna-zdobi-kopec-nad-salasi-investor-stavby-je-tajny-30150604-rdmq.html
- WWWendy, ©2004-2005. Ubytování. *Hoteluvelehradu.com* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.hoteluvelehradu.com/ubytovani.htm>
- Zámek Napajedla s.r.o., ©2013. Informace k ubytování. *Zameknapajedla.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.zameknapajedla.cz/informace-k-ubytovani>
- Zikmundov, 2016. Kde usnete. *Zikmundov.cz* [online]. [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.zikmundov.cz/kde-usnete>
- Živá voda Modrá, ©2016. Botanická a sladkovodní expozice Živá voda. *Zivavodamodra.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://www.zivavodamodra.cz/index.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch.
ČSOP	Český svaz ochránců přírody.
EU	Evropská unie.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
LČR	Lesy České republiky.
MAS	Místní akční skupina.
NP	Národní park.
NS	Naučná stezka.
PP	Přírodní památka.
PR	Přírodní rezervace.
ZO	Základní organizace.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Přírodní rezervace a památky v Chříbech (vlastní zpracování)</i>	<i>41</i>
<i>Obr. 2. Zámky, hrady, kláštery, kostely a jiné podobné objekty v Chříbech (vlastní zpracování).....</i>	<i>51</i>
<i>Obr. 3. Rozhledny a další turistické zajímavosti v Chříbech (vlastní zpracování).....</i>	<i>53</i>
<i>Obr. 4. Lyžařská střediska a běžkařská trasa v Chříbech (vlastní zpracování)</i>	<i>55</i>
<i>Obr. 5. Hlavní železniční stanice v okolí Chřibů (České dráhy, a.s., ©2010; vlastní zpracování).....</i>	<i>59</i>
<i>Obr. 6. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 1 375 220 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování).....</i>	<i>94</i>
<i>Obr. 7. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 1 375 220 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování).....</i>	<i>95</i>
<i>Obr. 8. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 107 027 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování).....</i>	<i>96</i>
<i>Obr. 9. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 107 027 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování).....</i>	<i>97</i>

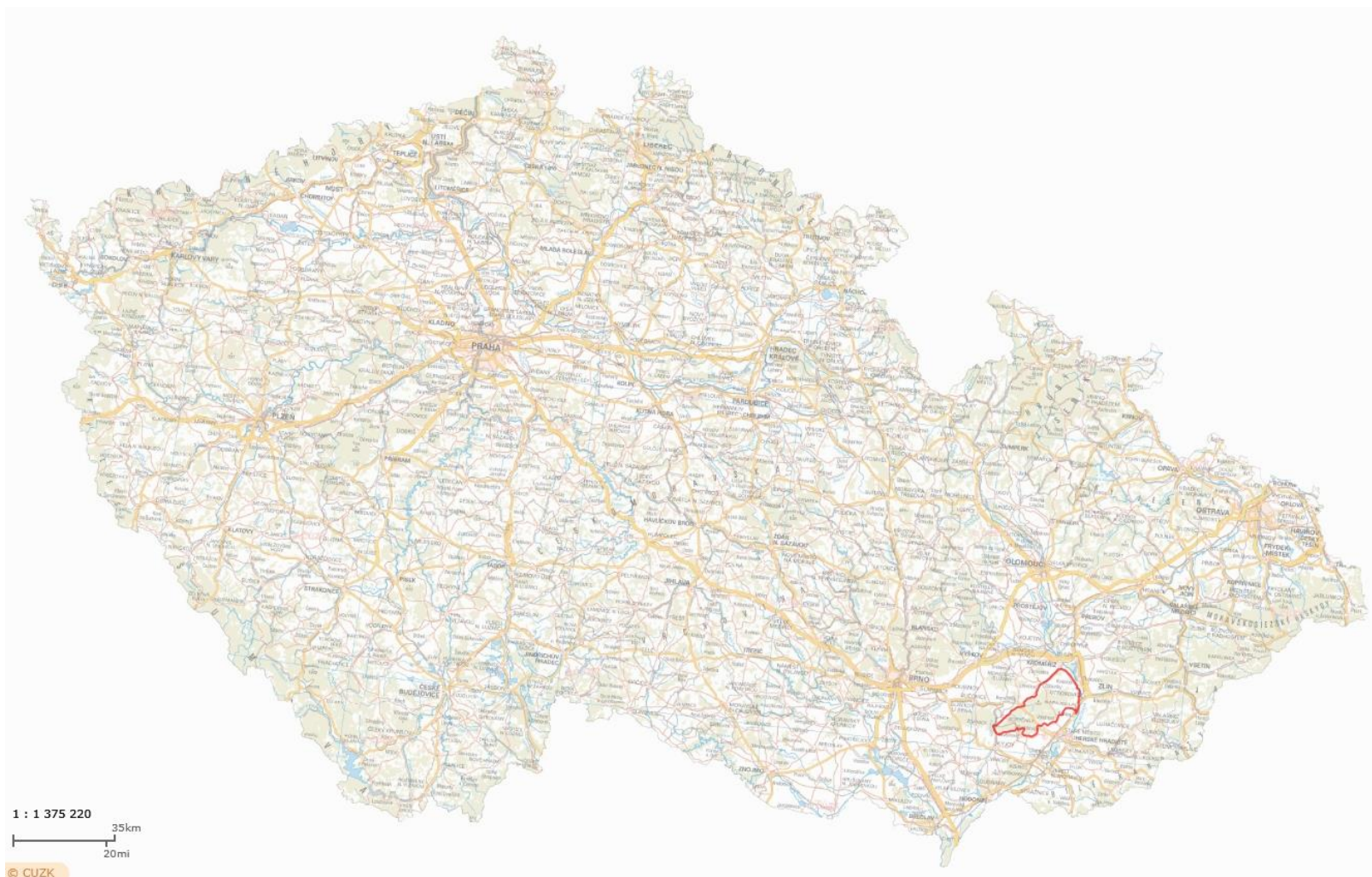
SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Vymezení vrchoviny Chřiby dle krajů a obcí (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování).....</i>	<i>37</i>
<i>Tab. 2. Rozdělení obcí spadajících do Chřibů dle okresů (vlastní zpracování).....</i>	<i>38</i>
<i>Tab. 3. Vymezení vrchoviny Chřiby dle mikroregionů (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014; vlastní zpracování).....</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 4. Vymezení vrchoviny Chřiby dle MAS (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2012-2014; vlastní zpracování).....</i>	<i>40</i>
<i>Tab. 5. Přírodní rezervace v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 6. Přírodní památky v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 7. Zámky a hrady v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 8. Kláštery, kostely a jiné podobné objekty v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 9. Další turistické zajímavosti v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 10. Rozhledny v Chřibech (vlastní zpracování).....</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 11. Lyžařská střediska v Chřibech (jednotlivé stránky lyžařských středisek; vlastní zpracování).....</i>	<i>54</i>
<i>Tab. 12. Naučné stezky v Chřibech (jednotlivé stránky naučných stezek; vlastní zpracování).....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 13. SWOT analýza cestovního ruchu vrchoviny Chřiby (vlastní zpracování).....</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 14. Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech (jednotlivé stránky ubytovacích zařízení; vlastní zpracování).....</i>	<i>98</i>

SEZNAM PŘÍLOH

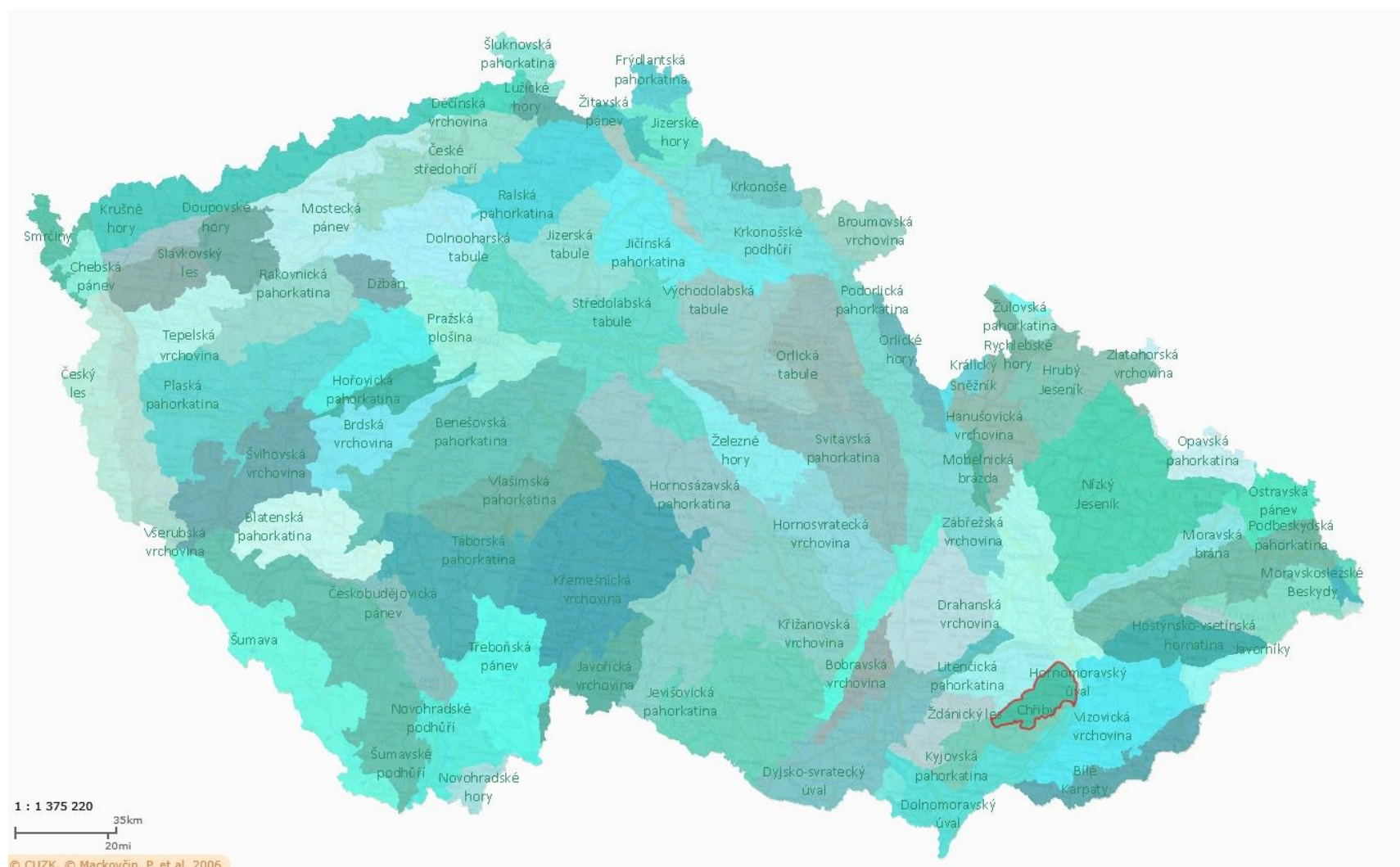
- P I Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 1 375 220.
- P II Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 1 375 220.
- P III Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 107 027.
- P IV Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 107 027.
- P V Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech.
- P VI Otázky k rozhovorům s aktéry cestovního ruchu v Chřibech.
- P VII Otázky k rozhovoru se zástupcem ZO Český svaz ochránců přírody Divoky.

**PŘÍLOHA P I: VYMEZENÍ VRCHOVINY CHŘIBY V RÁMCI MAPY ČESKÉ REPUBLIKY
V MĚŘÍTKU 1 : 1 375 220.**

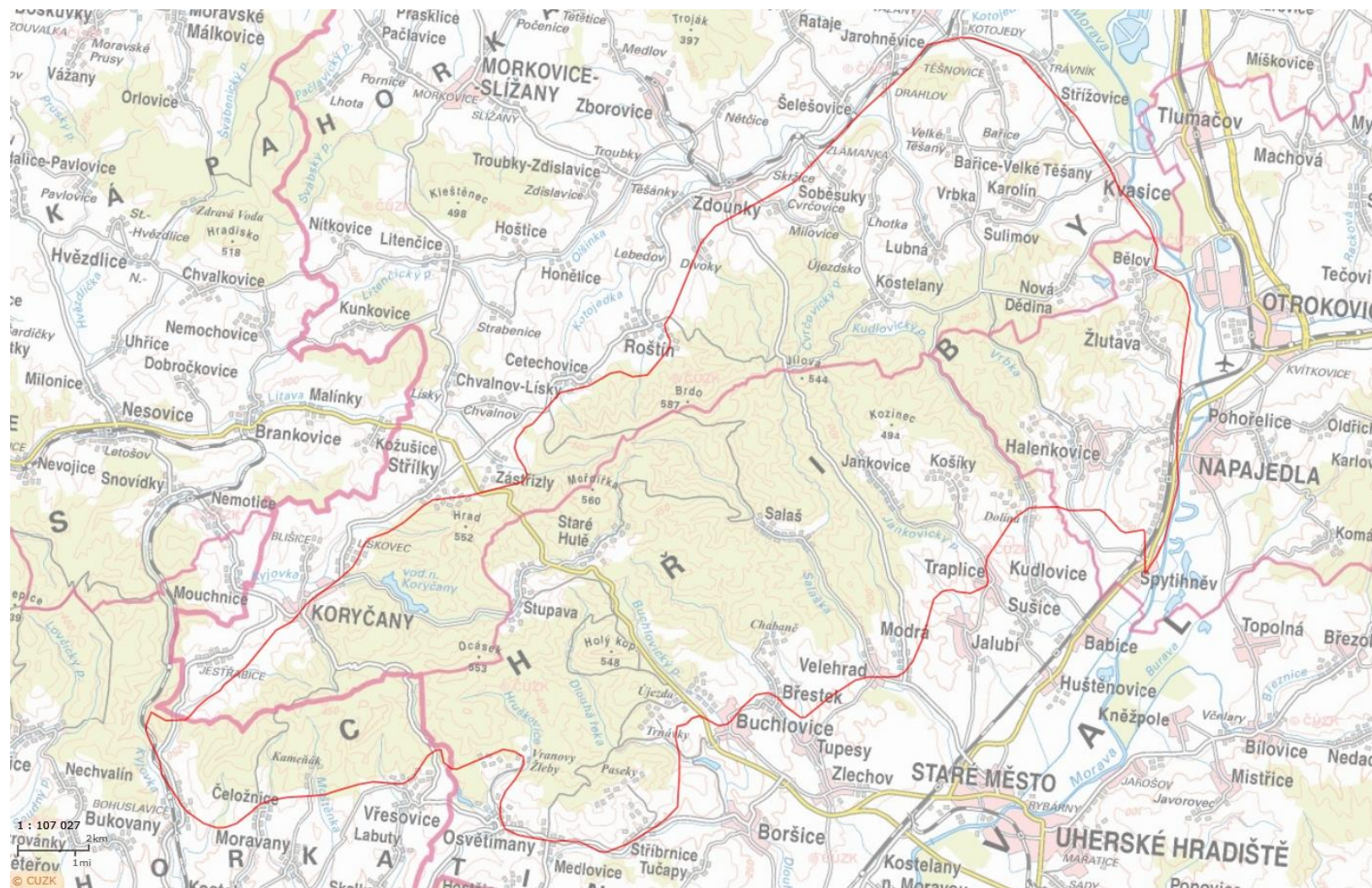
Obr. 6. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 1 375 220 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P II: VYMEZENÍ VRCHOVINY CHŘIBY V RÁMCI OSTATNÍCH GEOMORFOLOGICKÝCH CELKŮ V ČESKÉ REPUBLICE V MĚŘÍTKU 1 : 1 375 220.

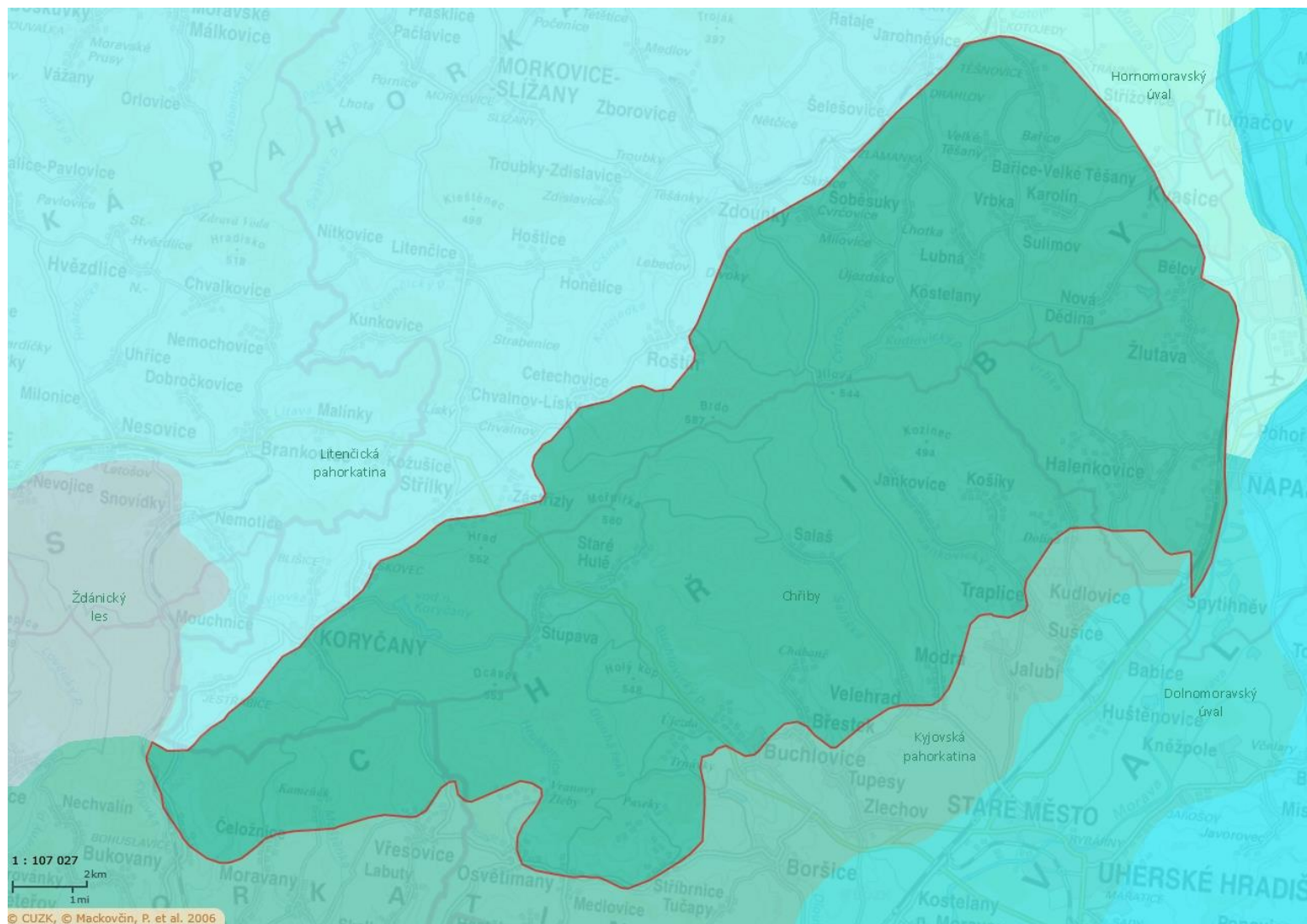
Obr. 7. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 1 375 220
(Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P III: VYMEZENÍ VRCHOVINY CHŘIBY V RÁMCI MAPY ČESKÉ REPUBLIKY V MĚŘÍTKU 1 : 107 027.

Obr. 8. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci mapy České republiky v měřítku 1 : 107 027 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P IV: VYMEZENÍ VRCHOVINY CHŘIBY V RÁMCI OSTATNÍCH GEOMORFOLOGICKÝCH CELKŮ V ČESKÉ REPUBLICE V MĚŘÍTKU 1 : 107 027.

Obr. 9. Vymezení vrchoviny Chřiby v rámci ostatních geomorfologických celků v České republice v měřítku 1 : 107 027 (Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, 2016; vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P V: UBYTOVACÍ A RESTAURAČNÍ ZAŘÍZENÍ V CHŘIBECH.

Tab. 14. Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech (jednotlivé stránky ubytovacích zařízení; vlastní zpracování)

Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech					
Název	Umístění	Úroveň ubytování	Počet lůžek	Cena za osobu/noc (v Kč)	Nabízené služby
Chalupa Na Horní Vsi	Boršice	dostačující	5	nezjištěno	Zahradní posezení, možnost sjednání ochutnávky vín ve vinném sklepě
Penzion BalonCentrum	Břestek	vynikající	28	300-750	Restaurace, kemp, lety horkovzdušným balonem, skákací hrad, trampolína, hipoturistika
Chalupa Břestek	Břestek	vynikající	16	200-280	Nabízí také firma Balony.eu
Chata Břestek	Břestek	dostačující	7	2000/víkend	Prostorná terasa
Hotel Buchlovice	Buchlovice	****	37	1050-2200	Restaurace
Hotel Buchlov	Buchlovice	***	75	1090	Restaurace Pod hradem, wellness, gastronomické akce, Den vína na hradě Buchlov, hipoturistika
Lázně Leopoldov	Buchlovice	vynikající	43+39 (chaty)	700-800	Lovecká restaurace, wellness, léčebný pobyt pro samoplátce
Penzion Buchlovský dvůr	Buchlovice	dobrá	16	400	Ochutnávka místních vín, vystoupení živé cimbálové kapely
Penzion Na náměstí	Buchlovice	dobrá	21	350-600	-
Penzion Knop	Buchlovice	dostačující	22	250-550	-

Ubytovací a restaurační zařízení v Chříbech					
Název	Umístění	Úroveň ubytování	Počet lůžek	Cena za osobu/noc (v Kč)	Nabízené služby
Rekreační středisko Dopravák	Buchlovice	dostačující	193	130-170	Možnost využívání vodní nádrže, ohniště, hřišť, stolního tenisu, trampolíny, atd. v ceně pobytu, jídelna a bar
Penzionek Jankovice u Holešova	Jankovice	dostačující	14	400-600	-
Ranč Kostelany	Kostelany	vynikající	52	750-950	Restaurace, sauna, whirlpool, ochlazovací bazén, odpočívárna a krytý bazén, hipoturistika
Rekreační středisko U Klokana	Koryčany	dostačující	15+64 (chaty)	90-250	Stravování, směnárna
Hotel U Velehradu	Modrá	***	45	310-650	Hotelová restaurace, ochutnávky vín
Pension Kuželna	Modrá	dostačující	14	280-340	Restaurace, kulečnick, úschovna kol, v létě možnost koupání v bazénu na zahradě
Zámek Napajedla	Napajedla	vynikající	26	1700-3900	Zámecká restaurace a kavárna, kurzy vaření, masáže, tenis v zámeckém parku, jóga a jiná relaxační cvičení, kurzy, semináře
Hotel Malina	Napajedla	dostačující	30	350	Restaurace
Penzion Asterix	Napajedla	dostačující	21	250-330	Restaurace, salonek, venkovní posezení s grilem

Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech					
Název	Umístění	Úroveň ubytování	Počet lůžek	Cena za osobu/noc (v Kč)	Nabízené služby
Pahrbek (rekreační areál)	Napajedla	vynikající	104	250-2000	Restaurace Pahrbek, bufet, hospůdka, možnost přírodního koupání, oddechové centrum (minigolf, plážový volejbal, živá hudba, půjčovna kol a šlapadel)
Penzion Malovaný	Osvětimany	vynikající	49	420-800	Stravování (v penzionu a v Hospodě na Srubu přímo v areálu), pronájem tenisových kurtů, fotbalového hřiště, kol, lyžování přímo v areálu, wellness – sauna, vířivka, masážní sprchy, vyhřívaná lehátka
Penzion Relax 77	Osvětimany	dobrá	10	800-1000	Lyžárna, úschovna kol, možnost grilování na dvorku
Penzion u Janošků	Osvětimany	nelze posoudit	8	nezjištěno	Restaurace, biliár, šipky
Rekreační středisko Ječmínek	Osvětimany	dostačující	80	205-220	Cyklopůjčovna, menší hřiště, stolní tenis a stolní fotbal
Kemp Vlčák	Osvětimany	dostačující	118	130-250	-
Chalupa Paseky	Osvětimany	dostačující	6	1000-1300 (min. délka 5 dnů)	Výletní restaurace
Lesní penzion Bunč	Roštín	vynikající	76	599-1690	Restaurace, lovecká laserová střílnice, masáže, venkovní dětské hřiště

Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech					
Název	Umístění	Úroveň ubytování	Počet lůžek	Cena za osobu/noc (v Kč)	Nabízené služby
Rekreační areál Kamínka	Roštín	vynikající	139	110-550	Restaurace, kulturní akce a koncerty (Slavnosti piva), sportovní turnaje, závody a soustředění, turistické a cyklistické kurzy, letní dětské tábory
Penzion na Ranči Milovice	Soběsuky (Milovice)	vynikající	11 pokojů	658-1055	Restaurace, výcvik jízdy na koních, vyhlídkové lety vrtulníkem, jízda tankem BVP, paintball, zapůjčení kola, whirlpool, sauna, fitness
Penzion Zikmundov	Staré Hutě	vynikající	25	1190-1590	Restaurace, škola grilování – WEBER Grill Academy, škola jízdy na koni, hlídání dětí, wellness – koupací sudy
Penzion Helena	Střílky	vynikající	13	270-4300	Grilování, návštěva vinných sklepů s degustací a prodejem vína, popř. slivovice
Hotel Mlýn Velehrad	Velehrad	****	50	1180-3080	Restaurace, sauna, půjčovna kol, masáže, whirlpool, putting green, pétanque, tenis, stolní tenis, biliár, volejbal, outdoorové aktivity
Hotel Skanzen	Velehrad	***	57	1150-2550	Hotelová restaurace, masáže
Autokemp Salaš - Velehrad	Velehrad	dostačující	100	170-200	Stravování, hřiště pro volejbal, nohejbal, minifotbal; tenisový kurt, ruské kuželky, pro děti kolotoč a houpačky

Ubytovací a restaurační zařízení v Chřibech					
Název	Umístění	Úroveň ubytování	Počet lůžek	Cena za osobu/noc (v Kč)	Nabízené služby
Chalupa na Salaši	Velehrad	nelze posoudit	6	6000-9000	Posezení venku i na terase, možnost grilování
Motorest Samota	Zástřizly	vynikající	22	350-1000	Restaurace, rozlehlé parkoviště přímo u objektu
Penzion pod Chřiby	Zdounky (Divoky)	vynikající	20	900-1600	Restaurace, společenská místnost vybavená krbem, barem s výčepním zařízením, kulečnickem a stolním fotbalem, venkovní gril a stolní tenis, krytý a vyhřívaný bazén

PŘÍLOHA P VI: OTÁZKY K ROZHOVORŮM S AKTÉRY CESTOVNÍHO RUCHU V CHŘIBECH.

1. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav cestovního ruchu v Chřibech z hlediska:

- a. Infrastruktury cestovního ruchu
 - i. Atraktivita cestovního ruchu – orientační systém v krajině (orientační a informační tabule), kulturně-historické památky, paměťové instituce, z hlediska stavu a využití, zimní sporty – běžecké trasy, sjezdové trasy
 - ii. Navazující infrastruktury – stravovací a ubytovací zařízení z hlediska počtu, rozmístění, struktury, kvality poskytovaných služeb
 - iii. Dopravní infrastruktury a služeb – silniční síť, klidová doprava, veřejná doprava, cyklostezky – trasování, délka, kvalita, stav, cyklotrasa – trasování, délka, atraktivita/náročnost tras pro cílové skupiny
- b. Aktivit cestovního ruchu
 - i. Kulturně-poznávací (lesní stezky)
 - ii. Sportovní
 - iii. Ekoagroturismus včetně hipoturistiky
 - iv. Regionální produkty
- c. Doplnkových a marketingových činností
 - i. Geocaching
 - ii. Marketing – letáky, web, mapy, odhad trendů v návštěvnosti, délce pobytu, tržeb, struktury návštěvníků

2. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav spolupráce, využití dotačních titulů (MAS) v oblasti cestovního ruchu v Chřibech (obce, ochrana přírody, neziskové organizace, památky, MAS, mikroregiony)

3. Otázka: Návrhy na rozvoj cestovního ruchu v Chříbech:

- a. Jaké atraktivita/aktivity cestovního ruchu by měly být v Chříbech primárně rozvíjeny, tj. na jaké z nich se v Chříbech specializovat/zaměřit?
- b. Jaké jsou podle Vás klíčové skupiny účastníků cestovního ruchu, na které by měly být výše uvedené aktivity zacíleny?
- c. Jaké jsou Vaše návrhy na projekty/opatření směřující ke zlepšení stavu cestovního ruchu v Chříbech v kontextu rozvoje klíčových atraktivit/aktivit uvedených v bodu a?

PŘÍLOHA P VII: OTÁZKY K ROZHOVORU SE ZÁSTUPCEM ZO ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY DIVOKY.

1. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav cestovního ruchu v Chříbech z pohledu ochrany přírody ve vztahu k:

- a. Infrastrukturu cestovního ruchu
 - i. Atraktivitě cestovního ruchu – orientační systém v krajině (orientační a informační tabule) z hlediska stavu a využití, zimní sporty – běžecké trasy, sjezdové trasy
 - ii. Navazující infrastrukturu – stravovací a ubytovací zařízení z hlediska počtu, rozmístění, plánované výstavby
 - iii. Dopravní infrastrukturu a službám – silniční síť, klidová doprava, veřejná doprava, cyklostezky – trasování, stav, cyklotrasa – trasování, délka, atraktivita/náročnost tras pro cílové skupiny
- b. Aktivitám cestovního ruchu
 - i. Kulturně-poznávací (lesní stezky)
 - ii. Sportovní
 - iii. Ekoagroturismus včetně hipoturistiky
- c. Doplňkovým a marketingovým činnostem ve vztahu k ochraně a poznání přírodních atraktivit
 - i. Geocaching
 - ii. Marketing – letáky, web, mapy, odhad trendů v návštěvnosti, délce pobytu, tržeb, struktury návštěvníků

2. Otázka: Jak byste zhodnotil současný stav spolupráce, využití dotačních titulů (MAS) v oblasti cestovního ruchu v Chříbech (obce, ochrana přírody, neziskové organizace, památky, MAS, mikroregiony)

- a. Jak byste zhodnotil způsob komunikace, spolupráce a uvědomění aktérů cestovního ruchu a místní samosprávy (obcí) ve vztahu k ochraně přírody a rozvoje cestovního ruchu v Chříbech?

3. Otázka: Návrhy na rozvoj cestovního ruchu v Chřibech:

- a. Jaké atraktivita/aktivity cestovního ruchu by měly být v Chřibech primárně rozvíjeny, tj. na jaké z nich se v Chřibech specializovat/zaměřit?
- b. Jaké jsou podle Vás klíčové skupiny účastníků cestovního ruchu, na které by měly být výše uvedené aktivity zacíleny?
- c. Jaké jsou Vaše návrhy na projekty/opatření směřující ke zlepšení stavu cestovního ruchu v Chřibech v kontextu rozvoje klíčových atraktivit/aktivit uvedených v bodu a?